

ДЪРЖАВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПРИСЪЖТСТВЕНЪ ДЕНЪ

Такситъ за еднократна публикация въ „Държавенъ вестникъ“ съ:

За малки обявления (обезсилване на изгубени, изгорѣни и др. документи) до 20 думи или частъ отъ толкова — 25 лева за текста и 10 лева за подписа.

За публикации отъ търговски характеръ, включително и за откриване предпазни конкордати, до 100 думи или частъ отъ толкова — 400 лева; за заглавие, дата и подписъ на сжщитѣ, за редъ — 20 лева.

За всички останали публикации, включително резолюциитѣ на сждилищата за обявяване въ несъстоятелностъ и възстановяване на търг. права, на търговски фирми, до 100 думи или частъ отъ толкова — 150 лева; за заглавие, дата и подписъ на тѣхъ, за редъ — 10 лева.

Отдѣлна стр. за табеларни и др. публикации — 2000 лв. Съответнитѣ суми се внасятъ направо въ касата на печатницата или въ мѣстния клонъ на Б. Н. Б., а втората половина отъ вноския листъ, заедно съ публикацията, ни се изпраща.

Поправкитѣ се таксуватъ като малки обявления.

Абонаментътъ се внася винаги въ предплата съ вносенъ листъ или съ пари и бива годишенъ: 500 лева за България и 800 лева за странство, или полугодишенъ: 300 лева за България и 500 лева за странство. Абонирането става за цѣла година или за първото шестмесечие, най-късно до 5 януари и за второто шестмесечие, най-късно до 5 юлий. На абонаментитѣ се следъ тѣзи дати, вестникътъ започва да се изпраща отъ деня на получаване вноския листъ или сумата въ администрацията. Отдѣленъ брой отъ текуща финансова година струва 5 лева, а отъ непосредствено минала — 10 лева.

Рекламации за неполучени отъ абонатитѣ броеве се приематъ: за София въ продължение на 3 дни и за провинцията — на 10 дни отъ датата, която носи рекламацията брой.

Всичко що се отнася до вестника, се адресира направо до Държавното книгоиздателство при Държ. печатница.

Надвнесени суми и ръкописи не се връщатъ. Ръкописитѣ се запазватъ 3 месеци отъ тѣхното публикуване.

Година LIX

СОФИЯ, сжбота, 7 августъ 1937 година

Брой 170

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ

Министерство на войната

УКАЗЪ

№ 13.

НИЕ БОРИСЪ III

съ БОЖИЯ МИЛОСТЬ И НАРОДНАТА ВОЛЯ

ЦАРЪ НА БЪЛГАРИТЪ

По предложението на Нашия Министъръ на войната, представено Намъ съ доклада му отъ 14 юний 1937 година, подъ № 58, и на основание чл. 31 отъ наредбата-законъ за противовъздушната и химическа защита на населението въ Царството,

Постановихме и постановяваме:

Одобряваме частъ V „Подготовка на мирното население по противовъздушната и химическа защита“ и частъ VI: „Градоустройство, домоустройство и скривалища“ отъ правилника за противовъздушната и химическа защита на населението въ Царството.

ПРАВИЛНИКЪ

ЗА ПРОТИВОВЪЗДУШНАТА И ХИМИЧЕСКА ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО.

ЧАСТЪ V.

ПОДГОТОВКА НА МИРНОТО НАСЕЛЕНИЕ ПО ПРОТИВОВЪЗДУШНАТА И ХИМИЧЕСКА ЗАЩИТА.

Глава I.

Общи сведения.

Цель на въздушно-химическата война.

§ 1. Първата цель на употребата на химическитѣ бойни сръдства (химическитѣ бойни газове — х.б.г.) е била да се изкаратъ бойцитѣ на фронта отъ своитѣ скривалища, гдето тѣ сж били запазени отъ неприятелския огънь, и да бждатъ унищожени чрезъ задушване, отравяне и пр.

По-късно цельта на тази употреба на х.б.г. е била разширена, като се е искало щото всички тѣзи обекти, които не може да бждатъ унищожени чрезъ другитѣ бойни сръдства, да бждатъ поразени чрезъ въздушно-химическитѣ бойни сръдства. Отъ тукъ и единъ отъ обектитѣ на въздуш-

но-химическото воюване е вече мирното население, чрезъ унищожението на което ще се влияе върху моралното състояние на войскитѣ на фронта и отъ тамъ върху успѣшния край на войната.

§ 2. Изучаването на въздушно-химическата война има за цель да запознае мирното население съ:

- 1) въздушнитѣ сръдства за борба;
- 2) химическитѣ бойни газове, димове и запалителни вещества;
- 3) начинитѣ за използване на тѣзи вещества и
- 4) техническитѣ сръдства за лична и групова защита на хора и животни.

Глава II.

A. Въздушни сръдства за борба.

(спр. §§ 25—37 отъ частъ II: Подготовка на противовъздушно-химическитѣ групи и тѣхнитѣ поддѣления).

B. Химически бойни газове.

§ 3. Употрѣбемиятъ изразъ „газъ“ не е винаги напълно правиленъ, защото не винаги имаме работа съ газообразно вещество. Подъ х. б. г. се разбира материята, която, освенъ газообразна, може да бжде течна или твърда. Тази материя, обаче, трѣбва да има свойството сама да се изпарява, сама да се обръща на газъ, или най-после, тази материя да може да се обръща въ мъглообразна или прахообразна форма (подобна на газъ).

Съ други думи, подъ х. б. г. се разбиратъ химическитѣ съединения, които, употребявани въ време на война, даже въ малки количества, се смѣсватъ съ въздуха или се задржватъ по мѣстността и по тѣлото на хората и животнитѣ и причиняватъ безпокойствие или смъртъ.

§ 4. Назначението на х. б. газове е, разпрѣснати въ въздуха, по мѣстността или различни предмети, непосредствено да дразнятъ, разрушаватъ или умъртвяватъ живитѣ организми, съ което ги правятъ неспособни за работа или намаляватъ тѣхната работоспособностъ.

Условия, на които трѣбва да отговаря х. б. г.

§ 5. За да може х. б. г. да се използва съ успѣхъ като бойно сръдство, е необходимо да отговаря на известни условия, които може да се поддѣлятъ на:

- 1) общи условия: летливостъ, миризъ, цвѣтъ;
- 2) технически условия — масово действие.

б) Общи условия.

§ 6. Летливостъ. Подъ летливостъ се разбира свойството на едно тѣло да се обръща въ газъ. Това свойство е отъ значение при използването на химическитѣ бойни сръдства. Колкото по-голъма е летливостта на нѣкое химическо бойно сръдство, толкова повече материя ще се обръне въ газъ, значи толкова повече газъ ще има отнесенъ въ въздухъ, а съ това и последниятъ ще укаже и

по-силно действие и върху живия организъм. Летливостта зависи от температурата. При по-висока температура, изпаряването на веществото е по-лесно. За химическите бойни средства е важно, обаче, летливостта им при обикновена температура, т. е. температура, която ще има атмосферата на мястото, където е употребено х. б. г. Има химически бойни газове, които при обикновена температура се изпаряват толкова, че едва могат да бъдат почувствувани. При по-ниска температура, например, зимно време същият тия х. б. г. се изпаряват извънредно малко, значи, не са в състояние да действуват на организма и поради това те не са пригодени да се използват при студено време.

§ 7. От друга страна, големата летливост на х. б. г. има и своето неудобство. Летливите, лесно изпаряеми х. б. г. почват да действуват веднага, но и действието им се прекратява скоро. Значи, те са опасни само в продължение на няколко часа. При различни бойни обстановки, са нуждни х. б. г. с различна продължителност на действие. При отбраната, например — подлежащата мястост е нужно да бъде заразена с химическо бойно вещество, което има малка летливост, т. е. изпаряването му да става бавно. По този начин, вредното действие на х. б. г. ще трае дълго време, по-малко и седмици. Значи, летливостта на х. б. г. е от важно значение на употреблението му. От нея зависи при какви условия и за каква цел трябва да бъде използван всеки един химически боеен газ.

§ 8. Миризъ и цвятъ. Миризматата на химическия боеен газ е от значение при употреблението му, защото, ако тя е силна, противникът ще разбере вида му и ще вземе съответните предпазителни мерки. Цветът е от същото значение. Често пъти, обаче, цветният газ може да бъде примесен с безвредния дим (белъ или черенъ) така, че да не бъде разбран вида на х. б. г. Примесването на безопасния дим с х. б. г. или пускането на дима преди пускането на х. б. г. ще бъде често практикувано, с цел да се заблуди противника. Последният, считайки че това е безвреден дим, не ще постави маската си и с това ще се изложи на действието на х. б. г. Обратно, ако приеме, че димът е опасен, ще си постави маската преждевременно, а това също е от значение, защото работен с поставена маска е по-трудно.

Нека се има предвид, че х. б. г. с название жълтъ, синъ или зеленъ кръст, нямат нищо общо с цвета на газа. Всичките тези х. б. г. са безцветни. Цветният кръстове са поставени на снаряжата, за да се знае от какъв вид х. б. г. е снаряжата, но не и да обозначават цвета на самия газ.

б) Технически условия.

§ 9. Масово действие. За да може да се действува ефективно с х. б. г., необходимо е те да се употребяват в голямо количество. Малкият газов облак може винаги да бъде избягнат със отиване в страни или по посока от гдето духа вятърът. Колкото газовият облак е по-малък, толкова вредното действие на х. б. г. ще бъде разпространено върху по-малък брой хора, а следователно, може да се очаква само малък успех. При предположение даже че облакът е с много голяма гъстота и е направил всички засегнати хора недееспособни, пак не може да се очаква общ успех, защото засегнатите хора ще бъдат малко на брой и в скоро време могат да бъдат замисени с други. Със масовото употребление на х. б. г. полученният газов облак ще има грамадни размери. Тия внушителни размери, освен че действуват върху големия брой хора, но и моралното им въздействие е голямо. Избягването на такъв облак е невъзможно. Ако при това употребление х. б. г. има свойство да действува разрушително върху очите, носа и дихателните органи, то кашлянето, пшкането и охкането на заболялите в гъстия и непрозрачен газов облак става непоносимо.

Видове бойни газове и поддълженията им на групи въ зависимост от техните физиологически свойства.

§ 10. Според физиологическите им свойства, бойните газове се разпределят така: а) упорити (бързо и бавно действувачи) и б) летливи (бързо изпаряеми).

Първите действуват продължително, а вторите кратко.

§ 11. Бойните газове, които имат ниска точка на вриенето или близки до обикновената температура, се превръщат веднага въ пари, т. е. те са летливи (бързо изпаряеми) и тяхното действие е незабавно.

Ония, които завират при висока температура, се изпаряват бавно и гъстотата на парите е толкова по-малка,

колкото е по-висока точката на вриенето им. Тяхното действие е по-много или по-малко продължително.

Действието на упоритите бойни газове върху организма може да се прояви бързо (бързо действувачи) или да се почувствува след известно време (бавно действувачи).

§ 12. Въ зависимост от физиологическото им действие върху живия организъм, бойните газове биват:

1) съзотворни;

2) задушвачи (през войната се наричаха група зеленъ кръст);

3) обривни (разяждащи — през войната се наричаха група жълтъ кръст);

4) раздразнителни на гърлото и носа (кихателни — през войната се наричаха група синъ кръст).

§ 13. Съзотворните бойни газове причиняват силно съзене на очите, щом последните не бъдат защитени с очила или не бъдат затворени. Целта на тия газове е да направят противника неспособен да гледа, т. е. да го усъмнят. Това осъмняване е временно и се дължи на силно съзене. Премахне ли се съзването, премахва се и осъмняването. Очните ябълки не биват повредени, а само възпалени. Това възпаление преминава след престояване на открито, на чист въздух, въ продължение на десетина минути. За сега съзотворните газове не се употребяват за бойни цели, а само за създаване паника въ мирното население и за принуждаването му да стои продължително време с поставена на лицето маска, което го изтощава.

Вска маска или очила, които прилгват плътно около очите, предпазват от действието на съзотворните газове.

Към тая група спадат следните по-важни газове: бромцетонъ, хлорането-фенонъ.

§ 14. Задушливите бойни газове причиняват разяждане на капиларите на белите дробове и по този начин се нарушава правилния ход на кръвообращението, от което пък последва задушване. Действието на задушавачите бойни газове е такова, че тяхното присъствие се познава едва, когато настъпи самото задушване, и когато е вече късно да се дава лекарска помощ.

Тия газове са едни от най-важните такива, които са имали и ще имат въ бъдеще важно приложение. Към тая група спадат следните по-важни газове: фозгенъ, дифозгенъ и хлорпикринъ.

§ 15. Обривните (разяждащи) бойни газове се проявяват съ своето силно изгарящо действие върху живия организъм и предмети, където попаднат. Тяхното действие не може да бъде препятствувано от дрехите и обувата, съ което сме облъчени. Тия газове преминават бързо през материята на облеклото и достигат въ допир с кожата. От този допир, човек не чувства нищо въ първите 4—6 часа. След изтичането на това време, обаче, настъпва едно зачервяване на мястото на допирането, получават се мехури, като от изгорело, раната расте бързо въ дълбочина и скоро достига до костта. Тия дълбоки рани се лекуват трудно и бавно и са придружени често с инфектиране, което причинява смърт. Частитъ на тълото се запазват от вредното действие на разяждащите бойни газове посредствомъ специално противогазово облекло. Към тая група са: иперита и люисита (последният действува веднага на организма, а не след 4—6 часа както иперита).

§ 16. Раздразнителните бойни газове причиняват на гърлото и носа силно кашлене и кихане. Тяхното действие причиняват силно кашлене и кихане. Тяхното действие се изразява въ това, че преминават през дихателната маска и когато достигнат до дихателните органи, причиняват силно дразнене и болки. Човек бива принуден да си свали маската от лицето, въпреки, че от това не би се подобрило положението му.

Напротив, съ свалянето на маската пътя към дихателните органи за задушавачите б. газове е отворен, когато съ поставена маска това е изключено. Това е целта на газовете от тая група — да бъде принуден противника да си свали маската и да бъде изложен по този начин на вредното действие на останалите х. б. г.

Към тая група принадлежат съединения на арсена: адамситъ, дикъ и кларкъ.

§ 17. Тези групировки на бойните газове не са строго ограничени; един боеен газ може да принадлежи на много от тях. Те определят главното действие на бойния газ върху организма при обикновена гъстота и продължителност на действието. Бойните газове въ зависимост от условията могат да произведат и комбинирано действие.

§ 18. Всички бойни газове проявяват действието си след като допрат или облъчат организма, по който попадат. Тяхното действие започва, въ повечето случаи, веднага щом се докоснат до него.

§ 19. Бойният газове проявяват действието и силата си въ значителни по размъри райони и произвеждат масови поражения върху всички живи същества, материали и същества намиращи се въ тях.

Тяхното действие не е само пръко, а и посредством храната, водата, облъклото, снаряжението и материалната част.

Тъ произвеждат силно морално въздействие въ течението на часове и дни и много по-продължително въ сравнение съ крушумитъ и снарядитъ.

§ 20. Присъствието и естеството на бойният газове въ въздуха не се познава. Тъ сж почти безъ мирисъ и безъ цвѣтъ. Силата на миризмата не отговаря на степенята и действителната опасност, която представлява бойния газъ; по-силно миризливото не винаги е по-опасно. Обаче бойния газъ, който се усѣща по-трудно, е винаги по-опасенъ, защото неговото действие върху организма започва преди да е открито присъствието му и да е почувствувано началото на действието му.

§ 21. Поради особената опасност, която представляватъ бойниятъ газове, илага се подробно да се познаятъ особенитъ свойства поне на единъ представителъ отъ всѣка група, а именно:

1. **Бромъ ацетонътъ** е свѣтла течност, която отъ стоене на открито потъмнява. Въ водата се разтваря малко; въ спиртъ се разтваря лесно. Очитъ почватъ да сълзятъ когато въ единъ литъръ въздухъ има даже 0.0015 милиграма бромацетонъ. На чистъ въздухъ сълзенето престава. При повторно влизане въ сълзотворна атмосфера, очитъ сж вече по-чувствителни и сълзятъ отъ по-голъма концентрация. Предпозваме се напълно съ добре прилегащи къмъ очитъ очила.

Останалитъ газове отъ групата на сълзотворнитъ иматъ почти сжщитъ свойства.

2. **Фозгенътъ** е бистра, лесноподвижна течност, която ври, обръща се въ газъ при $+8^{\circ}\text{C}$. Въ много малка гъстота фозгенътъ мирише на зелени ябълки, влажно сѣно. Фозгенътъ е 4.4 пъти по-тежъкъ отъ въздуха. Отъ водата (влажната) фозгенътъ се разлага веднага. Той е най-силно отровния боевъ газъ. Отъ хлора е 15 пъти по-отровенъ. При дъждовно време, действието на фозгена се унищожава.

Останалитъ газове отъ групата сж по-малко отровни, но иматъ почти сжщитъ свойства. Дифозгенътъ и хлорпикринътъ сж течности при обикновена температура.

3. **Иперитътъ** въ чисто състояние е безцвѣтно масло. При 13° замръзва. Когато е чистъ почти не мирише, а когато не е съвършенъ чистъ, мирише на чесънъ, горчица, хренъ. Водата не го разтвара, нито го разлага. При дъждъ иперитътъ проявява сжщо своето действие. Неговата летливостъ е малка — ври при 217° . Вредното му действие се проявява главно върху кожата. Когато се диша атмосфера, въ която има иперитъ, дихателнитъ органи биватъ силно разядени.

Симптомитъ на отравянето отъ иперита сж: 1) кихане безъ дразнене на очитъ; следъ 12 часа, възпаление на очитъ и често повръщане; 2) по лицето и шията се появяватъ мехурчета; 3) кожата по слабнитъ (между краката) бива червена, разранена и покрита съ мехурчета; 4) кожата, по която има иперитъ (отначало не се забелязва) следъ 4—6 часа се зачервява, а следъ 12 часа се покрива съ мехури и е силно болезнена.

При разпръскването на единъ снарядъ или мина съ иперитъ, частъ отъ него се изпарява и размѣсва съ дима; друга частъ, въ видъ на дребни капчици роса се разпръсква въ страни, както пращинкитъ отъ прѣстѣта при прѣскането на една гранта и се полепятъ по тревата, почвата, храститъ и пр. въ форма на роса, която се задържа по тяхъ подобно на капчици отъ петролъ повече или по-малко споредъ атмосфернитъ условия. Счита се обикновено, че капчицитъ на иперита се прѣска въ такова разстояние, на каквото бива разпрѣсната прѣстѣта при прѣскането на снаряда. При горешо и вътрешно време, тѣ се изпаряватъ въ единъ день, а въ студено време, запазено отъ вѣтъръ и слънце мѣсто и изобщо въ низини, гдето провѣтриването бива трудно, иперитовитъ капчици могатъ да се задържатъ по нѣколко дни, дори седмици. Образуванитъ едри капчици иперитъ (сжщо и при обилване мѣстността съ иперитъ), въ зависимостъ отъ естеството на почвата, може да се просмуче въ нея и да се задържи сравнително по-дълго време.

Изпаряването на така просмукнатия иперитъ става когато почвата се сгореши (отъ слънцето) или се пресуши (отъ вѣтъра). Изобщо, облъната съ иперитъ мѣстностъ презъ хладни нощи е малко опасна, обаче, и въ това време капчицитъ отъ иперита, дошли въ съприкосновение съ кожата на тѣлото, действуватъ разяждащо. Следъ изгрѣвъ слънце земята почва да се стопля, а иперитътъ да се изпарява бързо, което налага непременно да се поставятъ маскитъ,

Вдишването на иперитовитъ пари причинява изгаряне на дихателнитъ пѣтища и сериозни заболявания.

Силиниятъ дъждъ измива капчицитъ иперитъ, увлича ги и заедно съ дъждовната вода иперитътъ се всмуква въ почвата или изтича. При допирането на тѣлото отъ тая вода, кожата бива пакъ разяждана. Въ локва вода иперитътъ се задържа въ течение на нѣколко дни.

Дълбокиятъ снѣгъ прѣчи на иперита, който се намира затрупанъ подъ него, да се изпарява и поразява, но не го обезсилва.

4. **Люиситътъ** при обикновена температура е безцвѣтна и слабо жълта течност, която има миризма подобна на здравецъ и силно щипяща, дори когато е въ малко количество. Действието му се проявява веднага и се чувстава по сърбежа, който причиняватъ неговитъ капчици по кожата, веднага щомъ попаднатъ върху ѝ. Това позволява незабавно да се взематъ защитни мѣрки срещу действието му.

Продължителността на действието на люисита е по-малко отъ тоя на иперита, защото се изпарява по-бързо отъ него и по-бързо се поглъща отъ кожата.

При допиране на кожата причинява въ скоро време болезнени мехури. При вдишване силно дразни дихателнитъ органи и предизвиква силно кихане. Ако се вдиша продължително причинява сериозни заболявания на гърлото и дробовѣтъ.

5. **Ди-фенилъ-арсинъ цианидъ (Кларкъ II)**. Като газъ това съединение е още сравнително ново, поради което нѣма и подробни проучвания, относително неговитъ физиологически свойства. Германцитъ сж го нарѣкли „Кларкъ II“ и пълнитъ съ него снаряди отбелязани съ снѣгъ кръстъ.

Той е твърдо безцвѣтно тѣло; топи се при 31°C ; въ вода не се разтваря, но бавно се хлоризира. Много трудно се изпарява. При взрива на бомбата, той се разпръсква на милиони ултра микроскопически частици, които преминаватъ презъ маската. Задържатъ се само въ дебелъ слой памукъ или филцъ, презъ който въздуха се прецежда.

Най-голъмата концентрация, която може да се понесе е 0.25 м. гр. въ куб. м. въздухъ въ продължение на една минута.

Кларкъ II се е употребявалъ за пълнене на снаряди и мини, поставенъ въ стѣклена или тенекиена кутияка. При взрива се разпръсква на милиони частички.

При концентрация 1:100.000.000 гр. на литъръ въздухъ действува раздразнително на кожата. Той действува като силна отрова и предизвиква кихане, повръщане, съ което при една и сжща концентрация съ фозгена, се явява по-силенъ отъ него. Отровениятъ чувствува отслабване и вцепняване на крайницитъ, започва да киха, явява се силно течение отъ носа и очитъ, парливостъ въ гърлото и съливостъ. По-късно, следъ 10—15 часа се появява еритема (червено възпаление на кожата), ларинготрахеитъ (възпаление на слизистата ципа на ларинкса и трахеята), силна жажда, бронхитъ придруженъ съ кашлица. Обгорената кожа се изприщва. Първитъ признаци за отравянето се явяватъ при дишане следъ $\frac{1}{2}$ —1 минута.

Действие на бойниятъ газове върху хора и животни, облъкло, храна и вода.

§ 22. Бойнитъ газове, въ зависимостъ отъ своето естество, иматъ различно действие върху хората и животнитъ. Споредъ своитъ действия, както се спомена, тѣ биватъ: сълзотворни, задушливи, разяждащи и раздразнителни на носа и гърлото.

§ 23. Сълзотворнитъ бойни газове, макаръ и въ малко количество примѣсени въ атмосферата, причиняватъ силно сълзене на очитъ, когато последнитъ не сж заизазени съ очила или маска. При нѣкои сълзенето е така силно, че зрението е напълно изключено. Това се дължи не на обстоятелството, че очитъ ябълки сж повредени, а само вследствие на изобилнитъ сълзи, които се отдѣлятъ отъ дразнене причинено отъ сълзотворния боевъ газъ.

§ 24. Задушавшитъ бойни газове причиняватъ смъртъ, вследствие на капиларитъ, а отъ това, прекъсване на кръвообръщението и задушване.

Тия газове сж най-удобнитъ за извършване на газово нападение, както отъ въздуха, така и отъ земята при неприятелиското газово нападение.

§ 25. Разяждащи бойни газове сж течности, които лесно преминаватъ презъ материята на обикновеното облъкло и обуша и достигатъ до кожата на тѣлото, гдето причиняватъ своето вредно, разяждащо действие (образуватъ мехури като отъ изгорено).

Като така, за предпазване отъ тяхъ хората трѣбва да бждатъ снабдени съ специално противогазово облъкло. При липса на такова щомъ забележиме капки отъ разяждащи х. б. газъ по дрехитъ ни, трѣбва веднага да ги съблѣчемъ, да измиемъ тѣлото си съ топла вода и се облѣчеме съ чисти дрехи.

§ 26. Раздразнителният на носа и гърлото х. б. газове проявяват своето действие върху дихателните органи. Във обзавена с тях атмосфера, човекът чувства силен сърбеж и дразнене въ гърлото, което е съпроводено често и с повръщане и кихане.

§ 27. Смъртът причиняват само задушавителните х. б. газове. Останалите (съзотворни и раздразващи носа и гърлото) причиняват дразнене, но не и смърт. Премахнат ли се от атмосфера та газове, престави и раздразняването. Разяждащите х. б. газове причиняват мъчно лъкуеми се рани, които лесно могат да причинят инфекция, а от това смърт.

§ 28. Действието на всички х. б. газове върху животните е същото както и върху човека, но въ различна степен.

§ 29. По-голяма част от бойните газове не се задържат дълго върху почвата и предметите, защото лесно се разлагат от влагата или вятъра ги отнася. Само една малка част се задържа по-дълго: това сж разяждащите бойни газове.

§ 30. Дрехите почти не се повреждат от бойните газове, но тй стават опасни за употребление, ако сж наросени съ иперит или люисит, защото газът може да се предаде на тълото. Такива дрехи могат да се употребяват, след като се изперат въ вряла вода въ продължение на половин час съ сода и сапун за да се почистят.

§ 31. Зеленчуци и плодове не бива да се употребяват сурови след газово нападение, защото по тях може да сж останали нйкои течни или твърди частици от бойните газове, а трбва да се измият много добре и да се сваряват.

§ 32. Останалите хранителни продукти, като хлбб, масло, шоколад, брашно, сирене и др. поглъщат бойните газове, ето защо, ако не сж взети предварително мърки за запазването им, тй трбва да се унищожат. Хранителните продукти се запазват добре, ако сж поставени въ кутии, както сж консервите, или сж завити добре съ пергаментова книга.

Застоялите въ сдове вода и млко, надъ които е минало газов облак, трбва да се изхвърлят, защото тй поглъщат газа.

Не трбва да се забравя, че хранителните продукти и вода, макаръ и изварявани, сж негодни за храна, щомъ сж били засегнати от х. б. газъ, отъ групата на арсениите, понеже въ тях след варенето е останалъ арсеник, който е отровенъ.

§ 33. Фуражни растения (люцерна, сено и др.) надъ които е миналъ облак от боевъ газъ не трбва да се дават за храна на животните, защото сж вредни.

Действие на иперита върху хората и животните.

§ 34. При по-големи концентрации, иперита влияе на организма чрез дробовите, въ които, при разпадането му се отделя солна киселина.

Иперита се разтваря много слабо въ вода, но по-лесно въ мазнини и органическите киселини. Когато проникне въ живата клетка, той започва да се разлага, освобождава солна киселина вътре въ клетката, която произвежда сериозно отравяне. По тоя начинъ механизма на действието на иперита може да се сумира въ следното:

- 1) иперита бързо прониква въ клетката благодарение на своята лесна разтворимост въ мазнините;
- 2) подъ действието на водата въ клетката започва хидролиза, при която се отделя солна киселина;
- 3) солната киселина действува, раздразнително на тъканята и жизнената дейтелност на клетките

§ 35. Макаръ, че солната киселина прониква въ клетката малко трудно и, че от части се неутрализира от алкалните течности, които се намират въ тълото, може да се предполага, че проникването на по-големи количества солна киселина, могат да предизвикат показаните характерни признаци за отравяне съ иперит: силно отделяне на слюнки, конвулсии, стимулация на дихателните центрове, забавяне на сърдечната дейтелност.

§ 36. Обривното действие на иперита се появява при безкрайно малки гъстоти: 1:14.000.000 за очите; 1:300.000 или 1:500.000 за кожата. Такива малки количества предизвикват изгаряне, обриви по кожата, които се развиват въ мехури и рани. Доказано е, че хората от бллата раса сж по-силно приемливи към иперита, отколкото негрите. По влажната кожа по-лесно възприема иперита — по-лесно се обрива (покрива съ мехури).

§ 37. При допирание на огазена съ иперит кожа, съ здрава, обрива може да се пренесе върху здравото мсто. Иперита се проявява еднакво като задушавител или обривен газъ. Той действува като отрова върху дихателните пътища и органи, нервната система, сърдцето, хранопровода.

Самото действие на иперита се появява най-различно — отъ два до тридесет и шест часа.

§ 38. Когато върху кожата на човека попаднат нйколко капчици иперит, първоначално не се чувства никаква болка и дразнене. Следъ нйколко минути се появява около обгореното мсто единъ свтъл прстенъ и мстото на капката започва да се зачервява, а следъ 8—9 часа възпалението се увеличава. Това става вече при едно сериозно огазяване. Едва следъ 20—24 часа се появяват и мехури пълни съ вода — чиста течност които следъ други 24 часа достигат пълното си развитие.

§ 39. Първите външни признаци при отравяне съ иперит сж насълзяване на очите, отслабване на зрението и възпаление на конюнктивата. Обикновено иперитът не може да нанесе големи повреждания на окото, защото въ него нма подходяща липоидна срда, а повече действува върху клетките.

§ 40. Когато образувателите се мехури се спукат или обелят, кожата отдолу подъ тях изглежда силно зачервена. Особено опасно се отразяват обривите по клетките — тй се възпаляват, кожата се обелява и почти не може да зарастне. Когато действието на иперита било по-продължително, или гъстотата по-голяма, може да се появи загнояване на клетките, роговицата изгубва своята прозрачност, което въ нйкои случаи води къмъ пълно ослепяване.

§ 41. При вдихването на иперита гласа се промня, става силкавъ, а при по-голяма гъстота се явява треска и усложнения, придружени съ бронхоневмония, който въ повечето случаи не е смъртоносна. Леко огазените следъ 2—3 седмици могат да ходят, а при тежки случаи сж необходими 3—4 месеца, за да се възстанови здравето на болния напълно. Споредъ гъстотата и времето на престояването въ заразена съ иперит атмосфера, пораженията върху кожата могат да бъдат леки и остри.

§ 42. При леките поражения, признаците се появяват 4—8 часа следъ заразяването. Първите признаци сж еритема, насълзяване, фотофобия. Следъ едно-две денонощия насълзяването и фотофобията намаляват, но се появява кашлица и общо смущение въ дихателната система, което продължава 7—10 дни.

§ 43. При острият огазявания симптомите се явяват следъ 1—2 часа. Появява се диария, повръщане, главоболie, задухъ, кожата се изприщва (тамъ където е била открита и не запазена). Очите се затварят и насълзяват, гласа постепенно става хрипкавъ, а може да се случи да се загуби съсемъ. Заедно съ това, всички части на тълото, които не сж запазени, се обриват, изприщат и почервяват, въ това число бедрата отпред и кожата около половит органи.

§ 44. При по-слабите заболявания, следъ 4—5 дни остава само кашлицата. Раните минават, но се явяват мехури пълни съ вода, както при изгаряне отъ огнь. Опасно е когато се спукат преждевременно, защото могат да се образуват дълготрайни, мъчно закриващи се рани. Често се случва, болния, който вече е на оздравяване или здравия който го обслужва, да се отравят отъ заразените съ иперит дрехи или предмети, за това не бива да се оставят следъ газово нападение такива предмети, безъ да се обезвредят. Това е особено важно за храната, защото огазена храна, предизвиква обриви и рани по пищеварителните органи, съ опасни последствия, даже и смърт. Обикновено процента на смъртността отъ иперит е 8—10% отъ общия брой на заболяните. Продължителното болдуване се дължи на бронхоневмонията и усилено сърдцебиене, което въпрочем трае и по-дълго.

§ 45. При лъчение на обгорени съ иперит мста, болния трбва веднага да се извади отъ заразената срда и мстото да се натрие съ хлорна варъ, до като още не сж се появили мехури по кожата. Следъ това на болния се дава да дини разтвор отъ амониакъ (20%), за да се неутрализира образувалата се солна киселина. Вдихването става презъ 3—4 часа. За да се неутрализира пъкъ останали по кожата иперит, болния се поставя въ ванна съ топла сапунена вода, която трбва да се промнява често. Препоръчва се да се дава за укрепване на дихателните органи вътрешно коденъ, да се дини кислородъ и да се правят топли компреси. Като неутрализиращи срдства се употребяват разтвори отъ: гасена варъ 12% захаръ 25% и 63% вода или пъкъ 22% воденъ разтвор отъ натриевъ карбонатъ. Тйзи разтвори служат за промиване на очите. За същата целъ се препоръчват разтвори отъ кокаиъ за измиване на очите, а противъ нагнояване — 2% разтвор отъ коларголъ. За да се избгне фотофобията и слезенето, които при силно огазяване се явяват като едно неприятно последствие, въ очите се кане 1%-овъ атеолиновъ разтворъ, а самите клетки се мажат съ смес отъ варена вода, глицеринъ, 25% калциевъ карбонатъ и талкъ.

При огазяване на очитѣ, освенъ разтворъ отъ борова киселина (3%) може да се измиватъ съ 2% разтворъ отъ сода бикарбонатъ. При по-слабо вдишване на иперитъ се появява като последица бронхитъ. Между другитѣ сѣдства за лѣчение на бронхита препорѣчва се да се дава на болния разтворъ отъ калиевъ йодитъ, или да се правятъ инхалации.

Вътрешно се препорѣчва да се пие варена вода а, сѣщо и да се прави гаргара 2—3 пѣти дневно съ ментеново синьо и 1% кокаинъ. Излагането на слънце на огазенитѣ части на тѣлото, помага да се локализира обрива и да се изпари частъ отъ иперита.

За предпазване кожата отъ иперитъ има изпитани вече и различни видове помади, съставени на базата на цинковъ окисъ и ленено масло.

Отъ що зависи действието на химическия боевъ газъ.

§ 46. Действието на химическия боевъ газъ зависи:

- 1) отъ свойственитѣ на бойния газъ отровностъ и вредно действие;
- 2) отъ гѣстотата му, т. е. отъ отношението на количеството му къмъ това на въздуха съ което е смѣсенъ;
- 3) отъ продължителността на действието му;
- 4) климатическитѣ условия;
- 5) мѣстността и растителността.

§ 47. При по-голяма гѣстота, действието му се проявява веднага, а при по-малка такава, действието се съответно забавя. За да се прояви нѣкой химически боевъ газъ, необходимо е опредѣлено количество отъ него. Това минимално количество нужно за да може химическия боевъ газъ да действа е различно за различнитѣ х. б. г.

§ 48. Продължителността на действието зависи отъ вида на х. б. г. Изпаремитѣ или мъглообразни х. б. г. отлетяватъ бързо и за това иматъ малка продължителностъ на действието. Капкитѣ отъ сѣщия разпрѣснати по земята или предметитѣ се изпаряватъ бързо и действуватъ сравнително дълго време.

Прѣснатитѣ капчици отъ разяждащитѣ х. б. г. се задържатъ по земята и се изпаряватъ бавно. За това продължителността на действието имъ лѣтно време може да бѣде съ дни, а зимно време съ седмици.

§ 49. Степенъта и продължителността на действието на х. б. г., а съ това и възможността да бѣдатъ употребени, зависятъ значително отъ състоянието на времето.

Силата на вѣтъра изобщо е опредѣляема, измѣряема. Различнитѣ видове газови нападения при различни скорости на вѣтъра не сѣ еднакво приложими. За всѣкой видъ газово нападение има една максимална граница на скоростта на вѣтъра, при която този видъ нападение може съ успѣхъ да бѣде приложенъ. По-силния вѣтеръ вреди на гѣстотата на газоветѣ и намалява продължителността на действието, защото ускорява изпаряването на прѣснатитѣ по земята дребни капчици. Вихрушкитѣ отнасятъ газовия облакъ нагоре и го правятъ недействуващъ.

§ 50. При слънчево време произлизатъ въздушни течения отпращени нагоре, които ускоряватъ изпаряването на газоветѣ и отнасятъ сѣщитѣ нагоре. Презъ деня само при мрачно време нѣма въздушни течения съ вертикално направление. Най-добритѣ, най-удобно време за използване х. б. г. сѣ нощитѣ, раннитѣ утрини и къснитѣ вечерни часове, защото нѣма никакви въздушни течения.

Топлината причинява бързо отлетяване на газоветѣ и бързо изпаряване, когато студътъ удължава продължителността имъ. Твърде ниската температура прѣчи на изпаряването на нѣкои химически бойни газове.

Слабата мъгла благоприятствува за нѣкои газове, защото прѣчи на действието на слънчевитѣ лъчи. Добре е употребяемиятъ газъ да бѣде забуленъ съ слабъ димъ.

Слабиятъ дъждъ не вреди на действието на газа. Силниятъ дъждъ го отлича съ себе си и смѣсенъ съ дъждовната вода газъ попива въ земята заедно съ водата.

§ 51. Формата и разтлителността на мѣстността иматъ сѣщо значение за действието на газа.

Всичко що благоприятствува на прикритието и забуляването е полезно за действието на х. б. г. Често пѣти поради голѣмата газова опасностъ причинена отъ прикритието. Заемаването на последното трѣбва да се избѣгва, а да се взематъ други мѣрки.

Понеже вѣтерътъ по възвишенията е много пѣти посиленъ отъ тоя въ долинитѣ, то и за това х. б. г. се задържа по-дълго време въ низкитѣ мѣста, като дефилета, долини, вдлъбнати пѣтища и ями.

На незапазенитѣ отъ вѣтроветѣ открити мѣстности х. б. г. се разнася по-скоро отколкото въ запазенитѣ мѣстности. Горитѣ и населенитѣ мѣста благоприятствуватъ на действието на х. б. г. Голѣми водни пространства всмукватъ (поглѣщатъ) газоветѣ, а рѣкитѣ и блатата ги увличатъ съ себе си.

Глава III.

Използуване на Х. Б. Г. отъ противника.

Общи сведения.

§ 52. При техническитѣ сѣдства и начини за химическото нападение се цели да се разпрѣснатъ химическитѣ бойни сѣдства въ въздуха, по мѣстността и мѣстнитѣ предмети или пъкъ да се нанесе поражение на атакувания предметъ чрезъ непосредствени нападения върху него. За тази целъ х. б. г. се пазятъ и пренасятъ въ специални сѣдове (припаси), като при известна обстановка и желанъ моментъ се освобождаватъ по единъ или другъ начинъ отъ тѣхъ, за да проявятъ своето действие.

§ 53. Отъ това, което е дала техниката до днесъ, познати сѣ следнитѣ начини за употребата на бойнитѣ газове:

- 1) издухване или атака съ газови вълни;
- 2) артилерийска стрелба съ газови снаряди;
- 3) стрелба посрѣдствомъ специални газохвъргачки;
- 4) хвърляне на газови бомби отъ самолети;
- 5) непосредствено разпрѣскване на бойни газове чрезъ особени прибори.

Последнитѣ два начина сѣ нормални за химически нападения върху населението въ близкия и дълбокия тилъ.

Нападение съ газова вълна (издухване).

§ 54. Атаката на газова вълна се заключава въ това, че възползувайки се отъ вѣтъра, който духа въ посока на противника, нападателтъ изпуска отъ своето разположение голѣмо количество бойни газове (въ газообразно или димообразно състояние). Образуваниятъ се въ въздуха облакъ (видимъ или невидимъ), който се движи по направление на вѣтъра, се разстила на повърхността на земята, като изпълва всички низини и празни пространства (галерии, окопи, изби и пр.).

§ 55. Този начинъ на използване бойнитѣ газове се прилага най-често на фронта и за близкия тилъ и цели неутрализиране живата сила. Ефектътъ отъ него е главно мораленъ, но при изненада могатъ да се постигнатъ и значителни материални резултати.

§ 56. При използване на голѣмо количество бойни газове, вълната може да проникне до 25 км. и повече въ дълбочина. До 10 км. вълната е смъртоносна; до 20 км. нанася по-леки повреди, а надъ 20 км. само се чувствува миризмата на бойния газъ и действа морално.

§ 57. Хлорнитѣ или смѣсенитѣ флорофосгенови облаци сѣ прозрачни и на сухо време невидими. Обаче, често газоветѣ вълни могатъ да се правятъ непрозрачни — невидими, чрезъ прибавяне на разни димни вещества и тогава вълнитѣ изглеждатъ като бѣли гѣсти облаци, движещитѣ се по мѣстността съ скоростта на вѣтъра.

Невидимитѣ вълни благоприятствуватъ изненадата, а видимитѣ увеличаватъ моралния ефектъ.

Артилерийска стрелба съ химически снаряди.

§ 58. Орждията, освенъ обикновени снаряди, употребяватъ и специални химически бойни припаси, които се употребяватъ за специални назначения (задушващи, съзловни, раздразнителни, димни, запалителни и пр.).

Снаряди пълни съ бойни газове се наричатъ газови снаряди. Въ тѣхъ намиратъ приложение всички видове бойни газове и представляватъ едно отъ най-действителнитѣ сѣдства за използване последнитѣ.

За различаване отъ обикновенитѣ бойни припаси, газовитѣ снаряди се означаватъ съ различни условни знаци и бои, за различнитѣ бойни газове и комбинации отъ тѣхъ, които се поставятъ по тѣлото на снаряда, като кръстове, черти, прѣстени и пр.

§ 59. Въ различие отъ обикновенитѣ снаряди, чието действие трае докато тѣ и парчетата имъ летятъ, действието на газовитѣ снаряди продължаватъ и следъ това, като намалява въ зависимостъ отъ естеството на употребенитѣ бойни газове, времето, мѣстността и противогазовитѣ защитни сѣдства на противника.

Това действие позволява на артилерията да поразява и дълбоко закрити цели, когато парчетата на снарядитѣ не могатъ да поразятъ, а сѣщо така ефекта на огъня да бѣде по-продължителенъ.

Стрелба посрѣдствомъ специални газохвъргачки.

§ 60. Специалнитѣ газохвъргачки за стрелба съ химически сѣдове сѣ обикновени металически трѣби съ гладки или набраздени канали — калибъръ до 20 см. и далекобойностъ 3½ км.

Задниятъ край на трѣбата е затворенъ и опира на стопаненъ щитъ.

Газохвъргачкитѣ се пълнятъ отпредъ съ специални газови сѣдове, тежки 20—30 кгр., съ боевъ газъ — 8—12 кгр. Най-напредъ се пуска на дѣното на трѣбата заряда, помѣ-

стенъ въ специална гилза, а следъ това се поставя газовия сждъ. Възпламеняването на заряда става съ електрически токъ.

Обикновено такива газохвъргачки се съединяватъ въ батарея отъ 20—100 броя. Даването на изстрела става едновременно.

§ 61. Обстрелването на целта става едновременно отъ нѣколко такива батареи съ нѣколко последователни галпа. Образуваия се газовъ облакъ има голѣма гжстота и е способенъ за кратко време да нанесе голѣми поражения. Подъ действието на вѣтъра той се отнася и запазва действието си до 3—4 клм.

§ 62. При този начинъ на действие се получава изненада и заливането на противника за кѣсо време съ гжстъ и действителенъ газовъ облакъ, който му причинява голѣми загуби.

Заразяването на мѣстността съ упорити-обридни бойни газове я прави опасна за движение и използване на предметитъ отъ сжщата.

§ 63. Изобщо тази газова стрелба е много опасна поради голѣмата гжстота на газа, но далекобойността и е малка 3—3½ клм. най-много.

Хвърляне на газови бомби отъ самолети.

§ 64. Всички видове бойни газове сж удобни за използване отъ самолетнитъ газови бомби, а поради голѣмия районъ на действие на самолетитъ, този начинъ на действие е най-опасенъ за населението въ цѣлата страна.

§ 65. Бойниятъ газъ се поставя въ специални самолети бомби съ тежестъ 15—500 кгр. а нѣкои отъ 2 тона, отъ което тегло 65% е боеенъ газъ. Бомбитъ сж устроени тъй, че могатъ да се прѣскаатъ при ударъ въ земята или мѣстненъ предметъ, а сжщо и на известна височина въ въздуха, чрезъ дистанционна запалка.

§ 66. Най-удобниятъ за газови нападения, отъ самолети сж упорититъ бойни газове (иперитъ). Употрѣбата на летливитъ бойни газове е нецелесобразна, защото е необходимо голѣмо количество боеенъ газъ, за да се получи върху известна целъ или мѣстностъ необходимата гжстота и да се получатъ сигурни резултати.

Влиянието на условията на времето и мѣстността върху употребата на бойнитъ газове отъ самолетитъ не е сжщото, както и за споменатитъ до тукъ начини. Тази стрелба не се влияе отъ времето и мѣстността.

§ 67. Нормално за целъ на самолетитъ химически нападения ще бждатъ голѣмитъ фабрики и търговскитъ центрове, Столицата, голѣмитъ гари, военни, петролни, хранителни и др. складове, летища, лагери и пр.

§ 68. Освенъ съ химически бомби, самолетитъ могатъ да извършатъ химически нападения като непосредствено съ летенето си разпрѣскаватъ боеенъ газъ по дадена целъ.

Появилитъ се дъждообразни капки или прахъ на земята, непосредствено следъ прелитането на самолетитъ ниско до земята, сж химически бойни вещества. Засѣгнати отъ тѣхъ мѣстностъ е обгазена и станала опасна, което налага особено внимание и използване на противогазовитъ защитни срѣдства.

Непосрѣдствено разпрѣскаване на бойния газъ чрезъ особени прибори

§ 69. Известни зони или участъци отъ мѣстността (долини, гори, населени мѣста, и пр.) могатъ да се заразяватъ съ бойни газове за да станатъ опасни и се нанесатъ поражения на войскитъ, които въ тѣхъ ще действуватъ, преминатъ или биха ги заели за почивка. Сжщитъ участъци сж опасни за населението, което ги заема.

Най-целесобразни и действителни за тази целъ сж упорититъ бавнодействуващи бойни газове (иперитъ и люиситъ) защото защитата срещу тѣхъ е по-трудна.

§ 70. Заразяването (обгазяването) на мѣстността, става по познатитъ до тукъ начини или, най-удобно съ специални прѣскачки — автомобили, колесни, носими или съ самолетъ.

Глава IV.

Задимителни вещества.

Що е димъ и използването му

§ 71. Употрѣбата на димъ и изкуствена мъгла като бойни срѣдства, е възприето въ всички държави.

Подъ димъ се разбира продукта на горенето, безразлично дали нужния за това горение кислородъ е взетъ отъ въздуха или е полученъ отъ нѣкакъвъ химически процесъ. При горенето се получаватъ малки частици, които плуватъ във въздуха и го правятъ непрогледенъ.

§ 72. Естествената мъгла се получава, когато въздуха е влаженъ и става бързо застудяване. Изкуствена мъгла

се получава чрезъ изпарение на материали, чувствителни къмъ водата.

§ 73. Между димъ и мъгласа има сжществена разлика, но отъ гледна точка за скриване на хора и предмети, нѣма да се прави разлика, а ще се употребява името „димъ“, отъ гдето следва и названието на самото действие — задимяване.

§ 74. Задимяването се прави съ целъ за да се скриятъ въ димъ хора, населено мѣсто, отдѣлни здания или други постройки, за да се попрѣчи на противника да ги открие, наблюдава и обстрелва.

§ 75. Различаватъ се два вида димъ: неотровенъ, който е безвреденъ и отровенъ, който е вреденъ.

§ 76. Неотровниятъ димъ се използва за скриване на собственитъ войски и обекти отъ противниковото земно и въздушно наблюдение.

Отровниятъ димъ се употребява като ослѣпително срѣдство срещу противника, съ което се постигатъ две цели: 1) не му се позволява да наблюдава и 2) действува се вредно върху хората му.

§ 77. Димоветъ се получаватъ отъ:

1. Подрѣченъ материалъ: мокра слама, зелена трева, торъ отъ добиткъ, цвѣкло, тютюнъ, зелени вършини и др.

2. Специални димни вещества: фосфоръ, бергерова смѣсъ, калаенъ четырехлоридъ и др.

§ 78. Задимяването се извършва по различни начини, но тукъ ще се разгледатъ само тѣзи, които ще се използватъ отъ населението — димни свѣщи и димни апарати.

§ 79. Димни свѣщи — правятъ се отъ фосфоръ, нафталинова или бергерова смѣсъ. Отъ тѣхъ има два вида — малки 0.5 кгр. димна материя и голѣми — 2.5 кгр. димна материя. Димната материя е опакована въ ламаринени кутии.

§ 80. За да се запази димната материя, маха се капака на кутията и се движи запалителната кибритена клечка по повърхността на материята. Презъ време на запалването на димната материя, главата се държи въ страни.

§ 81. Предварителни точни указания за употребата на димнитъ свѣщи не могатъ да се дадатъ.

Линията на която ще се нареждатъ кутиитъ, преди да се запалятъ и отстоянието на една отъ друга, сж въ зависимостъ отъ посоката и скоростта на вѣтъра.

Фронтътъ, който ще се задимява, трѣбва да бжде винаги двойно по-голѣмъ отъ тоя на целта, която искаме да задимимъ и да бжде на около 400 м. предъ нея.

§ 82. При фронталенъ вѣтъръ, съ скоростъ 3—4 м. въ секунда, една димна свѣщъ отъ 0.5 кгр. е достатъчна за задимяване на фронтъ 10 м. въ продължение на 4—5 м. Дълбочината на димната завеса е 25—30 метра. Димна свѣщъ съ 2.5 кгр. димна материя задимява фронтъ 10—15 метра въ продължение на 10—12 минути. Дълбочината на димната завеса е 35—50 метра.

§ 83. При страниченъ вѣтъръ, съ скоростъ 3—4 м. въ секунда, една димна свѣщъ е достатъчна за задимяването на едно пространство отъ 25 м. фронтъ въ продължение на 4—5 м. Дълбочината на димната завеса е около 10 м. на 7 до 10 м. отъ мѣстото на подпалването. При голѣмата димна свѣщъ се задимява фронтъ до 50 м. въ продължение на около 10 минути.

И въ двата случая, височината на димната завеса е около 8—10 метра.

§ 84. Състоянието на времето (температура, влага и вѣтъръ) е отъ голѣмо значение за голѣмината и прозрачността на димната завеса.

Най-благоприятни условия за използване на димнитъ свѣщи сж: влажно време и страниченъ вѣтъръ, съ 3—4 м. въ секунда.

Най-неблагоприятни условия за получаване на димни завеси сж: горещо, слънчево време, тихо време или фронталенъ вѣтъръ.

Глава V.

Запалителни вещества.

§ 85. Запалителнитъ вещества сж намѣрили бойно приложение къмъ срѣдата на последната война. Отначало тия вещества сж употребени за произвеждане на мораленъ ефектъ, а по-късно и за материаленъ такъвъ — всички храни, несѣбрани още отъ полето, сж били запалени съ помощта на запалителни вещества.

§ 86. Къмъ запалителнитъ вещества, които иматъ бойно значение, се отнасятъ ония вещества, които проявяватъ бойно действие, вследствие на високата си температура при горенето имъ.

Главното назначение на тия вещества е, да поразяватъ нечушешени цели, а именно: складове съ бойни припаси, храни, фуражъ, постройки и други.

§ 87. Запалителните вещества се използват, като се поставят в снаряди, мини, самолетни бомби, ръчни гранати, крушуми и огнехвъргачки.

Глава VI.

Противогазова защита.

Общи сведения.

§ 88. Защитата срещу химическите бойни газове се заключава в запазване силата и работоспособността на човъка и животните, когато те са попаднали в заражена с тях атмосфера.

§ 89. Всички средства, които ни запазват от вредното действие на разните видове х. б. г. се наричат противогазови средства. Последните биват за лична защита и за груповата такава. Противогазовите средства за лична защита предпазват човъка и животните, всеки по отделно, от действието на х. б. г. Запознаването с тези средства се изразява в предпазване главно на дихателните и зрителните органи.

Това се постига посредством прекарване в въздух, който ще се диша, предварително през химически вещества, които задържат вреднодействащия и раздразнителен газ и по този начин го правят безвреден. Това са така наречените филтруващи (прецеждащи) предпазителни средства.

§ 90. Другия начин за предпазване е, като се изолират, отделят дихателните органи и очите от външния въздух, а дишането се поддържа посредством кислород. Образувалата се при процеса на дишането водна пара и въглена киселина, биват задържани от особено химикал. Този начин на запазване се извършва от така наречените изолиращи (отделящи) предпазителни средства.

§ 91. Обривните (разяждащи) х. б. г. газове изискват особено поменатите предпазни средства, но и други особено такива, като специално облекло, обувки и ръкавици.

A. Противогазови средства за лична защита.

1. Филтруващи (прецеждащи) предпазителни средства — маска

§ 92. Тия предпазителни средства имат големия си преимущество в това, че могат да бъдат използвани и при предполагаема газова опасност без да бъдат вън и при предполагаема газова опасност, без да бъдат в такъв случай изтощавани, а от това и тяхната продължителност на действие не се намалява. Недостатъкът на същите е, че дишането през тях (през филтъра) е затруднено.

Към филтровачните (прецеждащите) предпазителни средства спадат: противогазовата маска за хора, противогазовите маски за коне и др. животни и противогазовите клетки (кафези) за птици.

Противогазова маска за хора

Описание на маската

§ 93. Главните части на маската са: лицева част; дихател (малък и голък с маркучка).

§ 94. Лицевата част на маската е направена от гумиран плат и има форма на лицето. По крайщата ѝ има специални кожени ивици, които служат за плътно прилягане на маската към лицето.

По лицевата част има следните части: ленти, ремък за носене на маската, вентил за издишане и устен пръстен.

§ 95. Очилата са от специално стъкло или от целулофанова материя. Те могат да бъдат подменявани и когато маската стои поставена на лицето.

За предпазване очилата от изпотяване, от вътрешната страна на същите се поставят специални пластинки, които се задържат на място си с особени пръстени.

Специалните пластинки не трябва да се хващат с ръка, нито да се обръсват с каквото и да е, понеже стават непрозрачни и се повреждат.

Когато тия пластинки се изтощат от употребление и станат непрозрачни, те се подмяват с нови, които се хващат само за ръба, а не за повърхността.

§ 96. Лентите служат за укрепване на маската плътно към лицето на човъка. Чрез особени токички, лентите се скъсват или удължават, в зависимост от големината и формата на главата. Във двойните ленти има поставени специални металчески пружини.

§ 97. Ремъкът за носене на маската, служи за носене на маската при пълна газова готовност.

§ 98. Вентилът за издишване, е специална капачка, която се завива на лявата страна на маската и служи да даде възможност на издишания въздух да излезе на

вън, а не да минава през дихателя. От друга страна вентилът не трябва да пропуска въздуха да навлиза отвън навътре. Тия две противоречиви условия правят вентила много деликатна част, затова и отнасянето с него трябва да бъде много внимателно.

§ 99. Устният пръстен служи за завиване на дихателя към маската. Когато се употребява голък дихател, външният пръстен се завива единия край на маркучка.

§ 100. Дихателът (филтър) е най-важната част от маската. Той е ламаринена кутия, която се пълни с специални химикали. При дишане химикалите в дихателя причистват примеси в въздуха х. б. газ, като го задържат или неутрализират и по този начин, до дихателните и зрителни органи на човъка достига само чист, безвреден за дишане въздух.

Дихателът бива малък и голък. И двата вида дихатели имат едно и също устройство на химикалите. Разликата е в теглото на специалните химикали, от което следва и разликата в продължителността на предпазването. Малкият дихател тежи около 500 грама, големият дихател тежи около 1000 грама. Предпазителната способност на големия дихател е около 2 и половина пъти по-голяма от тая на малкия дихател.

Теглото на малкия дихател позволява щото, той да може да се носи навителен непосредствено на маската.

Теглото на големия дихател не позволява това. Този дихател като по-тежък се носи в специална торба, която виси през рамото, а с маската е съединен посредством един маркучка.

§ 101. За запазване на дихателя, преди да бъде поставен на маската за използване, навителната му част бива покрита с специална ламаринена капачка, а противоположната му страна (тая през която ще влиза външния въздух), бива покрита с омаслена хартия (за малкия дихател) или с парче от изолиран (за големия дихател).

§ 102. Торбата или кутията, служат за запазване и носене комплекта маска и дихател. Има два вида торби за носене на маската:

Малка — служи за носене на маската с малкия дихател и

Голък — за носене на маската и големия дихател и маркучка.

Торбата е направена от непромокаем плат и по този начин запазва маската и дихателя от влага и дъжд.

На торбата има джобче за кутийката, вън която се носи хлорна вар, вън която има специални пластинки за предпазване очилата от изпотяване.

§ 103. Кутията е металческа, с цилиндрична форма и с таква размери, че да побира маската и дихателя. Капакът ѝ се затваря посредством една ключалка. Отвън е боядисана с защитен цвят. Към нея има прикрепен ремък, който служи за носене на кутията през рамо.

Поставяне и снемане на маската.

§ 104. За да може човък правилно, бързо и спокойно да постави маската върху лицето си, необходимо е да извършва ред упражнения по това, докато поставянето и снемането на маската му стане навик. Първоначално не се иска бързина, а само правилност и след като тя се усвои, преминава се към по-голяма бързина. Човък трябва да поставя маската си и да я снемателно при трудни условия, като нощно време, вън време на работа, ранен и пр.

§ 105. Поставянето на маската става по следния начин:

- 1) торбата се поставя през рамо;
- 2) откъща се капакът на торбата;
- 3) ремък за носене на маската се премества през врата;
- 4) дихателя се изважда от торбата;
- 5) отвива се капачката му;
- 6) откъсва се хартията поставена на дъното му с много издръпване на халката, която най-напред се превива навън, за да освободи бръчката, та да може да се пхне пръста (обикновено показалеца);
- 7) навива се внимателно дихателя на наустника;
- 8) хващат се двете странични ленти до ушите (мъстото, където става залавянето на лентите към лицевата част на маската) с палците на двете ръце така, че двете длани да бъдат успоредни една на друга, а ушите, които са от двете страни на очилата да легнат на двете длани;

9) след това, с всички останали пръсти, се поставят очните ленти под страничните токи така, че тилната плоча да легне на половината на съединението на двете очни панделки;

10) съ двата пръста, палеца и показалеца, извиваме очните ленти съ тилната плоча на 45° нагоре така, че тилната плоча да застане съ широкия си край надолу (срещу част);

11) издигаме главата нагоре и подаваме брадата малко напред (до като легне върху ограничителя и подбордника). Горната част на маската още не е прилепнала към лицето.

12) постепенно протъгаме ржцетъ си към лицето до тогава, до като оплътнителната рамка почне да лъга върху лицето, тогава пушаме дветъ очни ленти, притегляме на назад (към тила) само страничните ленти, като тилната плочка вържимъ все въ сѣщото положение до тогава, до като се увѣримъ, че лентитъ сѣ изпънати добре;

13) намѣстваме добре съ дветъ ржце лентитъ, ако нежде случайно сѣ не огънали;

14) подава се съ дѣсната ржка (задъ тила) задтилният ремъкъ на лѣвата ржка;

15) хващаме съ лѣвата ржка ремъка малко напредъ отъ халката и изтегляме нагоре къмъ малката кука (задъ ухото);

16) извиваме лѣвата ржка къмъ лѣво, а съ дѣсната ржка намѣстваме, правилно да лѣгне, задтилният ремъкъ, въ тилната кука;

17) изтегляме лентата къмъ куката на задгидния ремъкъ, като я придържаме и съ дѣсната ржка;

18) поставяме халката въ куката.

§ 106. По сѣщия начинъ се постѣпя когато маската е поставена въ металическата кутия.

§ 107. Снемане маската става по следния начинъ:

1) чрезъ обтѣгане на задтилният ремъкъ въ халката, освобождаваме ремъка отъ куката и го изправяме нагоре;

2) откачаме сѣщия съ дветъ ржце отъ куката на задтилната плоча;

3) отпусчане ремъка на врата си;

4) хващаме съ лѣвата ржка дихателя до наустника, като само придържаме дихателя въ сѣщото положение;

5) хващаме тилната плоча, изтегляме я напредъ къмъ челото и когато главата се освободи напълно отъ лентитъ, изваждаме брадата отъ маската (отдѣляме главата отъ лицевата част);

6) отвиваме дихателя, на когото навиваме наново капчката, която ако и не напълно (понеже вече картоната отъ дъното е премахнать), но все пакъ, донегде, предпазва дихателя отъ влиянието на атмосферниятъ газове.

7) поставяме дихателя съ дъното надолу въ торбата за носене на маската;

8) снетата отъ лицето маска, се почиства отъ вътре съ едно парче мекъ платъ отъ полепената по нея влага, ако има слюнка и отъ слюнката като се внимава съ ржце да не се засегнатъ очилата, защото ще се повредятъ;

9) за да не стане издраскване на пластинката за неизпотяване на очилата преди загъване на маската се взема едно горе-долу квадратно парче, по възможностъ помекъ хартия (но не и мукава) и се поставя съ меката страна къмъ очилата да легне добре въ маската (доколкото това е възможно);

10) маската се свива на две, като лентитъ съ спиралнитъ пружинки се поставятъ между очилата, а самитъ очила се следи да лѣгнатъ едно срещу друго съ вътрешната си страна (като между лентитъ и маската остава подложения късь хартия), а сѣщо и на гумирания платъ въ твърдитъ части на лентитъ;

11) така сгънатата маска се поставя въ торбата (кутията) надъ дихателя;

12) торбата (кутията) се закопчва.

Прогонване на маската и изпитването ѝ въ газова барака.

§ 108. Всѣки подбира маска, която да подхожда на пълнотата на лицето му. Голѣмината на главата не е отъ значение за голѣмината на маската. Въ случая си служиме само лентитъ, като ги отпускатъ за голѣми глави и скъсяваме за малкитъ такива.

§ 109. Следъ като маската бѣде поставена на лицето и лентитъ съответно стегнати, провѣрява се дали сѣщата прилѣга добре и плътно къмъ лицето. Това става, като се запуши отвора на маската (тоя въ който се завитлюва маската) съ помощта на ржката. Ако маската е добре прилепнала къмъ лицето, не може да се диша и човѣкъ се задушава. Ако ли маската не е добре, т. е. има отвори между маската и лицето, то макаръ, че отвора ѝ е запушенъ съ ржка, може пакъ да се диша. Такава маска се смѣня съ друга, която има по-голѣма голѣмина и се правятъ сѣщитъ изпитания, докато се намѣри маска, която да прилѣга добре на лицето, безъ особено неприятно притискане.

§ 110. Противогазовата маска трѣбва да се изпитва въ газова атмосфера, за да се увѣриме въ предпазителнитъ

качества на сѣщата. Това изпитване става въ специално помѣщение, въ което има съдзотворенъ газъ, но въ никой случай отровенъ такъвъ (обикновено за тая целъ се употрѣбява газъ бромацетовъ). Съ поставена на лицето маска и съ завитленъ на нея истински дихателъ (не учебенъ) се влива въ газовата атмосфера. Ако следъ престояване въ продължение на 10 м., въ тая атмосфера не се почувствува никакво дразнение на очитъ, маската е напълно сигурна, значи подхожда на лицето.

§ 111. Хората, които иматъ тѣпанче на ушитъ си пукнато, трѣбва да влизатъ въ газова барака, само като сѣ си запушили ушитъ съ памукъ.

§ 112. Правилното поставяне на маската на лицето е отъ значение, понеже само така може да се разчита, че тя ще бѣде поставена въ най-скоро време и плътно прилѣгнала на мѣстото си. Не отъ по-малко значение е и правилното снемане на маската отъ лицето. Само така ще бѣде запазена отъ ненуждното разтѣгане на лентитъ, което влече следъ себе си непълно прилѣгане на маската къмъ лицето.

§ 113. Противогазовата маска, следъ като бѣде пригледена на лицето и изпитана въ газова барака, трѣбва да бѣде отбелязана, за да се познава кому принадлежи и да не ставатъ неволни подмѣнявания на маската. Последното трѣбва да се избѣгва, защото то е равносильно на нѣмане маска. Нѣщо повече, ако нѣмаме маска, ще знаемъ, че сме изложени на опасностъ и ще вземемъ спомогателни мѣрки въ случай на нужда. Ако не държимъ на обстоятелството, че маската, която имаме, трѣбва да бѣде именно тая, която сме прогонили на лицето си и изпитали въ газова атмосфера, то ще имаме нещастieto въ случай на нужда, да поставяме на лицето си маска, която или не ще може да се постави на лицето или поради голѣмината си ще пропуска газъ между маската и лицето. Всичко гореизложено показва, че всѣки трѣбва да си пази маската, като зеницата на окото си.

Правилно дишане.

§ 114. Заедно съ обучението си за бързо и правилно поставяне на маската, трѣбва да се правятъ упоритѣ и за правилно дишане. Последното има за целъ на първо време да развие способността ни да можемъ дълго време да не дишаме. Здравъ човѣкъ може да спре дишането си 20—30 сек., а съ упражнения — може да достигне и до една минута.

§ 115. Така обучени, даже да бѣдамъ изненадани отъ газово нападение, ще имаме възможностъ да си поставиме маската, безъ да дишаме газъ. Сѣщо ще можемъ да снемемъ дихателя си въ газова атмосфера, безъ да бѣдемъ изложени на опасностъ. При голѣма концентрация на газъ, напримѣръ, близко до мѣстото гдето се е прѣснала газовата бомба, чрезъ временно спиране на дишането, ще можемъ да се запазиме отъ действието на газа и отъ бързото изхабяване на дихателя, като се отдалечиме и на нѣколко крачки въ страна.

§ 116. Дишането трѣбва да стане бавно и дълбоко. Чрезъ упражнения трѣбва да се достигне, щотс при спокѣйно състояние, въ минутата да правиме около 15 вдишвания. Бързото повърхностно и възбудено дишане при естествена маска е вредно, защото количеството въздухъ отъ едно вдишване презъ филтъра не ще бѣде достатъчно да разрежи издишаната вжглена киселина въ мъртвото пространство на маската.

§ 117. Спокойно и правилно дишане увеличава, особено при голѣма концентрация газъ, продължителността на предпазването посрѣдствомъ маската.

Упражненията по правилно дишане трѣбва да се правятъ не само въ пойки, но и въ движение и въ усилена работа.

Упражненията трѣбва да се правятъ и въ спане съ поставена маска.

Газовата готовность и дисциплина.

§ 118. Голѣмата частъ отъ газовата опасностъ се дължи на изненадата. Колко изненадата е по-голѣма, толкова по-малко време има за поставяне на маскитъ, толкова и по-силно ще бѣде действието на хим. б. газъ.

§ 119. Хората, които поради естеството на работата имъ, трѣбва да иматъ противогазови маски, не трѣбва да се оставятъ да бѣждатъ изненадани безъ маска. Тѣй като не се знае кога ще се произведе газовото нападение, тѣ трѣбва винаги и на всѣкъде да носятъ маската си, т. е. да иматъ газова готовность.

§ 120. Има два вида газова готовность: пълна газова готовность и половинъ газова готовность. Половинъ газова готовность се взима, когато се има вѣроятността за газово нападение. Тя се състои въ това, че хората си но-

свят торбата (кутията) с маската окачена на рамото. При тази готовност маската трябва да се постави най-много за 30 секунди.

§ 121. Пълна газова готовност имае, когато противника извършва своето въздушно нападение, т. е. следъ подаване сигнала за въздушна тревога и когато въ всички моментъ може да се употребятъ газови бомби. При тази газова готовност маската е извадена отъ торбата (кутията) и е окачена на врата. Отъ това положение маската трябва да се постави най-много за 5 секунди.

§ 122. Успехътъ на всяко ново бойно оръжие се дължи не толкова на това, че причинява смъртъ, колкото на обстоятелството, че на това ново оръжие се придава много голъма важностъ, а съ това се влияе морално на човъка. Победните боеве не сж съпроводени съ унищожаване на противника, а съ морално превъзходство. Така е било и сж въвеждането на х. б. газове, като бойно оръжие. Противогазовата борба е успешна, когато хората сж запознати добре съ нея и сж по-културни и сж по-високъ моралъ. Това се е доказало презъ време на Голъмата война. Страхъ отъ газа иде най-после отъ чувството на човъка, че му липсва сигурно предпазително сръдство. Прогонената и изпитана маска възвръща спокойствието и сигурността срещу газови нападения.

§ 123. Вследствие сигурността на своята маска, газовата дисциплина се явява отъ само себе си. Тя произхожда отъ стремлението за самосъхранение на човъка. За постигане на тази дисциплина е необходимо:

- 1) хората да бъдатъ добре обучени за употребление на маската и другитъ защитни сръдства;
- 2) да бъдатъ тренирани въ носене на маската;
- 3) да се проникнатъ отъ съзнанието, че маската трябва добре да бъде пазена и чистена и да гледатъ на нея като необходима прибавка на облъклото (снаряжението) презъ време война.

§ 124. Маскитъ се поставятъ при следните случаи:

- 1) когато се подаде сигнала „газова опасностъ“, подаденъ отъ специалните за целта органи;
- 2) когато човкъ самъ почувствува макаръ и най-слабъ мирисъ на химически боевъ газъ;
- 3) когато почувствува, презъ време на въздушно нападение, действието на химически боевъ газъ.

§ 125. Изобщо, противогазовата маска се поставя въ всички тѣзи случаи, когато се почувствува присъствието на химически боевъ газъ въ атмосферата.

§ 126. Откриване присъствието на х. б. газъ губи своето значение щомъ населението не е предупреденъ навреме за присъствието или съществуването на газовата опасностъ, за да използва противогазовитъ си защитни сръдства.

§ 127. Населението се предупреждава за съществуването на газова опасностъ посредствомъ установени сигнали. Цѣлата дейностъ по това предупреждение се нарича „газова тревога“.

§ 128. За подаване сигнала „газова тревога“ се използватъ най-различни уреди и сигнали, които действуватъ на око и ухото: огньове, свѣтлинни знаци, вѣхи, камбани, звънци, сирени, тромби, тръби, гилзи, чаши и пр. За такива уреди трябва да се избиратъ тѣзи, които се привеждатъ въ действие автоматически съ помощта на сгъстен въздухъ, електричество или пкъ съ помощта на човъшката ръка, но никога чрезъ устата на човъка. При последния случай винаги се закъсъява и пропуца подаването на сигнала, защото при газова опасностъ, наблюдателя, който трябва да подаде сигнала, по инстинктъ бърза да постави своята маска и тогава му става невъзможно да подаде сигнала съ уста (трѣба, свирка и пр.).

§ 129. Трѣбва да се прави разлика между сигнала за „въздушна опасностъ“ и „газова тревога“. При първия, цѣлото население на дадено населено мѣсто се предупреждава да вземе съответни защитни мѣрки срещу въздушните нападения (срещу всичкитъ видове самолетни бомби), когато сигнала „газова опасностъ“ се отнася само до застрашенитъ отъ такава опасностъ група отъ хора, даденъ кварталъ, районъ и пр. Затова е необходимо двата сигнала да се коренно различаватъ и добре да се познаватъ отъ населението. Не е необходимо да се безпокои цѣлото население въ дадно населено мѣсто за газова опасностъ, ако такава съществува само за известенъ кварталъ.

§ 130. Не всички пкъ и не на всякъде ще може да се подаде сигнала „газова опасностъ“, затова всички човѣкъ трѣбва да умѣе да разпознае съществува ли такава опасностъ и самъ да се постави въ положение на защита.

§ 131. Преди да бъде снета маската отъ лицето, трѣбва да се увѣриме, че наистина газовата опасностъ е преминала. Това се постига съ следните изпитания:

1. Видима проба: гледа се дали нѣма около ни газовъ облакъ, или видимъ признакъ за присъствието на х. б. газъ. Нощно време ще си служиме съ освѣтляване съ електрическо фенерче. Ако не се забележи нѣщо съмнително, не се сваля маската, а се пристѣпя къмъ втората проба.

2. Обонятелна проба: поставя се единъ прѣстъ между маската и бузата и така се задържа само единъ моментъ, като същевременно се смѣква внимателно съ затворени уста. Последното се прави повърхностно и кратко. Ако се почувствува нѣкоя миризма отъ х. б. газъ, това показва, че въздуха не е чистъ и маската не трѣбва да се сваля. Ако не се почувствува миризма или раздраждане на очитъ, прави се трето изпитание, т. е.

3. Пробно снемане на маската: маската се сема отъ лицето за много кратко време, следъ което се поставя пакъ на мѣстото си. Ако при такова кратковременно снемане на маската не се чувствува миризма или раздраждане, то показва, че атмосферата е чиста отъ х. б. газъ и маската може безъ опасностъ, да бъде снета отъ лицето. Въ противенъ случай, пробното снемане на маската се повтаря следъ известно време, до като се увѣриме, че нѣма х. б. газъ въ атмосферата.

§ 132. При по-голѣма група хора, снемането на маската може да стане по заповѣдъ на началника на групата или по установенъ сигналъ. Все пакъ и тукъ ще се каже, че всички човѣкъ трѣбва самъ да опредѣли, съществува ли или не газова опасностъ, за да реши самъ — да сваля ли своята маска или не. Родителитъ и по-възрастнитъ хора трѣбва въ това отношение да се явяватъ като началници на децата и тѣ да имъ даватъ заповѣди за сваляне на маската.

Възможни повреди на маската.

§ 133. За да може маската да запазва напълно отъ вредното действие на х. б. газове, тя трѣбва да бъде винаги въ изправностъ. Всѣки единъ недостатъкъ трѣбва своевременно да се констатира и веднага отстрани. Тия недостатѣци и повреди могатъ да бъдатъ:

- 1) по кожената или гумената частъ на маската: протривания и дупки по кожата или гумения платъ; лака може да бъде повреденъ;
- 2) по лентитъ: могатъ да бъдатъ отслабени или даже скъсани. Скъсанитъ ленти не трѣбва по никой начинъ да се зашиватъ върху рамката (удебелението) на маската;
- 3) по очилата: може самитъ очила да бъдатъ хлабаво прикрепени, може да бъдатъ пукнати или да сж замърсени до толкова, че да не могатъ да се почистятъ и станатъ неясни;
- 4) по устния прѣстенъ на маската: може гумения прѣстенъ да бъде хлабавъ или да липсва, виткитъ му могатъ да бъдатъ развалени или рѣждявали;
- 5) по ремъка за носене на маската: последния може да бъде скъсанъ или само протритъ. Когато е скъсанъ отъ самата маска и тоя ремъкъ, както и на лентитъ, не трѣбва да се зашиватъ направо на маската;
- 6) по дихателя: може виткитъ му да сж изкривени и сж грапавини или рѣждявали, та не може да се навить на прѣстена. Може мрежата му да е рѣждявала, та да указва голѣмо съпротивление при дишането презъ него. Може съдържанието на дихателя да се е развалило и при прѣскане да пада прахъ или да хлопа;
- 7) по металическата кутия на маската: може да има пукнатини или да не може да се заключва порди повредена ключалка. Може ремъка да е повреденъ.

§ 134. При повреждане на противогазовата маска се постѣпва както е указано въ § 141.

Смѣняване на дихателя въ заразената съ х. б. газъ атмосфера.

§ 135. Смѣняване на дихателя въ атмосфера отъ химически боевъ газъ става така: щомъ като дихателя бъде вътрешно повреденъ, спира се веднага дишането, изважда се другия дихателъ отъ торбичката и му се маха маслената хартия и ламаринената покривка (отъ навителната му частъ).

Самото въртене на филтъра при пристегането на маската става съ дѣлната ръка, като съ лѣвата ръка обхваща устния прѣстенъ и служи за водене, за прикрепяне на дихателя при развиването и завиването му. Развигането и завигането на дихателя не трѣбва да става бързо.

Навлѣзлия нечистъ въздухъ въ маската се издухва спокойно презъ устния прѣстенъ, щомъ като повредения дихателъ бъде отвитленъ.

Щомъ като новия дихателъ бъде здраво завитленъ въ устния прѣстенъ, останалия въ дробовѣтъ въздухъ се издухва бързо и се почва дишането по обикновения начинъ.

Чистене и пазене на маската.

§ 136. Следъ всѣко употребление, маската трѣбва да се почисти, пресуши на сѣнчесто мѣсто и да се прибере въ пригодена за нея ламаринена кутия или торба. И двѣтъ последнитѣ служатъ да запазватъ маската и дихателя отъ повреди, овлажняване и замърсяване.

§ 137. Маската трѣбва да се пази отъ действието на слънцето, влагата, голѣми студове, отъ горещи цигари, отъ мишки и др.

Ако при носене на маската на лицето (или при други обстоятелства) бѣде намокрена, преди да бѣде опакована въ кутията (торбата), тя трѣбва да бѣде избѣрсана съ сухъ парцалъ и следъ това изсушена. Сушенето на маската не трѣбва да става въ никой случай на огънь или на слънце. Най-добре е ако бѣде окачена на ремѣка си и следъ като е добре избѣрсана остава се продължително време да съхне на открито мѣсто. При опаковката на маската въ кутията, трѣбва да се избѣгватъ остритѣ огъвания на плата.

§ 138. Дихателя трѣбва старателно да се пази отъ влага. Запушалкитѣ на двата отвора на дихателя трѣбва да се махвату, само когато последния ще се навива на маската за употребление.

При повреда или изтощаване на дихателя, последния ще трѣбва да бѣде смѣненъ съ новъ такъвъ.

§ 139. Жизнеспособността на противогазовата маска зависи до голѣма степенъ, отъ начина по който се отнасяме съ нея, презъ време на използването ѝ.

Грубото отнасяне съ маската може да предизвика сериозни механически повреди, като, напр.: побитости, огъвания, смачквания и пр. на металически части, или пъкъ скъсване на платненитѣ или каучукови такива. Механическитѣ повреди се предизвикватъ главно, когато въ кутията или въ торбата, въ които се пази маската, се поставятъ и разни други предмети, или пъкъ, когато небрежно хвърляме противогазовата маска, където и да било, а не на специалното опредѣлено за нея мѣсто.

§ 140. Маската трѣбва да се постави на такова мѣсто, гдето нѣма опасностъ тя да се повреди вследствие удари, притискане и пр.

§ 141. Периодически и по-често трѣбва да се преглежда маската отъ притежателя ѝ и своевременно да се отстраняватъ всички възможности за нейното повреждане.

Честитѣ преглеждания на маската, обаче, не значатъ, че тя трѣбва да се бърка, да се поправа, преправя отъ когото и да било. Всѣки човѣкъ може самъ да отвитля и завитля дихателя, да скъси и удължи лентитѣ и да направи известна незначителна поправка, като изправяне, изкърпване и пр. на кутията или торбата, обаче, никакви други повреди притежателя на противогазовата маска не трѣбва да се опитва самъ да отстранява, защото вмѣсто да поправи маската си, последния може повече да я повреди и да я направи негодна за момента, когато тя ще му бѣде най-много необходима.

§ 142. Особено трѣбва да се избѣгва чукаването съ дървени предмети по дихателя, защото отъ сътресението съставитѣ на филтрируещото вещество се разбиватъ и дихателя става негоденъ, неустойчивъ срещу бойнитѣ газове.

§ 143. Ако при употребление една и сѣща газова маска е била използвана отъ повече лица (което може да се допусне само при обучение, но не и при използването на сѣщата при газово нападение), то следъ завършване на занятieto, следва маската да бѣде продезинфекцирана, преди тя да бѣде прибрана на опредѣленото ѝ мѣсто за пазене.

§ 144. Дезинфекцията ѝ се извършва съ разтворъ отъ вода и 2% крезолъ. Съ едно чисто парцалче, добре намокрено въ крезоловия разтворъ, маската се измива отъ вътрешната страна и отъверстието на дихателя. Така намокрена съ дезинфектираща течностъ, маската се поставя да престои около 15 минути. После се взима друго чисто парцалче и навсѣкѣде, където е била намокрена, маската се избѣрсва добре, после се изсушава на въздухъ и чакъ тогава се прибира въ кутията или торбата.

Смѣняване на пластинкитѣ за неизпотпяване

§ 145. Пластинкитѣ се смѣняватъ по следния начинъ:

1. Изважда се кутията съ пластинкитѣ, която въ голѣмата торба е въ джобчето, поставено на предната страна на торбата, а на малката торба въ джобчето, което лежи на дъното на малката торба. Въ ламаринената кутия, пластинкитѣ сѣ въ гнѣздата на капака.

2. Отваря се кутията, изважда се пликчето, отъ което се изваждатъ много внимателно стѣклата за неизпотпяването, но безъ да се пипатъ съ рѣже, а само се придържатъ отъ страна — въ крайщата имъ.

3. Хартията, напоена съ камфоръ и тънkitѣ книжни кръгчета се отстраняватъ.

4. Взема се маската, обръща се наопаки, съ вътрешната страна навънъ, за да се изопнатъ вътрешнитѣ рамки на очилата.

5. Съ една рѣжа се отнима внимателно вътрешната рамка на очилата.

6. Съ тънка дървена клечица, се изважда (отъ края ѝ) пластинката за неизпотпяване, кота клечицата се предвижва околоврѣстъ до като цѣлата пластинка се освободи съвсемъ и се сменя съ рѣжа.

7. Съ мека чиста кърпа се почиства очилото, взема се нова пластинка съ два прѣста, така че да може да се прочете надписа и правилно „Д. В. Ф. или вътрешна страна“ и се поставя на очилото внимателно и то така, че поставено надписа ѝ да остане отъ вътрешната страна на маската но безъ да пипаме съ прѣстъ пластинката и завитляме вътрешната рамка на очилото.

Смѣняване на очилото и вентила за издишване.

§ 146. Очилата се смѣняватъ по следния начинъ:

1. Отвитля се вътрешната рамка.

2. Отвитля се вътрешната рамка съ специаленъ ключъ.

3. Изваждатъ се: алуминиевия прѣстенъ, целоновитѣ очила и каучуковия прѣстенъ, или пъкъ, ако маската е съ три пластово стѣкло, каучуковия прѣстенъ и трипластовото стѣкло.

4. Поставя се каучуковия прѣстенъ въ гнѣздото на основната рамка на очилата.

5. Следъ него се поставя целоновото очило или трипластовото стѣкло.

6. Поставя се алуминиевия прѣстенъ (ако сме поставили целоновото стѣкло), а при трипластовото стѣкло не се поставя алуминиевъ прѣстенъ.

7. Завитля се външната рамка на очилата съ рѣжа и пристѣга съ специаленъ ключъ.

8. Завитля се вътрешната рамка на очилото, като се внимава рамката на поставената желатинова пластинка да остане отъ къмъ горната страна на маската (отъ къмъ страната на челото). Отъ вътрешната страна се поставя желатиновата пластинка.

§ 147. Вентила за издишване се смѣняватъ по следния начинъ:

1. Отвитля се внимателно вентила отъ лѣво на дѣсно съ рѣжа.

2. Взема се новия вентилъ, като преди да се завитли, се внимава дали не е падналъ уплътнителния мешиновъ прѣстенъ, който е на винтилния носачъ на маската.

3. Навитля се вентила съ рѣжа отъ лѣво на дѣсно, но много внимателно, безъ пресиляне, защото инѣкъ ще се повреди, много нежната му резба.

Предпазване отъ х. б. г. въ случай, когато маската е повредена или случайно липсва.

§ 148. Когато се остане въ газовия облакъ съ повредена маска (скъсана или счупени очила) дихателя се развива отъ маската и се захвапа направо съ устата. Очитѣ се затварятъ, ако не се разполага съ противогазови очила, и се намазватъ съ везелинъ, а носа, се запушва или съ рѣжа или съ специални щипки.

Важно условие е въ такива случаи да се запази пълно спокойствие, защото въ противенъ случай е необходимо по-голѣмо количество въздухъ, а съ такъвъ не се разполага.

§ 149. Когато не се разполага съ маска или съ друго даже и повредено сръдство се постѣпва така:

На какъвто и да е намѣренъ смѣдъ (торба, смѣдъ отъ прѣстъ или металъ шапка, кесия, кутия отъ консерви, боя и пр.) се пробива на дъното или капака една дупка съ гвоздей щикъ или ножъ и напѣлватъ съ изкубана трева, сѣно, шума, коренчета, разтителна прѣстъ но не и глина (намокрена въ вода или въ друга течностъ, но не и плтно, за да може да се диша презъ тѣхъ).

Така приготвения смѣдъ се поставя въ устата и се диша презъ нея: носа се запушва съ рѣжа или щипки, а очитѣ затварятъ.

При липса на такива материали може да се диша презъ носна кърпа, парцали, навуша, чорапи и др., сгнати нѣколко пѣти, намокрени съ вода или друга течностъ (даже съ урина).

Въ всички тѣзи случаи не трѣбва да се лѣга, а да се изкачваме на могили, къща или друго нѣкое високо мѣсто надъ газовия облакъ, като не се тича или извършватъ упоражнения, които изморяватъ или предизвикватъ бързи и дълбоки дишания.

Полския изпитвачъ и изпитвания на дихателя.

§ 150. Съ полския изпитвачъ се проверяватъ дали съпротивлението, което дихателитѣ причиняватъ при дишането презъ тѣхъ е въ допустимитѣ граници. Това

съпротивление се сравнява съ съпротивлението на единъ нормаленъ дихателъ, който оказва при дишане презъ него допустимо съпротивление. Дишането презъ нормалния дихателъ е леко.

§ 151. Полския изпитвачъ е едно дървено сандъче съ два нормални дихатели, които служатъ за сравнение и една малка помпа. Нормалните дихатели иматъ боядисанъ по единъ жълтъ пръстенъ. Презъ сандъчето преминава една хоризонтална трѣба, която свършва въ стенитъ на сандъчето (лѣво и дѣсно) съ по една матрица за навиране на дихателитъ. Въ срѣдата тая трѣба има едно отклонение, върху което се навива гумения край на помпата. Отъ дветъ матрици водятъ по една тѣсна трѣбичка, които свършватъ въ една преградка, въ която свободно виси една пластинка отъ бѣзовина.

§ 152. За работата съ полския изпитвачъ се поставятъ по следния начинъ; отваря се вратата, въ лѣвата страна се завива дихателя, който ще се изпитва, а въ дѣлната страна, която е боядисана жълто, се навива единъ отъ дихателитъ на изпитвача. Гумената трѣба на рѣжната трѣба се завитъ на своето мѣсто на срѣдата на хоризонталната трѣба и буталото на помпата се вкарва енергично единъ пътъ въ гнѣздото си.

§ 153. При това едновременно и енергично помпване, въздушната струя се отправя равномерно къмъ двата дихателя. Ако единъ дихателъ оказва по-големо съпротивление при преминуване на въздушната струя презъ него, то частъ отъ въздуха ще премине презъ тънката трѣба отъ негова страна (страната на дихателя съ голѣмото съпротивление) и ще отклони бѣзовинката къмъ страната на дихателя, който указва по-малко съпротивление.

§ 154. При изпитването се наблюдава движението на бѣзовинката: ако тя се отклони на лѣво или остане неподвижно, то показва, че изпитаемия дихателъ оказва нормално съпротивление, значи може да се използва. Ако бѣзовинката се отклони на дѣсно, дихателя, който се изпитва е негоденъ, защото указва много голѣмо съпротивление при преминуването на въздушната струя презъ него.

§ 155. Преди да се работи съ полския изпитвачъ, трѣбва да се провери дали е изправенъ. Това се постига така: навиятъ се два нормални дихателя и се помпва единъ пътъ съ помпата. Ако при това помпване не последва отклонение на бѣзовинката, то показва, че нормалните дихатели и изпитвачъ сѣ въ изправностъ.

2. Озолираще (отдѣляше) предпазително срѣдство — кислороденъ апаратъ.

§ 156. Кислородните апарати предпазватъ отъ всички видове х. б. г. При тия предпазителни срѣдства вида на противниковия х. б. газъ, както и гѣстотата му не сѣ отъ значение, защото дихателитъ и зрителните органи сѣ изолирани отъ външната атмосфера, а се диша само чистъ кислородъ.

§ 157. Кислородните апарати се използватъ главно въ затворени мѣста (зимници, подземия, галерии) противъ газове произтичащи отъ горенето на взрива, главно въгленъ окисъ, противъ когото обикновения дихателъ на маската не предпазва. Той се употребява и въ случаитъ, когато въздуха поради липса на кислородъ е негоденъ за дишане, и при новъ х. б. газъ, отъ който дихателитъ не предпазватъ.

§ 158. Кислородния апаратъ е тежъкъ и поради това не може да се употребява отъ всѣки човѣкъ. Използува се отъ спасителните команди, отъ хората на разнитъ мини и въобще тамъ, гдето не се знае какъвъ газъ има и дали нашитъ дихатели ще предпазятъ отъ тѣхъ. При нѣкои кислородни апарати говоренето е невъзможно, понеже се диша съ помощта на наустникъ. Рѣшетъ, обаче, сѣ свободни за всѣкаква работа. При нашитъ кислородни апарати, говоренето е възможно, понеже сѣ снабдени и съ маски.

Описание.

§ 159. Частитъ на кислородния апаратъ, какъвто е типъ да бѣде, сѣ следнитъ: сѣдъ съ кислородъ, дихателна торба, калипатронъ и маркучъ съ наустникъ или маска.

§ 160. Сѣдътъ съ кислородъ е стоманенъ цилиндъръ съ различна голѣмина, който трѣбва да издържа налягане до 150 атмосфери. Въ зависимостъ отъ голѣмината на стоманения цилиндъръ, количеството на кислорода е различно и времето, презъ което той може да се запазва е също различно. Стоманения сѣдъ е много тежъкъ и прави кислородния апаратъ негоденъ за носене отъ всѣкого. Това неудобство се премахва, като вмѣсто сѣстенъ кислородъ се употребява химикалъ, който съ помощта на вода или киселина дава (освобождава) кислородъ. Въ такъвъ случай не е нужно стоманенъ сѣдъ, а е достатъчно единъ лекъ ламариненъ такъвъ. Този видъ кислороденъ апаратъ има своитъ недостатѣци.

§ 161. Дихателната трѣба е направена отъ гуменъ или гумиранъ платъ и служи да поеме кислорода отъ стоманения сѣдъ, да намали налягането му и го направи удобенъ за дишане. При другия типъ кислородни апарати, торбата служи да побере образувания отъ химикала кислородъ и да го предава за дишане.

§ 162. Калипатрона има назначение да задържа влагата и въглената киселина, съдържаща се въ издишания въздухъ, за да не се примѣсва съ чистия кислородъ, който ще се диша. Той е ламариненъ сѣдъ пълненъ съ химикалъ способенъ да се съединява съ въглената киселина и да поглъща влагата.

§ 163. Маркуча е отъ гума или гумиранъ платъ и служи за връзка между кислородния апаратъ и устата. На края маркуча завършва съ наустникъ, който при работа съ апарата се поставя на устата. Това обстоятелство не позволява да се говори и мѣчно се понася по-продължително време.

Начинъ на действие.

§ 164. Действието на кислородния апаратъ е следното: кислорода отъ стоманения цилиндъръ се пуска презъ вентила въ дихателната трѣба. Въ последната кислорода добива нормално налягане и може свободно да се диша. При дишане (мундука поставенъ въ устата) кислорода отъ торбата преминава презъ маркуча и достига до дихателните органи. При издишване, въздуха отива по обратния пътъ, презъ маркуча въ калипатрона. Химикала на последния задържа въглената киселина и влагата, като се съединява съ тѣхъ. По този начинъ пътя за повторно дишане е чистъ отъ примѣситъ на издишания въздухъ. Дишането съ помощта на кислородния апаратъ може да продължава до като се изразходва кислорода отъ дихателната торба. За по-нататъшна работа съ апарата следва да се пусне още кислородъ въ торбата. Така, че периодически следва да се провѣрва дали въ торбата има кислородъ, необходимъ за дишане. Преди още да се е свършилъ напълно кислорода въ торбата, дишането съ апарата става трудно. Новитъ образци апарати иматъ специални приспособления за дихателната торба, които при свиване (приближаване) стенитъ на торбата преди да се е изразходвалъ напълно кислорода, включва стоманения цилиндъръ и кислорода отъ последния навлиза въ торбата. При напълване на последната стенитъ ѝ се отдалечаватъ една отъ друга и по този начинъ приспособлениятъ автоматически прекъсва притока на кислорода.

§ 165. Друго усъвършенстване на съвременнитъ кислородни апарати е това, че кислорода отъ дихателната торба отива направо въ маркуча, посредствомъ отдѣлна трѣба безъ да преминава презъ калипатрона. Това подобрение е направено за по-лесно дишане, защото кислорода не преминава презъ калипатрона и не среща по този начинъ никакво съпротивление.

§ 166. Усъвършенстването на кислородния апаратъ е и въвеждането на специаленъ апаратъ нареченъ фенимѣтъръ, който показва колко кислородъ има още въ стоманения сѣдъ. Безъ това приспособление, може да се вземе кислороденъ апаратъ, който има недостатъчно кислородъ въ стоманения сѣдъ, вследствие на което и работата съ него ще бѣде съвършено краткотрайна.

§ 167. Съ целъ да се намали телгто на кислородния апаратъ въ нѣкои типове е премахнатъ и калипатрона, а е поставенъ единъ вентилъ за издишване. По този начинъ издишания въздухъ излиза навънъ и нѣма нужда отъ калипатрона за поглъщане на влагата и въглената киселина.

§ 168. Къмъ кислородния апаратъ съ маркучъ и наустникъ има специални очила съ гумени рамки за пълно прилягане къмъ лицето около очитъ. Тия очила се употребяватъ само когато газа, отъ който ще се предпазваме има раздразнително за очитъ свойства.

§ 169. За по-големъ удобство при работата съ кислородния апаратъ, вмѣсто наустникъ, на маркуча се поставя маска. По този начинъ неприятното чувство отъ наустника въ устата, който същевременно не позволява и да се говори, се отстранява. Действието на кислородния апаратъ въ случая е същото, само че кислорода отъ маркуча навлиза въ маската, която е поставена на лицето, а не направо въ устата. Носителя на такъвъ апаратъ може свободно да говори съ поставената на лицето маска.

Чистене и пазене.

§ 170. Най-чувствителното мѣсто на кислородния апаратъ е неговата дихателна торба. Тя трѣбва да се пазѣ отъ прегъване, защото като каучукова, ако стои дълго време прегъната тя се втвърдява и разваля.

§ 171. Калипатрона е също важна частъ. Той трѣбва винаги да бѣде изправенъ. Това се проверва, като се разтърси самия патронъ. При това трѣскане, годния кали-

патронъ, трѣбва да издава шумъ, подобенъ на такъвъ отъ желѣзни стърготини. Още по-добро изпитание загодността на калипатрона е стоплюването му презъ време на работата (дишане). Стоплюването се дължи на реакцията, която става при взаимодействието между химикала (обикновено калиева основа на зърна) и възглена киселина на издишания въздухъ. Не се ли затопли калипатрона следъ като сме дишали съ кислороденъ апаратъ нѣколко минути, това показва, че той е негоденъ повече за употреба и трѣбва да се подмѣни съ новъ такъвъ.

§ 172. Кислородния апаратъ когато не се използва, трѣбва да бѣде запущенъ съ дървената си запушалка, която е къмъ наустника, за да не прониква възглена киселина отъ въздуха въ него и да изтощава калипатрона му. Това се разбира за калипатрона въ сглобенъ видъ съ апарата. Ако патрона не е сглобенъ, то и двата му отпора трѣбва да бѣдатъ запущени съ цинкови запушалки.

Кислородния апаратъ трѣбва да се пази отъ силна топлина и влага. Почистването му трѣбва да става винаги само съ суха кърпа. Къмъ всѣки апаратъ трѣбва да има подробно описание за пазенето и чистенето му.

3. Противогазово облѣкло.

Описание.

§ 173. Това облѣкло служи да предпази останалитѣ части отъ човѣшкото тѣло (освенъ дихателнитѣ и зрителнитѣ органи) отъ вредното действие на газоветѣ отъ групата на жѣлтия кръстъ (иперитъ и люиситъ). Отъ самото назначение на облѣклото следва, че материята, която служи за направа на това облѣкло, трѣбва да бѣде такава, че да не пропуска да преминаватъ презъ него и следи отъ поменатитѣ газове, даже когато сѫ въ голѣмо количество. Освенъ да пази отъ газоветѣ, плата трѣбва да има и редъ други качества, а тѣ сѫ да може удобно да се почиства, следъ като веднѣжъ е билъ употребяванъ въ газова атмосфера; да бѣде лекъ и удобенъ за направа на дрехи, т. е. човѣкъ облѣченъ въ това облѣкло да може свободно да изпълнява всички възложени му работи (и най-лежитѣ такива) и най-после да бѣде естѣвенъ. До сега не е намирано още такъвъ платъ, който да отговаря идеално на всички условия.

§ 174. Кройката на противогазовото облѣкло е подобна на тая на работнитѣ авиаторски комбинизони, съ тази разлика, че иматъ обуца. За по-сигурно последнитѣ се правятъ отдѣлно отъ по-дебела материя, която да издържа противъ гиперитъ и въ случай, че се нагази въ локва, гдето гъстотата на последни е много голѣма.

Кога и какъ се употребява.

§ 175. Противогазовото облѣкло се употребява предимно отъ членоветѣ на специални противовъздушно-химически групи (химически, пожарни и пр. ядра). Въ тѣхъ то се употребява въ всички тѣзи случаи, когато очакватъ или е извършено вече газово нападение съ химически бойни газове.

§ 176. Обличането на противогазовия костюмъ става по следния начинъ:

1) поставятъ се гуменитѣ ботуши въ крачолитѣ, така че маншетитѣ да обгърнатъ кончетѣ на ботушитѣ. Следъ това облѣклото се обръща наопъки и се поставя на земята;

2) обуватъ се ботушитѣ, а следъ това панталона; талона;

3) закопчаватъ се презрамкитѣ и страничнитѣ връзки;

4) слага се маската безъ дихателя;

5) облича се палтото, слага се качулката върху главата, закопчава се палтото и колана;

6) завиватъ се дихателя. Поставятъ се противогазовитѣ ржкавици.

§ 177. Събличането на противогазовия костюмъ става по следния начинъ:

1) издърпва се назадъ качулката;

2) палтото се съблича внимателно заедно съ ржкавицитѣ, така че външната страна на палтото да не докосва останалото облѣкло или голитѣ части на тѣлото;

3) палтото се пуска на земята;

4) откопчаватъ се презрамкитѣ на панталонитѣ, смъкватъ се надолу, като се хващатъ отъ вътрешната страна;

5) ботушитѣ се свалятъ и костюма се отдалечава;

6) сменя се маската.

Чистене и пазене.

§ 178. Следъ всѣко употребление, външната страна на костюма се измива съ вода и сапунъ, но не и съ бензинъ. Мазнитѣ лекета се почистватъ съ спиртъ. Следъ това костюма се добре избърсва съ ленени парцали. Отвътре се облива съ вода и следъ това се избърсватъ добре. Остава се да съхне навънъ на вѣтъра, но не и на слънце.

Костюмитѣ се пазятъ въ складоветѣ леко сгънати, не повече отъ два костюма единъ върху други и свободно лежащи на рафтоветѣ или увиснали на дървени закачалки. Температурата на склада да е 0—15°C. т. е. хладно, но не и подъ нулата, за да не стане нужда при внезапно употребление да се работи съ твърдъ костюмъ. Костюма трѣбва да се пази отъ непосредствено излагане на слънце. Всѣки 3—4 месеци, костюмитѣ се разгъватъ, провѣрватъ се на чистъ въздухъ и следъ това се наново сгъватъ, но различно отъ първия пътъ.

§ 179. Преди да се съблѣче костюма, трѣбва да се облѣе съ водна струя, за да може частъ отъ полепилото се х. б. вещество да се измие. Следъ измиването съ вода костюма се посипва съ хлорна варъ така, че върху костюма да се образува единъ пластъ каша отъ хлорна варъ.

Сваля се следъ това, костюма, като се внимава да не се допира нѣкой до вътрешността му и се оставя така въ продължение на 10 минути, за да може хлорната варъ да действа по повърхността на гумената материя на костюма и по този начинъ да може да се дегазира.

§ 180. Следъ това костюма се измива добре съ вода и се оставя 24 часа въ разтворъ отъ хлораминъ (20 грама хлораминъ на 1 л. вода), като температурата на въздуха се поддържа по възможностъ 35°. Въ продължение на това време, костюма трѣбва да се раздвижи нѣколко пѣти за да може разтвора да действа еднакво по всички части на костюма. Следъ 24 часа костюма се изважда отъ разтвора, промива се добре съ хлорна варъ (разтворъ) и се остава да съхне на съответната закачалка до тогава, докато изгуби и миризмата на хлора. Съхването да става въ тъмни помѣщения при обикновена температура, като въ последнитѣ се създаватъ изкуствени въздушни течения, за да може съхването да става по-бързо. Така почистенъ и изсушенъ костюма се складира по възможностъ висящъ.

Какъ се поставя, когато сме принудени да останемъ въ атмосфера съ гиперитъ, а нѣмаме противогазово облѣкло.

§ 181. Съ такива изолационни, противеперитни облѣкла е немислимо да бѣдатъ снабдени всички хора, както това ще бѣде съ противогазови маски. Като така, трѣбва да се знаятъ повече предпазителни мѣрки, които трѣбва да се взематъ въ случай, че бѣдемъ застигнати отъ обривенъ газъ, а не разполагаме съ специално предпазително облѣкло. Тия мѣрки сѫ: всички капки отъ тоя газъ попаднали по кожата, трѣбва да бѣдатъ попити внимателно съ попивателна, филтрова или подобна материя, безъ да бѣдатъ разтривани. Въ краенъ случай попиването на капкитѣ може да стане и съ обикновена кърпа. Следъ попиването на газа, същото мѣсто се изчиства съ бензинъ, докато се изгуби миризмата на газа. Чакъ следъ това мѣстото се посипва съ чиста хлорна варъ.

§ 182. Дрехитѣ, напосени съ обривенъ газъ се подмѣнятъ съ чисти такива, следъ като тѣлото бѣде измито предпазително съ изобилна топла вода и сапунъ. Всичко това трѣбва да стане по възможностъ скоро следъ навлизането въ газовия облакъ, ако искаме да бѣдемъ запазени. Въ противенъ случай, обривния боенъ газъ ще успѣе да прояви своето действие върху кожата на човѣка и хлорната варъ не ще може да го неутрализира.

Б. Противогазови срѣдства за груповъ защита.

Противогазови скривалища.

§ 183. Защитата срещу х. б. газове само посредствомъ личнитѣ, защитни срѣдства не е достатъчна, защото тѣ не могатъ да се използватъ отъ всичкитѣ жители на населеното мѣсто. Тѣзи срѣдства сѫ съвсемъ неудобни за малки деца, болни и стари хора. Поради тѣзи причини и за да се постигне по-пълна защита срещу х. б. г. се е прибѣгнало къмъ груповата защита — противогазови скривалища.

Устройство.

§ 184. Противогазовитѣ скривалища сѫ специални или приспособени постройки, които сѫ недостъпни за х. б. г. и даватъ възможностъ въ тѣхъ да се стои безъ противогазова маска.

§ 185. Противогазовитѣ скривалища сѫ различни по видъ и устройство, въ зависимостъ отъ назначението и размѣритѣ имъ, а също отъ времето и материалитѣ, съ които се разполага за тѣхното строяване.

Основнитѣ изисквания за противогазовитѣ скривалища сѫ:

1) непроницаемостъ на помѣщението за външния въздухъ, заразенъ отъ х. б. газове;

2) достатъчно количество и чистота на вътрешния въздухъ;

3) устойчивост на помъщението срещу най-обикновените самолетни бомби.

Подробното устройство на разните видове скривалища е указано във „Правилника за градоустройството, домоустройството и скривалищата“.

§ 186. Изхождайки от общите условия, за които трябва да отговарят скривалищата, можем да ги разделим на три вида:

§ 187. Скривалища със неподновяван възходъ. Този вид скривалища е по-простъ и не изисква нѣкои особени приспособления. Такова скривалище си служи само съ запасъ въздухъ, който се намира въ него. За да може да се определи колко хора могат да се спасятъ въ такова скривалище, необходимо е да се знае предварително колко куб. м. въздухъ съдържа то, защото за единъ човекъ е необходимъ единъ куб. м. въздухъ за единъ часъ.

Ето защо, защитата на този вид скривалища е ограничена по време, ако не се взематъ мѣрки за прочистване на въздуха въ него.

§ 188. Скривалища съ въздухъ подновяванъ чрезъ пречистване. Въздухътъ въ този вид скривалища се прочиства по следния начинъ:

Поставя се високъ куминъ (15—20 м.), ако скривалището е отдѣлна постройка, или се използва нѣкой отъ кумините на зданието, ако скривалището съставлява частъ отъ нѣкое жилище. Долната частъ на кумина завършва въ скривалището. На горната частъ на кумина се поставя вентилаторъ, който смуква атмосферния въздухъ и го прекарва презъ една пречистваща кутия, която се поставя на горния край на кумина и отъ тамъ въ скривалището. Числото на хората въ скривалището се определя съобразно притока въ пречистващия въздухъ.

Понеже за движението на всмукателно-пречистващия апаратъ е необходимо електрически токъ, то особени грижи трябва да се взематъ за снабдяването съ такъвъ.

§ 189. Скривалища съ въздухъ подновяванъ чрезъ кислородъ. Подновяването на въздуха въ този вид скривалища става съ помощта на кислородъ, който предварително се складира или се произвежда отъ особени апарати, въ момента, когато се явява нужда отъ него. И въ единия и въ другия случай кислородътъ се пуска въ скривалището презъ особени кранове, а пъкъ въздухъ се пречиства чрезъ прекарване съ помощта на електрически вентилатори презъ пречистващи кутии, където се поглъща и задържа образуващият се въглероденъ двуокисъ. При устройството на такива скривалища е необходимо да се направятъ предвидения, както за количеството на кислорода, така и за всички мѣроприятия, необходими за привеждане и подържане въ движение на системата машини за произвеждане на кислородъ и прочистване на въздуха въ скривалището.

§ 190. Службата по надзирване на скривалищата. Независимо отъ това, дали скривалището представлява отдѣлна постройка или тѣ сж частъ отъ жилищни постройки, необходимо е да се взематъ мѣрки, които да осигурятъ правилната служба, а също да се упражнява надъ тѣхъ постояненъ и непрекъснатъ контролъ за подържане въ изправностъ различните сѣоръжения къмъ тѣхъ.

§ 191. За да може правилно да се използва противогазовото скривалище, необходимо е въ него да има:

— упътване въ което да сж указани всички подробности по използването му;

— тѣзи упътвания трябва да бждатъ окачени на видно мѣсто за да могатъ всички, които евентуално биха се ползували отъ това скривалище, предварително да се запознаятъ съ него;

— всѣко скривалище да има назначенъ единъ постояненъ човекъ (пазачъ), който да се грижи за него;

— ако скривалището е предназначено за голѣма група отъ хора и е снабдено съ технически сѣоръжения, въ такъвъ случай се назначава по-голѣмъ личенъ съставъ — техници и ръководители.

§ 192. Освенъ скривалищата за бездейното население (деца, старци, болни и др.) въ населените мѣста трябва да има построени и така наречени скривалища — учреждения, въ които да се настанаватъ съответните служби въ селището, като т.п. служба, електрически инсталации, болници и др., които не могатъ да преустановятъ дейността презъ време на химическото нападение. Освенъ на условията на обикновените скривалища, тѣзи скривалища-учреждения трябва да бждатъ пригодени и за условията, които изискватъ съответните служби.

Вентилатори и химикали за добиване на кислородъ.

§ 193. Снабдяване на добре затворените помѣщения съ необходимия въздухъ за дишане, става или съ помощта на моторни вентилатори или постояненъ филтъръ, или съ моторенъ вентилаторъ, но безъ филтъръ. Въ по-

следния случай въздуха, който ще се вкара въ помѣщението се взима отъ високите слоеве на атмосферата надъ 15 м., които не сж заразени съ х. б. газъ.

§ 194. Другиятъ начинъ на доставяне на необходимия кислородъ за подържане дишането става, или като въ помѣщението има за благовременно складиранъ кислородъ въ специални стоманени цилиндри подъ голѣмо налягане, или въ сжщото помѣщение има сѣдове съ химикали, които при нужда се смѣсватъ и отъ взаимодействието имъ се получава кислородъ, който се диша. Такъвъ химикалъ е окислата, който съ специални уреди, подобно на карбитните лампи, се разлага отъ действието на водата и отдѣля кислородъ въ свободно състояние.

§ 195. Моторниятъ вентилаторъ съ постояненъ филтъръ се състои отъ: филтъръ, който представлява отъ себе си една желѣзна или бетонена кутия; центрофигаленъ вентилаторъ, съ електрически моторъ; една трѣба за докарване на прѣсенъ въздухъ и проводникъ на пречистващия въздухъ до убежището. Филтърътъ се пълни съ актиранъ въгленъ, но отъ по-добро качество отъ тоя, който служи за дихателитъ (филтритъ) на маските. Устройството му е подобно на дихателитъ на маските.

§ 196. При другия видъ моторенъ вентилаторъ е необходимъ високъ куминъ, който да достига до чистите въздушни слоеве и който да може да се изолира отъ другите проводници. Вентилаторътъ има двукрака целъ: 1) да разрежда въздуха въ основанието на кумина, за да може да влезе презъ кумина чистъ въздухъ и 2) да има достатъчно налягане за да наддѣлява на външното налягане на заразения въздухъ и да издухва (да кара) въздуха по цѣлата трѣбна мрежа.

Тая инсталация е скъпа, ако се прави само за целта, безъ да се използватъ високите кумини построени съ друга целъ.

Глава VII.

Защита на животните.

Общи сведения.

§ 197. Бойните химически вещества действуватъ върху организма на животните по сжщия начинъ и съ сжщия ефектъ, както и върху този на човека. Това е наложило да се взематъ мѣрки и за противогазовата защита на животните.

§ 198. Както срѣдствата за противогазовата защита на хората биватъ лични и групови, така и тѣзи на животните се дѣлятъ на: противогазови срѣдства за лично защита и противогазови срѣдства за групова защита. Къмъ първиятъ спадатъ газонитѣ маски за конетъ и кучетата, а къмъ вторитѣ — разните видове скривалища.

Противогазови срѣдства за единична защита.

Противогазова маска за конь.

§ 199. Запазване на конетъ отъ вредното действие на х. б. газове е сжщо отъ важно значение. Това значение остава и за въ бждеще, защото едва ли ще може още за дълго време да се извадятъ конетъ отъ употреблението и да се заместятъ съ моторни коли. Това налага, щото грижитъ за запазване на коня отъ вредното действие на х. б. газове, да не бждатъ по-слаби отъ тия за човека. Предназначените срѣдства при коня трябва да бждатъ такива, че да запазватъ дихателните му органи. Колкото за запазване на очите, това не е необходимо за коня защото той е по-малко чувствителенъ (даже никъкъ къмъ действието на раздразнителитъ и съзотворния х. б. газове).

§ 200. Маските за коня сж влажни маски. Тия, които сж сухи, не могатъ да запазватъ коня добре. Самата маска е платнена торба, която има около отвора си отъ вътрешната страна кожена възглавница. Маската (торбата) има единъ шнуръ, който се окачва на коня, когато му се постави маската. Презъ кожената възглавница има два отвора, презъ които преминава юздата на коня. Въ дъното на маската (торбата) има една ламаринена пластинка, която пречи на коня да гризе самия платъ на торбата. Платътъ на торбата се напоява съ особена течностъ, която задържа примѣсения въ въздуха боевъ газъ.

§ 201. Усъвършенстването на конската маска е трудно, поради това, че за коня е необходимо много въздухъ — при работа за коня въ минута сж нуждни 300 литри въздухъ. Голѣмото количество въздухъ, нужно за коня, изисква маска, която да указва много малко съпротивление при дишането презъ нея. За да се постигне това, маската за коня ще коштува много скъпо. Германцитѣ иматъ маски за конетъ си, подобни на торба за зобъ. Тия маски се носятъ въ специални кутии, за да не изсъхнатъ. Това е много важно условие, защото сухитѣ маски не предпазватъ добре.

§ 202. Поради възможността да бъдат пренесени болести от животното върху човъка, препоръчва се да не се носят конските маски никога въ следователно, които се употребяват за храна на хората, като баки, сухарни торби и др. По същата причина, да се предпазят конетъ от болести, всеки конъ тръбва да има своя маска, която да носи и неговото име. Маската, която се употребява от единъ конъ по никакъвъ начинъ да не се поставя на другъ конъ

Конската маска не се провѣрява чрезъ вкарване коня въ газовата барака.

§ 203. Ако коня нѣма маска, постѣпва се по следния начинъ: торбата за зобъ се напълва съ влажна слама, сѣно, трева, мѣхъ, плѣва и др.; пѣхва се муцуната на коня въ торбата, а тя се окачва на врат му съ своята връв. Ако торбата е широка, междината между муцуната на коня и горния край на торбата се допълва плѣтно съ влажно сѣно и др. подобни. По същия начинъ се запазватъ отъ действието на б. газове и нервнитѣ коне, които не могатъ да търпятъ специална маска.

При газова готовность, приготвената съ влажно сѣно торба за зобъ, ако коня нѣма маска се окачва на шията му и виси свободно предъ гърдитѣ му. При поставена маска, коня не тръбва да се кара да се движи бързо, а само ходомъ. Това се прави за да се намали нуждата отъ въздухъ, която и безъ това е голѣма.

Противогазови обуща за конъ.

§ 204. Разяждащитѣ х. б. газове, действуватъ вредно и на конскитѣ части, когато дойдатъ въ допиръ съ тѣхъ. За запазване на цѣлото тѣло на коня едва ли се помислило, но запазването краката на коня е наложително.

Особено чувствителни къмъ действието на иперита сѣм стрелкитѣ на конскитѣ копита и бабкитѣ му. Ако се поставятъ тия части открити на действието на иперита, то коня почва да куца. За запазване краката на коня се правятъ особени обуща. Последнитѣ сѣм отъ кожа, а отъ долу за запазване отъ протриване се поставя подкова. Кожената обувка непосредствено надъ подковата е изпълнена съ каучукъ, за да може коня съ своята подкова да стѣпи здраво върху обувката. Височината на кожената обувка стига до скакателнитѣ му стави. По този начинъ коня е запазенъ отъ убождане и отъ бодливъ телъ.

Противогазова маска за куче.

§ 205. Кучешката противо-газова маска е платнена торба, която има джебчета за ушитѣ и се състои отъ горна и долна частъ. Кучето си вкарва муцуната въ торбата, а края ѝ, снабденъ съ кожа за по-плѣтно прилѣгане, се завързва около шията на кучето. Очитъ на кучето сѣм чувствителни къмъ действието на раздръжнитѣ х. б. газове, затова маската му е тръбвало да предпазва освенъ дихателнитѣ му органи, но и зрителнитѣ му такива. Маскитѣ сѣм снабдени съ очила, подобни на тия на маската на хора. И при тия очила, особено зимно време сѣм необходими пластинки за неизпотпяване. Маската е снабдена съ ремѣци, които опасватъ тѣлото на кучето задъ преднитѣ му крака. Съ тия ремѣци и специални пружинени връзки, маската се задържа на главата на кучето. При прогонването на маската на кучето, тръбва да се внимава, очилата на маската да дойдатъ непременно срещу очитѣ на кучето.

§ 206. За другитѣ домашни животни за сега противогазови сѣмства за лична защита нѣмаме, тъй като още не сѣм въ периода на проучване и изпитания. Това се дължи на обстоятелството, че останалитѣ животни въ голѣмитѣ държави не се използватъ отъ войската въ време на война.

Противогазови сѣмства за груповъ защита.

§ 207. Груповата защита на животнитѣ се постига посредствомъ специално устройство на оборитѣ и конюшнитѣ или чрезъ разпрѣсване на животнитѣ въ слабо, уязвими мѣстности.

§ 208. Приспособяването на оборитѣ и конюшнитѣ срещу проникването на х. б. г. става както и на скривалищата за хората. Главното е, да не се допусне проникване на х. б. г. презъ разнитѣ отвори и пукнатини на стѣнитѣ, като сѣмтитѣ се запущатъ съ глина или сѣм специално приспособени врати и прозорци за плѣтно затваряне. Прозорцитѣ тръбва да се направятъ отъ такава материя, че отъ сътресението на експлодиралата бомба да не се чупятъ. На входоветѣ тръбва да се поставятъ завеси напоени съ 85% чисто цилиндрово масло и 15% лено масло, докато тежестта на завесата се увеличи до 300%. Осигуряване снабдяването на конюшнитѣ и оборитѣ съ чистъ въздухъ става чрезъ високи кумини съ вентилатори или чрезъ прецеждащъ апаратъ сѣм вентилаторъ. Срещу иперита се препоръчва да се напои

пода на конюшнитѣ и оборитѣ съ хлорна варъ — 500 гр. на кв. м., а за почистване, да се напръсква съ разтворъ отъ хлорна варъ, сода или сапуненъ разтворъ.

§ 209. За запазване на домашнитѣ птици могатъ да се правятъ специални кафези или курниции, въ които въздуха да влиза (само при химическитѣ нападения) презъ съответното число дихатели, употребявани за човѣшкитѣ маски. Подобни кафези има изработени за военно-пощенскитѣ гълъби.

§ 210. Едно отъ най-ефикаснитѣ сѣмства за защита на животнитѣ и тѣхното премѣстване отъ застрашенитѣ обекти въ мѣста, които не ще бъдатъ обекти на противниковитѣ въздушни и химически нападения. Това налага още отъ мирно време стопанствата за отглеждане на домашни животни да бъдатъ отдалечени отъ въоръженитѣ обекти за въздушни и химически нападения.

§ 211. За животнитѣ, които ще служатъ за храна на хората, тръбва да се взематъ сѣм мѣрки за запазването имъ, понеже въ противенъ случай, при употребяване на заразени съ х. б. г. животни за храна (овци и др. рогатъ добитѣкъ) хората ще заболяватъ сериозно, а даже може да настѣпи смъртъ.

Глава VIII.

Дейность следъ газово нападение.

Какъ се постѣпва следъ като газовата опасность е преминала.

§ 212. Следъ преминаване опасността отъ газъ, маскитѣ се снематъ било по заповѣдъ или по инициативата на всеки човѣкъ, съгласно т. т. 132 и 132 отъ настоящия правилникъ.

§ 213. Следъ всѣко продължително газово нападение, или ако последното е било съ голѣма гѣстота, дихателя (филтъра) се смѣня съ новъ такъвъ. Тръбва да се избѣгва преждевременното смѣняване на дихателя, защото по този начинъ ще остане въ скоро време безъ употребявани годни, дихатели.

§ 214. Всѣко жилище, мѣстность, разни предмети и др., които сѣм били въ съприкосновение съ х. б. газове, тръбва при първа възможность да се почистятъ отново. Въ зависимостъ отъ вида на употребения отъ противника газъ може да се наложи едновременно изолиране на обгазената или заражена мѣстность или районъ отъ населено мѣсто. Съответнитѣ нареждания се даватъ отъ намиращитѣ се въ дадения районъ противовъздушно химически органи.

Почистване помѣщения, мѣстности, облѣкло, храната и др.

§ 215. Веднага следъ преминаване на газовото нападение се предприематъ работи за почистване на обгазената площ или предмети.

Начинитѣ и сѣмства за почистване се избиратъ съобразно случая и видѣтъ на бойния газъ. Все пакъ тѣзи сѣмства не се различаватъ много въ основата си и могатъ да се сведатъ къмъ следното:

- 1) провѣтриване, особено при нестабилнитѣ газове;
- 2) химическо очистване съ химикали: хлорна варъ, сода и др.;
- 3) химическо очистване съ варово масло;
- 4) изпиране или измиване съ вода;
- 5) изваряване въ вода или разлагане чрезъ загрѣване или изгаряне;
- 6) обезвредяване чрезъ почистване съ пѣськъ, хлорна варъ, прѣстъ, въглищенъ прахъ, или закопаване съ такава;
- 7) химическо неутрализиране на газа съ друго химическо вещество.

Едно точно разпределение на тѣзи начини не може да се направи, защото често при химическо очистване се прилагатъ химически и физически сѣмства, заедно или по отдѣлно.

§ 216. Най-лекия начинъ на очистване на лепливитѣ, нестабилни б. г. е провѣтриването, което се прави съ целъ да се изгони остатѣка отъ газа, който се е попилъ въ предмета или продукта. Когато при провѣтриването първоначалната миризма и дразненето на очитѣ вече не се чувствуватъ, тогава предмета може да се смѣта очистенъ.

За да се ускори това извѣтриване на газа, при известни случаи може да си послужимъ съ вкарване на топълъ въздухъ, излагане предметитѣ на слѣнце, или ако предмета позволява — да се загрѣе на пара или огънь.

§ 217. Върху почвата б. газове не действуватъ разрушително. Нестабилнитѣ газове се поглѣщатъ много слабо отъ нея. Затова последнитѣ газове не се взиматъ предвидъ при очистването на почвата. Само два-три часа следъ газовото нападение, подъ влиянието на вѣтъра и слѣнцето тѣ излизатъ.

Устойчивите, обаче, газове като люиситъ и иперитъ, се задържат по нѣкога по седмици въ почвата, защото проникватъ отъ 1 до 15 см. дълбоко. Затова почистването на тѣзи газове става съ химически сръдства, за онѣзи площи, които сѫ обитаеми. Колкото почвата е по-ровка и по-вече обработена, толкова повече газъ поглъща и толкова по-дълбоко прониква той въ нея.

Пѣсчливите почви въ това отношение, сѫ много опасни. Проникването на газа достига дори до 20 см. Следъ като газа е проникналъ въ пѣска, започва да се изпарява, съ това огазява пласта въздухъ, който се намира надъ почвата на това мѣсто и го прави опасенъ за вдишване, а самата почва опасна за кожата на човѣка.

Твърдите материали, като камъкъ, бетонъ, тухли, дърво, при огазяване се почистватъ сравнително по-леко, отколкото ровкавата почва. Почистването отъ газъ на улици, градини и пѣщича се извършва чрезъ измиване съ вода, отъ вѣтъра и слънцето; съ хлорна варъ или чрезъ посипване на хлорна варъ на прахъ или въ разтворъ. Съ тоя разтворъ се напрѣсватъ обгазените мѣста колкото е възможно по-изобилно съ прѣскачки. Очистването съ хлорна варъ на прахъ може да стане ръчно или съ лопата, като се разсеява равномерно по цѣлата площъ за обгазяване.

При пѣсчливи почви, въ които се предполага, че иперита е проникналъ по-дълбоко следъ разсипване на хлорната варъ, добре е почвата да се граби съ обикновени граби.

§ 218. Следъ посипване на хлорната варъ, било въ видъ на прахъ, било въ видъ на разтворъ въ дегазираното мѣсто се спира движението на хора и животни въ продължение на 30 до 40 минути.

Освенъ съ хлорна варъ съ почистване на огазенъ съ иперитъ, люиситъ, арсени и хлоропикринъ, мѣста, улици и дворове, може да се приложи и обгаряне съ петролъ и слама. За 1 кв. м. площъ, която ще се обгорява ще сѫ нуждни 1 литъръ петролъ или 2 кгр. слама. За нашитѣ условия е по-изгодно да се употребѣи слама. Тоя начинъ за почистване, обаче, е опасенъ поради образуване на пожари и образуване на газовъ облакъ отъ изпарилите се х. б. газъ.

По сѣщия начинъ чрезъ изгаряне се почистватъ мѣстности обрасли съ висока трѣва и храсти, стига да може да се отдѣли обгазената площъ отъ необгазената, за да се предвзвди отъ опожаряване.

§ 219. Когато се установи, че обгазяването е станало съ извънредно много газъ, за да се спести употреблението на хлорната варъ, обгазената площъ се посипва предвзвдително съ дървени стѣрготини, прахъ отъ дървени вжглища, торфъ даже негасена варъ или други сухи материали, като суха прѣстъ, пепелъ и пр. Следъ това посипания материалъ се събира съ гребла и лопати и се изгаря по-далечъ отъ населеното мѣсто, зарявя се дълбоко въ земята или посипва се съ хлорна варъ. Следъ това мѣстността се доочиства съ хлорна варъ, както се казва по-горе.

§ 220. Помѣщенията по химически начинъ, могатъ да се почистватъ чрезъ напрѣсване съ вода, съ прѣскачка или чрезъ неутрализиране съ химикали.

Най-обикновения начинъ за почистване на помѣщенията е провѣтриването 48 часа, като едновременно при възможностъ се запали огънь въ самото помѣщение.

Следъ газовото нападение, веднага се опредѣля състава на газа, за да се подбере и съответното сръдство за почистване.

За да се почистватъ отъ иперитъ стени и пода на помѣщенията, измиватъ се съ воденъ разтворъ отъ хлорна варъ 1:3.

§ 221. Почистване на помѣщение, въ което сѫ се прѣснали една или нѣколко газови бомби, се извършва само отъ специалния личенъ съставъ на химическия ядра. Въ случай, когато тѣзи ядра не биха могли да се намѣсятъ, помѣщението ще се използва отново следъ 8 дена, презъ което време да се осигури неговото провѣтриване по възможностъ по най-добъръ начинъ.

Дребните предмети отъ дърво, металъ или платъ, се почистватъ като се измиятъ отъ нѣкои отъ горните разтвори споредъ вида и материята на предмета, а следъ това и съ хладка вода.

§ 222. Дървените предмети, врати, стѣлби, маси, столове, лопати и др. по-обикновени такива, може да се намажатъ съ каша отъ хлорна варъ, която се смѣнява на всѣки 2—3 часа и следъ това се измиватъ съ чиста вода. По-сѣщии дървени издѣлия се почистватъ съ дезинфекционни машини или въ дезинфекционни стаи. Сѣщитѣ могатъ да се оставятъ две-три седмици на слънце и въздушно течение до когато окончателно се изгуби миризмата на иперита.

§ 223. Почистването на металическите предмети става съ петролъ. Обикновена мека кърпа се намочва изобилно съ петролъ и съ нея се изтрива обгазените метални предмети. Това се повтаря нѣколко пѣти съ нова кърпа. Ако предметътъ по обема си позволява, може да се потопи нѣколко пѣти въ петролна баня. Разтворителътъ както и кърпите, съ които е почистванъ иперита ставатъ опасни за употребление.

Металическите предмети и повърхности, които влизатъ като съставна частъ въ много предмети, се запазватъ добре, ако сѫ намазани съ минерално масло или вазелинъ. Следъ огазяването имъ тѣ отново се почистватъ и пакъ се намазватъ.

§ 224. Трѣбва да се полагатъ особени грижи за запазване и почистване отъ х. б. газове на хранителните продукти, фуражъ и вода, защото чрезъ приемане на храни или вода, заразени или размѣсени съ х. б. газове могатъ да се предизвикатъ сериозни отравяния.

Различаватъ се три вида заразявания, споредъ вида на отравянията, а именно:

1. Продукти, които сѫ били подъ влиянието на чисти газове, или пари.

2. Продукти напоени съ течни бойни газове, особено тѣзи отъ групата на жѣлтите кръстѣ.

3. Продукти, които сѫ били въ допиръ съ арсенови вещества (групата на синия кръстъ).

§ 225. За първата група е достатъчно, следъ заразяването едно силно продължително провѣтриване, за да се отстранятъ химическите вещества и съ това всѣка опасностъ да се премахне.

Продукти, заразени съ течни б. газове отъ групата на жѣлтите кръстѣ, могатъ да бждатъ обезвредени чрезъ изваряване. Една частъ отъ хранителните продукти, които не могатъ да се изваряватъ ставатъ негодни, щомъ като се заразятъ съ течни бойни газове.

Заразенитѣ съ арсенови съединения, хранителни продукти трѣбва да се унищожатъ, защото арсенътъ е огроменъ подъ каквато форма и да се намира. При изваряването, въ хранителните продукти остава арсенъ, който е отровенъ.

§ 226. Влиянието на б. газове върху различните продукти и храни зависи отъ химическото свойство на газа, отъ неговата гѣстота, отъ продължителността на неговите действия и отъ вида на хранителния продуктъ.

Упоритите газове заразяватъ за по-дълго време хранителните продукти и съ това ги правятъ опасни за употребление докато не упоритите газове ги обгазяватъ само временно безъ да става нужда, често пѣти, отъ специално продължително почистване.

Когато хранителните продукти сѫ били изложени по-дълго време на влиянието на нѣкой газъ, макаръ и въ въздухообразно състояние, тогава заразяването е опасно, а особено ако въздухътъ е влаженъ и гѣстотата на х. б. г. е голяма.

Консервената кутия, специални сандѣчета съ предпазни покривки, смолеста хартия и др. подобни предпазватъ хранитѣ отъ действието на б. газове.

Хранителни продукти съ опаковка, които сѫ били въ атмосфера заразена съ устойчивъ боенъ газъ, трѣбва да се отдѣля твърде внимателно отъ опаковката и най-горния пластъ и чакъ следъ това могатъ да се смѣятъ, че сѫ годни за употребѣа; консервените кутии се почистватъ съ сухъ парцалъ и обливатъ съ чиста вода въ течение на единъ часъ.

Хранителни продукти безъ опаковка въ случай на заразяване съ б. газъ, ставатъ негодни за употребѣа и трѣбва да се унищожатъ или въ краенъ случай трѣбва продължително да се варятъ.

§ 227. Изобщо, хранителните продукти могатъ да бждатъ запазени и почистени отъ б. газъ въ зависимостъ отъ тѣхното състояние и видъ:

1. Всички течни храни могатъ да се очистятъ, като се загрѣятъ до кипение, или като се смѣятъ съ нѣколко капки жавелова вода. За сѣщата целъ, могатъ да се употребятъ твърди окислители — калиевъ пермангантъ или редукиционни сръдства, като натриевъ хипосульфидъ.

2. Хранителните продукти, които сѫ поставени въ херметично затворени кутии или буркани, сами по себе си сѫ запазени отъ газъ, но преди употреблението имъ трѣбва повърхността на кутията да се изчисти съ сухъ парцалъ и вода.

3. Зеленчуците и плодетѣ, които не се промѣятъ съ водата (зеле, моркови, домати, грозде, ябълки, крупи, картофи и др.) трѣбва да се потопятъ преди употреблението имъ 10 до 15 минути въ вода, която съдържа 10% жавелова вода, следъ което да се измиятъ съ обикновена вода или сѣщата слабо сулфитирана съ натриевъ хипосульфатъ.

4. Брашно, месо, трици, захаръ, пиперъ, кюспе, хлѣбъ, кафе, тестени работи, биксвити, сухари, които по своята структура поглъщатъ всички въздухообразни и течни тѣла, трѣбва преди употреблението имъ да се провѣрватъ и рижливо дали сѫ озасени.

§ 228. Водата въ текущо състояние е опасна на известно разстояние отъ мѣстото на заразяването, понеже течението може да носи капки отъ отровното вещество. Всѣка опасностъ може да бѣде, обаче, отстранена чрезъ продължително и внимателно изваряване на водата.

Водата, която не се употребява за пиене може да се обезвреди съ химически срдства. Когато водата е заражена съ упорити б. г., препоръчва се да се слага къмъ нея жавелова вода или хлораминъ.

Водата въ която сѫ попаднали арсенови отровни вещества, не може да се обезвреди и употребява за пиене.

Водата може да се запази отъ б. газове, само ако е сложена въ добре запушени съдове, или ако главниятъ източникъ е билъ добре покритъ.

§ 229. Почистване на облѣклото. Всички тъкани, понеже иматъ шуплеста структура, поглъщатъ една или друга степенъ различнитъ х. б. вещества. Ако тъканята бѣде наситена съ голямо количество газъ, особено въ присѣствнето на влага, тогава той действува вредно и върху самитъ тъкани. При вълненитъ тъкани поглъщането е нѣколко пѣти по-голямо отколкото при памучната тъканъ.

При голѣма гжстота, обикновена вълнена дреха съ тежестъ 7 кгр., може да приеме до 800 гр. хлоръ, който при освобождаването си отъ дрехата, ще даде 250 литра газъ, достатъченъ да отрови 2360 куб. метра въздухъ.

Силно напоеното съ обривни бойни вещества облѣкло е извънредно опасно за употребление, защото предава заразата на кожата.

За почистване на дрехитъ си служимъ съ провѣтриване, особено, ако има вѣтъръ, течение или топлина. За очистване на облѣклото отъ иперитъ сѫ достатъчни: сапунъ и сода, разтворъ отъ хлорна варъ и хипосулфатъ.

За другитъ части отъ облѣклото като обувки, кожени шапки, кожени дрехи, колани и др., се препоръчва измиване въ петролъ 4—6 часа, който да се промѣнява всѣки 1—2 часа, следъ което да се изпарватъ съ вода и намажатъ съ подходяща за предмета смазка.

Глава IX.

Бактериологическа война.

§ 230. Заедно съ б химически газове, въ последната война се сложи началото и на „бактериологическата война“. За тази целъ се използватъ бактериологическитъ материали — микробитъ и епизоотитъ (за животнитъ).

Приготовлението на бактериологическитъ зарази не изисква нито фабрики, нито грамадни инсталации, а при това може да бѣде подготовлението имъ запазено въ тайна. Между тѣзи биологически отрови и зарази сѫ микробитъ на инфекциознитъ болести: холера, тифусъ, чума, а сѣщо и различнитъ видове епизооти — сапъ, антраксъ, шапъ и др.

§ 231. Почти всички бацили отъ този родъ сѫ причинители на ужасни епидемии; тѣ могатъ да заразятъ мѣстности съ стотици кв. клм. и унищожатъ хиляди глави едъръ и дребенъ добитѣкъ.

Нѣкои отъ изброенитъ болести сѫ добре познати и у насъ, а печалнитъ споменъ на миналото ги извика въ нашето съзнание, като ужасенъ бичъ на живота, който всѣки 100 и 220 години ни спохожда. Нѣкои болести не сѫ познати, и тази неизвестностъ ги обкръжава съ една мистериозностъ, като ги прави още по-страшни не само за войскитъ на фронта, но и далечъ въ тила за цивилното население. Следнитъ описания на тѣзи болести могатъ да ни дадатъ още по-ясна картина:

Жълтата треска, която води началото си отъ Мексико, не върлува у насъ въ България, а въ Европа много рѣдко. Повече е разпространена въ Южна Америка и въ Африка. Смъртността при заболяване е около 30%. Особеното устройство на нейния бацилъ не позволява леко да се аклиматизира при нашитъ условия и за това рѣдко и съ слабо сравнително вирулозностъ се срѣща на европейския континентъ.

Чумата — морѣтъ, най-ужасната епидемия на миналото, която е премѣствала цѣли градове и унищожавала цѣли села, има още съвременници между нашитъ по-стари хора. Характерното за микроба на чумата е, че той много леко може да се култивира, да се размножава и произведе въ бактериологическитъ лаборатории, гдето, сѣщо така леко може да се произвежда и противочумна ваксина. Тази ваксина може да се приготви въ голѣми количества. За нашето население (6.000.000) души е необходимо около 6.000 кгр. ваксина.

Заразяването съ чума става много лесно, чрезъ съприкосновение на боленъ съ здравъ, а се предава и разнася и чрезъ мишкитъ. Чумата е особено разпространена въ Индия, кждето смъртността ѝ е около 80%. Подобни чумни огнища има и въ нѣкои други страни, като Египетъ, Алжиръ, Мадагаскаръ, Южна Америка, Гърция, Италия и Мала Азия. Въ насъ чумата е върлувала презъ 1837 година.

Холерата и тифузната треска сѫ не по-малко известни съ своя епидемиченъ характеръ и остра вирулозностъ. Бацититъ на дветъ болести сѫ добре известни — Коховия вибронъ въ холерата и Ебертовата бацилъ за паратифа. И двата вида бацили вирѣятъ въ водата, отъ гдето най-лесно се разнася заразата. Затова презъ Балканската война, при голѣмата холерна епидемия при Чатаалджа, голѣмъ брой войници се запазиха отъ нея, поради това, че не пиеха вода отъ локвитъ и заразенитъ кладенци. Днесъ въ лабораториитъ може много леко да се произвеждатъ голѣми количества, както холорни и туфузни бацили, така и ваксина противъ тѣхъ.

Къмъ тѣзи епидемични болести се причислятъ и **дифтиритъ, маларията, дезинтерията и др.** Тѣ, обаче, сѫ безъ особено значение, защото не могатъ да предизвикатъ масови, епидемически заболявания.

Отъ епизоотитъ отъ голѣмо значение сѫ: **сапѣтъ антраксѣтъ, и шапѣтъ**. Тѣзи болести върлуватъ между животнитъ, но нѣкои отъ тѣхъ заразяватъ и човѣка. Запаването на последнитъ отъ тѣзи болести става чрезъ противоваксини.

§ 232. Бактериологическитъ срдства, по своето естество, не могатъ да бждатъ така леко парализирани въ повечето случаи, нито спрѣни още на границата, както може да се спре неприятелската конница или пехота. Тѣ, обаче, веднажъ допустнати въ войната, ще трѣбва да се предвидятъ мѣрки за неутрализирането имъ когато бждатъ посѣяни въ вѣтрешността на територията. Като мѣрки за това се препоръчва филтриране на водитъ или пѣкъ тѣхното хлориране. Друго едно срдство, това е цѣлото население и войскитъ да бждатъ ваксинирани или инжектирани съ съответнитъ ваксини, срещу по-опаснитъ болести.

Когато се взематъ последнитъ мѣрки, бактериологическата война, макаръ и опасно по своето естество, става безпредметна и не ефикасна срещу едно население, което ще съумѣе да се запази.

§ 233. Разпространението на биологическитъ зарази може да се извърши по следнитъ начини: чрезъ разпространението имъ отъ шпиони въ вѣтрешността на страната; хвърляне на ампули съ зарази отъ противникови самолети, чрезъ хвърляне на заразени животни отъ самолетитъ и най-после чрезъ заразяване на водитъ при отстъпление на противника.

Първиятъ начинъ за разпространение на биологическитъ зарази е трудно приложимъ, главно поради обстоятелството, че бацититъ не може да живѣятъ повече отъ 24 часа, освенъ въ живо същество.

Вториятъ начинъ — хвърляне на ампули съ заразени отъ противникови самолети — е най-удобенъ за използване и затова често може да се практикува презъ време на война. Опасността отъ този начинъ не е голѣма, тъй като трудно е бацититъ да попаднатъ въ съответната благоприятна срѣда за тѣхното развитие.

По-опасенъ, макаръ и по-трудно приложимъ е третиятъ начинъ, чрезъ хвърляне на заразени животни, затова трѣбва да се избѣгва оставането на такива неунищожени, и да се взематъ мѣрки отъ съответнитъ власти, веднага да бждатъ изгорени или пѣкъ заровени.

Последниятъ начинъ на разпространение на бацититъ чрезъ заразяване на водитъ при отстъпление на противника е леко приложимъ и той трѣбва да се очаква, че ще бѣде приложенъ въ случай на война отъ противника, който се оттегля. Налага се санитарнитъ власти движещи се заедно съ войскитъ да взематъ мѣрки за своевременно откриване на тѣзи зарази и тѣхното обезвредяване.

Глава X.

Нѣкой служби по противогазовата защита.

Газово разузнаване и наблюдение.

§ 234. Газовото (химическото) разузнаване има за целъ да се разузнаятъ всички данни, които сѫ необходими за противогазовата защита. Това разузнаване се извършва отъ специално подготвени за целта хора (хора отъ химическитъ ядра на противовъздушната и химическа защита).

§ 235. Разузнаването се свежда къмъ следното:

1. Да се разузнае мѣстността, върху която е построено населеното мѣсто и се опредѣлятъ най-опаснитъ мѣста за огажаване и тѣзи, кждето това е трудно изпълнимо.

2. Да се определят мѣстата, отъ които да се подават сигналитѣ за газова тревога.

3. Да се издирятъ районитѣ, които сѫ били заразени съ х. б. газъ и да се определятъ границата за заразената площ, която не трѣбва да се преминава до като не бѣде напълно очистена отъ х. б. г. Същото разузнаване определя и пѣтищата, по които трѣбва да се обхожда заразеното мѣсто (районъ).

4. Да се разузнаватъ мѣстата, които сѫ най-пригодни за построяване на специални противогазови скривалища или кои отъ съществуващитѣ помѣщения може да се приспособятъ за такива.

§ 236. Химическото наблюдение се извършва отъ наблюдателитѣ на наблюдателно-свързочни ядра. То има за целъ да предупреди населението за газова опасностъ въ време на въздушни нападения.

Наблюдателитѣ се поставятъ на такива мѣста, отъ които могатъ да наблюдаватъ цѣлия районъ, който имъ е даденъ за наблюдение. Когато противникътъ почне да употребява химически (газови) самолетни бомби, тѣ донсятъ за това на началника на наблюдателния постъ.

Подаване сигнала „въздушно нападение“ и „газова тревога“.

§ 237. Сигналътъ „въздушно нападение“, се подава винаги, когато населеното мѣсто бѣде застрашено. По този сигналъ населението се скрива въ своитѣ скривалища и се поставя въ положение на газова готовност.

§ 238. Сигналътъ „газова тревога“, се подава само тогава когато имаме газово нападение. Въ повечето случаи може да имаме въздушно нападение, безъ да има газово такова, затова и не ще става нужда да се подава този сигналъ.

§ 239. Сигналътъ „въздушно нападение“, се подава само по заповѣдъ на отговорния органъ по Противовъздушната и химическа защита на населението на населеното мѣсто. Сигналътъ газова опасностъ, се подава отъ началницитѣ на наблюдателнитѣ постове и началницитѣ на химическитѣ патрули и ядра.

§ 240. Какъ и съ какви уреди се подава сигнала газова тревога, е указано въ т. т. 237—239 отъ часть II на правилника за Противовъздушна и химическа защита на населението — подготовка на противовъздушно-химическитѣ групи и тѣхнитѣ подѣления.

Какъ се постѣпва при газова тревога.

а) Използуване на личнитѣ и групови противогазови защитни сѣрдства.

§ 241. Съ подаване сигнала „газова тревога“, всички хора въ дадения районъ, поставятъ личнитѣ си противогазови защитни сѣрдства или пъкъ се скриватъ въ скривалищата.

По какъвъ начинъ се използватъ тѣзи сѣрдства е указано въ т. т. 92—195 отъ този правилникъ.

Глава XI.

Разпрѣскване на населението.

§ 242. Този начинъ на защита се състои въ премѣстване на всички или часть отъ жителитѣ на едно населено мѣсто въ по-безопасенъ районъ. Разпрѣскването ще има за целъ да намали гѣстотата на населението на застрашенитѣ градове, индустриални области и пр., за да се намалятъ загубитѣ при евентуално химическо нападение. Обикновено жителитѣ, които заематъ обществени служби, като полицаи, електротехници, пожарникари и др., чиято служба не може да се прекрати, задължително оставатъ въ селищата.

§ 243. Разпрѣскването на населението отъ застрашенитѣ селища е свързано съ голѣми материални и технически сѣрдства, затова къмъ него трѣбва да се прибѣгва въ рѣдки случаи като населението се настанява въ предградията на голѣмитѣ градове или въ близкитѣ села.

§ 244. Всѣки отдѣленъ случай на разпрѣскването на населението се организира и изпълнява споредъ конкретнитѣ условия. Общи мѣроприятия сѫ следнитѣ:

— предварително се оглеждатъ мѣстата за подслоняване на пренесеното население и въ съгласие съ съответната общинска управа се взематъ мѣрки да се устрои прехранването на сѣщата;

— взематъ се мѣрки за организиране на телефонната, полицейската и др. служби;

— предвиждатъ се предварително необходимитѣ превозни сѣрдства, както за пренасяне на населението, така и за неговото снабдяване;

— да се организира медицинската помощ и пр.

Изобщо, разпрѣскването на населението, като сѣрдство за защита е мѣрка твърде трудна и къмъ нея трѣбва да се прибѣгва при крайна нужда. Тая мѣрка ще бѣде прилагана за населението на голѣмитѣ населени мѣста, индустриални сѣрдища и др. подобни, понеже тѣзи пунктове ще бѣдатъ сигурни обекти за противниково въздушно нападение. Съ тая мѣрка се цели да се извели населението отъ тѣзи мѣста, което нѣма да има специална работа, а ще бѣде изложено сигурно на въздушно-химическо нападение.

ПРАВИЛНИКЪ

ЗА ПРОТИВОВЪЗДУШНА И ХИМИЧЕСКА ЗАЩИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВЪ ЦАРСТВОТО.

ЧАСТЬ VI.

ГРАДОУСТРОЙСТВО, ДОМОУСТРОЙСТВО И СКРИВАЛИЩА.

Общи сведения.

§ 1. Въздушно-химическото нападение действува не само върху човѣка и животнитѣ, но и върху селищата и постройкитѣ, съ своитѣ разрушителни и запалителни бомби.

Населенитѣ мѣста и постройкитѣ въ тѣхъ, трѣбва така да се устройватъ, че да бѣдатъ мѣчно уязвими отъ въздушно-химически нападения и да даватъ сигуренъ подслонъ на хората и животнитѣ.

§ 2. За да се постигне горното, необходимо е да се знае действително на самолетнитѣ бомби, съ които ще си служи противника, а именно: разрушителни, химически и запалителни, за да може правилно да се разреши въпроса за мѣсторазположението и устройството на селищата и строежа на сградитѣ и скривалищата.

§ 3. Разрушителнитѣ самолетни бомби иматъ следното разрушително действие при хвърляне отъ височина 4000 метра.

Тяжестъ въ кгр.	Проникване въ почвата	Ударна сила въ т/М ² .	Прониква въ желѣзобетонъ
50	4-20 метра	160	50 см.
100	4.40 "	320	55 "
300	6-30 "	970	80 "
1000	9— "	3200	110 "

§ 4. Химическитѣ бомби иматъ почти сѣщата тежестъ, както разрушителнитѣ, само че тѣ сѫ по-тънки стени и съдържатъ 50—70% отъ общата тежестъ на бомбата, химическо вещество.

§ 5. Запалителнитѣ бомби тежатъ по 1, 2, 5, 10 и 50 кгр. Когато бомбата се разпрѣсне, запалителното вещество се раздробява на много малки частички. Всѣка горяща частичка, ако попадне на дърво, платъ, хартия, слама или нѣкоя друга горивна материя, запалва я и предизвиква пожаръ. Нѣкои запалителни вещества развиватъ температура дори до 2500—3000°. Тѣ разтопяватъ желѣзото и нѣкои други метали и не могатъ да се гасятъ съ вода. Тѣхното изгасване става като се посипятъ съ сухъ пѣськъ, пепелъ или прѣстъ.

Градоустройство.

§ 6. Сегашнитѣ градове съ своитѣ струпани и високи постройки, тѣсни и криви улици, сѫ много уязвими при въздушно-химически нападения и за да се защити населението въ тѣхъ, тѣ трѣбва постепенно да се преустроятъ, съ огледъ да станатъ неуязвими отъ въздушно-химически нападения.

§ 7. При построяване на ново населено мѣсто или разширяване на сегашно такова, за да бѣде то защитено отъ въздушно-химическа опасностъ, трѣбва да се вземе и мнението на Щаба на войската — Върховното ръководство по противовъздушно-химическата защита, като се спазва и следното:

1. Застрояването или разширяването трѣбва да става по склоноветѣ на възвишенията или на равно и открито поле, по двата брѣга на рѣка.

2. Улицитѣ трѣбва да бѣдатъ широки, съгласно чл. 8 отъ закона за благоустройството. Същитѣ трѣбва да бѣдатъ прави, за да се образуватъ въздушни течения, които бързо ще разпиляватъ бойния газъ.

3. Площадитѣ да се използватъ за построяване на тѣхъ обществени скривалища.

4. Обществениитѣ градини, ако сѫ залесени, задържатъ бойния газъ, а пъкъ водата го поглѣща. Затова въ градинитѣ трѣбва да се строятъ басейни и езера.

5. Почвата трѣбва да е здрава и да нѣма близо подъ нея подпочвени води, за да позволява строежа на по-дълбоки изби (скривалища) и подземни постройки и

6. Да се построятъ кладенци за вода, за да не се почувствува нужда отъ такава, ако се повредятъ водопроводитѣ.

§ 8. Въ голѣмитѣ градове, въ случай на война, трѣбва да остане само това население, което е свързано съ защитата на града. Останалото население трѣбва да се раз-

пръсне въ предградията и близките села. Този въпрос тръбва добре да се обмисли и правилно разреши още отъ мирно време.

§ 9. Индустриалните заведения, гари и др. важни отъ военно гледище постройки, за въ бъдеще да се строятъ вънъ отъ населенитѣ мѣста, съ огледъ, при нападение върху тѣхъ да не страда и останалото население. Болницитѣ, по възможностъ, тръбва сѣщо да сѣ вънъ отъ селището, за да не страдатъ отъ нападения, насочени срещу други обекти.

Домоустройство.

а) Жилища

§ 10. Жилищните постройки и обществени сгради, тръбва да се строятъ така, че да не бждатъ уязвими отъ самолетни бомби и да даватъ сигуренъ подслонъ на хората и животнитѣ. Това ще се постигне като сѣщитѣ се строятъ отъ огнеупорни материали, а таванитѣ да се строятъ по възможностъ съ огнеупорни и мѣчно запалителни материали.

§ 11. Понеже сегашните жилища сѣ строени безъ да се е държало смѣтка за въздушно-химическа опасностъ, необходимо е всѣко семейство да приспособи поне една отъ стаятъ да се затваря плътно, за да може да се използва въ случай на нужда за предпазване отъ действието на бойнитѣ газове.

За плътно затворено помѣщение може да се използва стая съ по-малко прозорци, килеръ, изба, желѣзопътенъ вагонъ и пр., като се приготвятъ така, че като се затворятъ вратитѣ и прозорцитѣ, да не може да проникне въздухъ отъ вънъ на вътре. Това ще се постигне като се запущатъ всички пукнатини върху стенитѣ, вратитѣ и прозорцитѣ съ следнитѣ материали: варъ, гипсъ, смола, книга и пр. За плътно прилепване крилата на прозорцитѣ къмъ рамката добре е да се постави между тѣхъ тѣсна ивица отъ кожа, каучукъ или дебелъ платъ.

§ 12. За да могатъ отдѣлнитѣ постройки да се използватъ като противогазови скривалища, тѣ тръбва да се строятъ съ здрави бетонни плочи между етажитѣ и съ изби, приспособени за скривалища.

Ако избитѣ не сѣ приспособени за скривалища, то е необходимо такива да се направятъ въ двора на жилищната постройка.

§ 13. Вратитѣ и прозорцитѣ на кѣшитѣ и скривалищата тръбва плътно да се затварятъ, за да не минава презъ тѣхъ въздухъ. Таванитѣ на всички постройки тръбва да бждатъ почистени, като всички запалителни предмети отъ тѣхъ: архиви, книги, дрехи и др. бждатъ отстранени.

§ 14. При невъзможностъ всѣко частно жилище да има отдѣлно скривалище, то по указания на ръководителя по противовъздушната и химическа защита и техническитѣ власти, може да се построи едно общо скривалище за обитателитѣ на нѣколко кѣши или за цѣлия кварталъ.

§ 15. Въпросътъ за устройството на населенитѣ мѣста и строежа на здания, съ огледъ на въздушно-химическата опасностъ, ще се уреди въ подробности отъ Министерството на благоустройството въ духа на настоящия правилникъ.

б) Учреждения

§ 16. Учрежденията може да се подѣлятъ на две категории:

1-а категория — учреждения, въ които работата може да бжде прекѣсната презъ време на въздушни и химически нападения.

2-а категория — учреждения, въ които работитѣ не могатъ изцѣло да бждатъ прекѣснати (телеграфни и телефонни централи, радиотелеграфна станция и пр.) презъ време на въздушното нападение.

Въ зависимостъ отъ горното, ще се наложи и съответното устройство на сградата, въ която се помѣщава учреждението.

§ 17. За учрежденията отъ 1-а категория, сградитѣ тръбва да отговарятъ на условията за частнитѣ жилища.

Скривалището на учреждението тръбва да дава възможностъ да се подслонятъ въ него и хора, които сѣ били изненадани презъ време на пребиваването си въ учреждението.

Скривалището тръбва да се намира на такова мѣсто и къмъ него да водятъ достатъчно входи, че заемаването му да става за най-кратко време и въ редъ.

§ 18. Сградитѣ за учрежденията отъ 2-а категория тръбва да даватъ възможностъ за непрекѣсната работа въ тѣхъ и при въздушни и химически нападения. Това може да се постигне по два начина:

1. Като се направи скривалище за подслоняване на чиновницитѣ и въ тѣхъ да има втора апаратура, която да работи до като трае нападението и

2. Като помѣщенията, въ които се намиратъ апаратитѣ, които не тръбва да прекѣсватъ работата си, сѣ приспособени да служатъ и като скривалища.

Вториятъ начинъ е за предпочитане.

в) Заведения

§ 19. Тукъ спадатъ различнитѣ индустриални заведения (фабрики, работилници, депа), учебни заведения, лѣчебни заведения (болници, клиники, приюти и пр.), ресторанти и пр.

Съ огледъ особеноститѣ на всѣко отъ горнитѣ заведения, тръбва да се даде и съответното устройство на сградата, въ която то се помѣщава.

§ 20. Съ изключение на индустриалнитѣ и лѣчебни заведения, сградитѣ на останалитѣ такива, тръбва да отговарятъ на условията, упоменати за жилищата и учрежденията.

§ 21. Индустриалнитѣ заведения — фабрики, работилници и депа, тръбва да се помѣщаватъ въ сгради, които да даватъ възможностъ:

1. Личниятъ съставъ да се подслони въ специални скривалища при въздушни и химически нападения.

2. Машини и уреди, които не тръбва да прекѣсватъ работата си или не могатъ да се оставятъ безъ хора, тръбва да се помѣщаватъ въ специални защитени сгради, предпазващи ги поне отъ пораженията на парчетата отъ бомбитѣ и действие на бойнитѣ газове.

3. Съоръжения като парни котли, резервоари съ течиво гориво и др. такива, тръбва да бждатъ на такова мѣсто, че възможното имъ повреждане да не причини повреди въ останалитѣ сгради.

4. Маскировката на по-важнитѣ и голѣми индустриални заведения е наложителна и тя тръбва да се предвиди още при самото построяване на съответнитѣ постройки.

5. Разпрѣсването на отдѣлнитѣ постройки на известно разстояние е наложително и то тръбва да се спазва и

6. Въ всѣко индустриално заведение да има специални приспособления за пожаръ.

§ 22. Лѣчебнитѣ заведения, поради естеството на работата имъ, тръбва въ бъдеще да се строятъ така, че да отговарятъ на следнитѣ изисквания:

1. Тежко болнитѣ и тѣзи, които не могатъ да се движатъ, тръбва да сѣ поставени въ помѣщения — скривалища, а при липса на такива, лѣчебнитѣ заведения да сѣ приспособени поне за плътно затваряне противъ проникването на бойни газове.

2. На покрива и стенитѣ на лѣчебнитѣ заведения да има ясно личащи отъ въздуха знакове на Червения кръстъ и

3. За леко болнитѣ и тѣзи, които могатъ да се движатъ тръбва да има устроени скривалища.

§ 23. Посоветъ за даване помощъ на раненитѣ и заразени, съ боевъ газъ хора, тръбва да иматъ на разположение сгради, които да отговарятъ на предназначението на поста.

Тѣ тръбва да се състоятъ отъ:

1. Отдѣлни зали за чакане (чакални) и за разпрѣделение на заразенитѣ съ иперитѣ, задушенитѣ и ранени.

2. Две зали — скривалища: едната за мъже и другата за жени и деца — тежко заразени отъ боевъ газъ.

3. Една превързочна зала.

4. Една зала за лѣкуване заболѣлитѣ отъ боевъ газъ.

5. Една зала за ранени.

6. Зали за чакане за заминаване (отдѣлни за огазенитѣ съ иперитѣ и задушенитѣ) и

7. Залитѣ за обгасени съ иперитѣ тръбва да сѣ снабдени и съ бани.

Постройкитѣ тръбва да сѣ приспособени за непроникване на бойни газове въ тѣхъ.

г) Стопанства

§ 24. Стопанствата — конезаводи, образцови чифлици, голѣми частни стопанства и пр., въпрѣки, че естествено сѣ защитени, чрезъ разпрѣсване постройкитѣ по мѣстността, налагатъ се и за тѣхъ нѣколко мѣроприятия, главно по запазване на животнитѣ отъ бойни газове.

§ 25. При въздушно нападение препорѣчва се едриятъ добитѣкъ да се изкарва на открито — предимно по високитѣ мѣста.

Тѣзи животни, които не могатъ да се пуснатъ свободно, тръбва да се държатъ въ приспособени постройки за плътно затваряне.

§ 26. За хората се препорѣчва да се прѣснатъ заедно съ едрия добитѣкъ. Тѣзи отъ тѣхъ, които тръбва да останатъ въ стопанството, тръбва да сѣ снабдени съ лични противогазови сръдства. За тѣхъ може да се построи и едно скривалище.

д) Съобщения

§ 27. Особено внимание трябва да се обърне на железопътните съобщения у насъ.

Работата на частъ отъ личния съставъ по гаритѣ е отъ такова естество, че тя не може да се прекъсва, даже и при въздушни и химически нападения (чиновникъ по движението, телеграфистъ и пр.).

Другата частъ отъ ж.-п. личенъ съставъ може да прекъсва работата си и да се скрие.

По гаритѣ ще има и външни лица — пътници, за които трябва да има подготвени съответни мѣста за укриване.

§ 28. За запазване на пътниците и личния съставъ, който може да прекъсва работата си, на всѣка по-голяма гара трябва да има подготвено скривалище.

За личния съставъ, който не може да прекъсва работата си, трябва да има подготвени специални помѣщения, защитени срещу ударитѣ на самолетнитѣ бомби и проникване на бойнитѣ газове.

На всички по-големи гари трябва да се въведе системата за даване линия отъ срѣдищно мѣсто.

Независимо отъ горното, всѣки ж. п. чиновникъ и служащъ отъ личния съставъ по движението, трябва да притежава пълнен комплектъ лично противогазово срѣдство, за да може да работи и вънъ отъ скривалището при въздушни и химически нападения.

§ 29. За да се избѣгне повреждане на помѣщенията на разнитѣ служби отъ една и съща самолетна бомба или пожаръ, сградитѣ на гаритѣ трябва да сѫ по-малки, по възможностъ разхвърлени на мѣстността и не по-близо отъ 20—25 метра една отъ друга. По този начинъ, по-важитѣ отъ тѣхъ, може изцѣло да се приготвятъ отъ железобетонъ.

§ 30. На голѣмитѣ железопътни срѣдища на трябва да се съсредоточаватъ линиитѣ на една гара. За различнитѣ линии да има отдѣлни гари, не по-близо отъ 1—2 км. една отъ друга.

§ 31. Голѣмитѣ гари може да иматъ и запасни такива, за въ случай, че главната гара бѣде разрушена.

§ 32. За по-важитѣ ж.-п. мостове трябва да има подготвенъ планъ за възстановяването имъ, както и необходимитѣ материали, складираны на самото мѣсто (греди, телени въжета и др.) въ случай, че бѣдатъ разрушени.

е) Мини

§ 33. За предпазване на минитѣ отъ въздушно-химически нападения, трябва да се има предъ видъ следното:

1. Всички рудници да се осигурятъ съ най-малко 3—4 изходни галерии или шахти, удобни за движение на работниците и даване въздухъ за работящитѣ подъ земята.

2. Въ всѣки рудникъ да се инсталиратъ по два, даже и три голѣми вентилатори, отъ които единия за нормално провѣтриване, а останалитѣ въ случай на газово нападение.

3. Въ всѣки рудникъ трябва да има голѣмъ резервоаръ за вода, който да събира дебитъ на руднитѣ води, поне за три денонощия, и

4. Да се построятъ скривалища за работниците.

§ 34. Въпросътъ за устройството на минитѣ, съ огледъ на въздушно-химическата опасностъ, ще се уреди въ подробности отъ управлението на съответнитѣ мини, въ духа на настоящия правилникъ и условията на самото мѣсто.

Скривалища.

§ 35. Скривалищата се устройватъ въ цѣлата територия на държавата, съ целъ да се даде при въздушно-химически нападения защита на подслонилитѣ се въ тѣхъ хора срещу разрушителнитѣ и запалителни бомби и бомбени парчета, срещу събарящитѣ се сгради, както и срещу химическитѣ бойни газове.

§ 36. Въ зависимостъ отъ мѣсторазположението и начина на използването имъ: скривалищата биватъ: домашни — намиращи се въ самитѣ постройки (частни жилища, кооперативни такива, учреждения, заведения и т. н.) и обществени — намиращи се извънъ постройкитѣ, построени улицитѣ, площадитѣ и т. н.

а) Домашни скривалища.

§ 37. Този видъ скривалища се строятъ въ мазетата или сутеренитѣ. По изключение, тѣ могатъ да бѣдатъ построени въ партера на сградата (особено въ срѣднитѣ коридори), въ случай, че не могатъ да се направятъ удобни мазета или сжитѣ биха стрували много скъпо.

Неудобни за скривалища сѫ тѣзи помѣщения, въ които сѫ инсталирани парни котли, котли за отопление и др., стоящи подъ налѣгане съдове, динамо или работни машини, или пъкъ помѣщения, въ които се складираатъ експлозивни и лесно запалителни материали

§ 38. За да се намѣри скривалището по-лесно и по-скоро, входътъ на сжитото трябва да се намира въ близостъ до такива стълби, по които става изкачването и слезането до всички етажи на сградата.

Съставни части на скривалището

§ 39. Всѣко едно скривалище се състои отъ следнитѣ помѣщения: газово предверие, защитно помѣщение, клозетъ и допълнителни помѣщения.

Газовото предверие се намира предъ защитното помѣщение и служи да прѣчи на проникването на бойнитѣ газове въ защитното помѣщение, когато се влиза и излиза отъ него.

Защитното помѣщение служи за престояване на хората въ него презъ време на въздушно-химическото нападение.

Клозетното помѣщение е необходимо за обслужване на намиращитѣ се въ скривалището хора.

Допълнителнитѣ помѣщения се предвиждатъ въ по-големитѣ скривалища. Въ тѣхъ се пазятъ разни инструменти, наблюдателни прибори, санитарни материали, легла за отпочиване и т. н.

§ 40. Размѣритѣ на разнитѣ помѣщения въ едно скривалище трябва да бѣдатъ следнитѣ:

1. Газово предверие. Подътъ на сжитото трябва да не е по-малкъ отъ 5 кв. метра. При малкитѣ скривалища — за по-малко отъ 20 души, достатъчно е 3 кв. м. площъ. Най-малката ширина на едно газово предверие трябва да бѣде 1.50 метра.

Въ известни случаи, едно газово предверие може да служи за входъ къмъ нѣколко защитни помѣщения. При по-големи, състоящи се отъ нѣколко защитни помѣщения скривалища, могатъ да се предвидятъ нѣколко предверия.

2. Защитно помѣщение. Въ едно защитно помѣщение не трябва да се помѣщаватъ повече отъ 50 души. Повече малки защитни помѣщения сѫ за предпочитане предъ малко на брой, но голѣми по размѣри защитни помѣщения.

Всѣки човѣкъ въ скривалището трябва да разполага най-малко съ 3 куб. м. въздухъ. При изкуствено провѣтриване, въздушниятъ обемъ може да се намали за всѣко лице до 1 куб. м., при които случаи, обаче, за всѣко лице трябва да се запази най-малко 0.60 кв. м. площъ.

Защитнитѣ помѣщения така се разчитатъ, че да сѫ въ състояние да побератъ, при нужда, всички живущи или работящи хора въ съответната сграда. Ако въ сградата (учреждението, учебно заведение и пр.) работятъ две смѣни личенъ съставъ, защитнитѣ помѣщения трябва да бѣдатъ устроени така, че да сѫ въ състояние да побератъ всички хора и отъ двѣтѣ смѣни. Въ обществени сгради, като: сѣдилища, телеграфо-пощенски станции, ж.-п. гари и др., трябва да бѣдатъ устроени защитни помѣщения и за временно присѣдстващитѣ външни лица. За голѣмината на такива защитни помѣщения да се предвижда числото на външнитѣ лица при срѣдно посещение, а не при най-големъ такова.

3. Клозети. За около 20 човѣка се предвижда единъ клозетъ. При по-големитѣ защитни помѣщения, може да се пресмѣтане по единъ клозетъ за всѣки 30 човѣка.

Въ клозетитѣ трябва да се влиза непосредствено отъ защитното помѣщение. Предъ сжитѣ, да се устройва, по възможностъ, едно малко предверие. Разпредѣлителнитѣ стени между защитнитѣ помѣщения, клозетитѣ и между предверието на последнитѣ, се изграждатъ до тавана на скривалището.

4. Допълнителни помѣщения. Голѣмината и уредбата на тѣзи помѣщения се нагласява споредъ мѣстнитѣ условия и специални изисквания на съответния строежъ. Входоветѣ къмъ сжитѣ помѣщения, по възможностъ, не трябва да водятъ презъ защитнитѣ помѣщения и газовитѣ предверия.

Отвори.

Плочи

§ 41. Отворитѣ за вратитѣ трябва да бѣдатъ снабдени съ плътнo лежачъ прагъ 10 см. Височината на вратата да започва отъ основата на прага. При по-големитѣ скривалища (за повече отъ 50 човѣка) отворитѣ на вратитѣ (входни врати, врати за газовитѣ предверия и съединителнитѣ врати между нѣколко помѣщения) не трябва да лежатъ на една права линия.

Всички врати трябва да се отварятъ навънъ, т. е. въ посока на опразването на помѣщението.

§ 42. Отворитѣ на прозорцитѣ, трябва да бѣдатъ направени съ такива размѣри, че да могатъ въ тѣхъ да се вграждатъ съответнитѣ специални приспособления за плътнo запушване на сжитѣ отвори въ моментъ на въздушно-химическо нападение.

Скривалищата не трѣбва да иматъ повече прозорци, отколкото сѫ необходими за бързото провѣтриване на защитнитѣ помѣщения чрезъ отваряне на прозорцитѣ.

§ 43. Всѣко скривалище, освенъ входа, трѣбва да има и единъ изходъ за въ случай на крайна необходимостъ (въ случай когато другия входъ бѣде затрупанъ).

Изходитѣ за въ случай на крайна необходимостъ трѣба да бѣдатъ така устроени, че излизането презъ тѣхъ да става лесно и бързо. Сжитѣ трѣбва да иматъ всички необходими приспособления за плътно затваряне въ момента, когато не се използватъ. Изходитѣ за въ случай на крайна необходимостъ трѣба да лежатъ по възможностъ подалечъ отъ входоветѣ, за да се избѣгне едновременно затрупване на единитѣ и другитѣ.

Изходитѣ за въ случай на крайна необходимостъ могатъ да водятъ и презъ непосредствено съседни скривалища или съседни помѣщения, ако отъ тѣзи последнитѣ, може да се излѣзе бързо на открито.

Начинъ на строежъ.

Плоча

§ 44. Плочата върху цѣлото скривалище трѣбва да е въ състояние да понесе, освенъ собствената си тежестъ и опердѣления подвиженъ товаръ, и ударната сила при събарянето на сградата, както и товара на развалинитѣ.

Понеже натоварванията отъ събарянитѣ се части не могатъ да бѣдатъ опредѣлени безупрѣчно, при изчисленията на плочитѣ надъ скривалищата при сгради съ пълни стени, да се смѣта съ следнитѣ замѣстващи ги товари:

1.000 кгр. на кв. м. при сгради до 2 пълни етажа;

1.500 кгр. на кв. м. при сгради до 4 пълни етажа;

2.000 кгр. на кв. м. при сгради съ повече отъ 4 пълни етажа.

При постройки съ носящъ желѣзобетоненъ или стоманенъ скелетъ, при които събарянето на нѣколко етажи изглежда невѣроятъно, допуска се товара да се намали на 1.000 кгр. на кв. м. независимо отъ броя на етажитѣ.

§ 45. При нови сгради съ три и повече етажи плочата надъ скривалището трѣбва да бѣде свързана съ околорѣстнитѣ стени на сжитото чрезъ котвени болтове, шпикове и шинове така, че единъ лин. м. зидъ да може да поеме една хоризонтална сила отъ 1.500 кгр. Болтоветѣ, шпиковетѣ и шиноветѣ трѣбва да иматъ една дължина равна най-малко на 30 пъти отъ най-малката страна на напрѣчното имъ сѣчение и да сѫ поставени въ силентъ циментаровъ разтворъ или въ разтворъ отъ хидравлическа варъ.

Напрежението на срѣзване на стоманата на тѣзи връзки при това не бива да надвишава 500 кгр.

§ 46. Плочата трѣбва да лежи върху околорѣстнитѣ стени на скривалището на ширина най-малко 38 см., а при по-слаби стени — върху цѣла ширина. Плочата на скривалището, по възможностъ не трѣбва да се свързва конструктивно съ граничащи плочи.

Плочитѣ надъ скривалищата трѣбва да бѣдатъ масивни, и въ носящитѣ си части, да сѫ дебели най-малко 15 см.

§ 47. Таванитѣ сѫ газонепроницаеми, ако по цѣлата дебелина нажелѣзобетонната плоча нѣма пукнатини или fugи. При съмнителни случаи неплътността на плочата може да се отстрани, чрезъ измазване на сжитата отдолу съ мазилка отъ обикновена дебелина.

Стени

§ 48. При изчисление издръжливостта на строителнитѣ части, върху които лежи плочата на скривалището, като: стени, основи, трегери и т. ч., трѣбва да се има предъ видъ освенъ собственото тѣло и подвижния товаръ на плочата, но още и натоварването отъ всичкитѣ етажи на сградата и евентуално натоварване отъ развалинитѣ.

За стени отъ тухли могатъ да се употребяватъ само първокачествени тухли съ най-малко съпротивление на натискъ отъ 150 кгр. на кв. см. Стенитѣ се изграждатъ плътно, т. е. всички fugи се запълватъ съ мазилка. Употрѣбява се само циментовъ разтворъ или такъвъ отъ хидравлическа варъ.

§ 49. Ако скривалището стърчи най-много 1 м. надъ земята, въ такъвъ случай околорѣстнитѣ стени трѣбва да иматъ следната минимална дебелина:

тухлена стена съ усиленъ циментовъ разтворъ или хидравлическа варъ — 45 см. дебелина;

стена съ трамбованъ бетонъ, съ 200 кгр. циментъ на куб. м. готовъ бетонъ — 40 см. дебелина;

желѣзобетонни стени съ съставно отношение отъ 300 кгр. циментъ на куб. м. готовъ бетонъ — 30 см. дебели, стени отъ ломени камъни се правятъ въ размѣри, съответстващи на здравината на тухлените стени, дебели 60 см.

При преустройства и добавъчни строежи, могатъ да се оставятъ като околорѣстни стени, съществуващи такива отъ тухли и обикновена мазилка при дебелина 60 см. При сгради до 2 цѣли етажа и при открито застрояване, могатъ да се оставятъ като околорѣстни стени съществуващи такива отъ тухли и обикновена мазилка сжито и при дебелина отъ 45 см.

§ 50. Ако скривалището стърчи повече отъ 1 м. надъ земята, въ такъвъ случай околорѣстнитѣ стени трѣбва да иматъ следната минимална дебелина:

Тухлени стени съ усиленъ циментовъ разтворъ или разтворъ отъ хидравлическа варъ — 60 см. дебели.

Стени отъ трамбованъ бетонъ (изработка, като § 49) — 50 см. дебели.

Желѣзобетонни стени (изработка, като въ § 49) — 40 см. дебели.

Стени отъ ломени камъни се изработватъ толкова дебели, че да притежаватъ здравината на тухлени стени дебели 60 см.

При преустройствата и добавъчни строежи (или пристройки) могатъ да се оставятъ като околорѣстни стени, съществуващи такива отъ тухли и обикновена мазилка при дебелина 60 см. При сгради до 2 цѣли етажи и при открити застройки, могатъ да се оставятъ като околорѣстни стени, съществуващи такива отъ тухли и обикновена мазилка сжито при дебелина 60 см.

§ 51. Вътрешнитѣ стени на скривалището трѣбва да иматъ следната минимална дебелина:

Тухлена стена 45 см. дебелина

Стени отъ трамбованъ бетонъ (изработка, както въ § 49) — 30 см.

Желѣзобетонни стени (изработка, както въ § 49) — 15 см. дебелина.

При преустройства и добавъчни етажи могатъ да се оставятъ вътрешни стени отъ тухли или трамбованъ бетонъ отъ 25 см. дебелина.

§ 52. Отдѣлнитѣ стени за клозетни помѣщения, помѣщения за уреди, инструменти и др. такива, могатъ да се изработватъ въ произволна дебелина.

§ 53. Околорѣстни или вътрешни стени отъ горепосоченитѣ дебелини сѫ плътни и газонепроницаеми, ако сѫ добре свързани съ плочата и пода, всички fugи на стени и добре изпълнени съ мазилка и нѣматъ пукнатини.

§ 54. Въ скривалищата се употребяватъ, по възможностъ, масивни подове.

Материали и приспособления за затваряне (запушване) отворитѣ на скривалището.

§ 55. Материалитѣ и приспособленията за затваряне (запушване) отворитѣ на скривалищата, като: врати, ниши на прозорци, прозорци за изходи, отвори за комини, осветлителни шахти и други подобни, трѣбва да отговарятъ на съответнитѣ типове, които ще бѣдатъ установени допълнително.

Всички отвори за външнитѣ стени трѣбва да бѣдатъ газонепроницаеми и добре защитени срещу снаряди и бомбени парчета.

§ 56. Като най-добро срѣдство за предпазване на прозорцитѣ и други отвори срещу действието на снаряднитѣ и бомбени парчета е стоманената плоча.

§ 57. Всички външни врати и вратитѣ между защитното помѣщение и газовото предверие, трѣбва да се затварятъ плътно срещу проникването на газъ.

Отворитѣ на прозорцитѣ и на изходитѣ за въ случай на крайна необходимостъ, могатъ да се осигурятъ срещу бойнитѣ газове, както чрезъ плътно изработване на предпазватитѣ отъ снарядни и бомбени парчета капаци, така сжито и чрезъ специални приспособления за плътно запушване на сжитѣ, поставени отъ вътрешната страна на горепоменатитѣ капаци. Това последното ни дава възможностъ въ всѣко време да извършваме допълнителни запушвания и поправки отъ защитното помѣщение, ако се наложатъ такива.

§ 58. Всички ненужни стенни отвори при новъ строежъ се избѣгватъ. Въ съществуващитѣ постройки, всички излишни отвори въ стени на помѣщенията, опредѣлени за скривалища, се зазидватъ. Ако отворитѣ за почистване на комини или други подобни отвори не могатъ да се запушатъ откъмъ защитното помѣщение, тѣ се затварятъ плътно, за да не може да прониква презъ тѣхъ боенъ химически газъ.

Провѣтриване на скривалищата.

§ 59. За да бѣдатъ скривалищата обитаеми по-дълго време, както и за подновяването на въздуха преди и следъ използването имъ, тѣ трѣбва добре да се провѣтриватъ чрезъ отваряне на вратитѣ и прозорцитѣ.

Ако въ едно скривалище за всёко лице има по-малко отъ 3 куб. м. въздухъ, въ такъвъ случай налага се устройване на приспособления за изкуствено провѣтриване на въздуха.

Скривалищата съ непълна газонепроницаемостъ, независимо отъ голѣмината имъ, всёкога се нуждаятъ отъ приспособления за изкуствено провѣтриване. Освенъ това, изкуствено провѣтриване трѣбва да се предвижда винаги въ такива скривалища, въ които ще се работи и презъ време на въздушно-химически нападения.

§ 60. Изкуственото провѣтриване се състои въ вкарване въ скривалищнитѣ помѣщения чистъ, годеиъ за дишане въздухъ. Въ този случай трѣбва да се взематъ необходимитѣ мѣрки за избѣгване неприятното затопляне и увеличаване влагата на въздуха, а също и на вредното събиране на въглена киселина. При изкуственото провѣтриване освенъ това, трѣбва да се цели постигането на едно свръхъ налягане срещу външния въздухъ.

§ 61. Чистиятъ въздухъ може да се всмуква отъ про-изволно мѣсто извънъ скривалищата, а именно: отъ височина отъ 3—5 м. надъ земята, като преди да влѣзе въ скривалището, въздуха се прекарва презъ специални филтри за пречистване отъ химическия боеиъ газъ.

Вкарването на въздуха става презъ една или нѣколко всмукателни трѣби външния всмукателенъ отворъ, на който трѣбва да бѣде обрѣнатъ надолу, за да се предпазва отъ проникване на нечистотии и разни други предмети. За защита на филтъра отъ нахлуване на едрозърнестъ прахъ, на всмукателната трѣба може да се постави и единъ филтъръ срещу прахъ.

Ширината на всмукателната трѣба зависи отъ количеството на протичащия въздухъ и отъ дължината на трѣбата, споредъ даннитѣ посочени въ следващата таблица.

Дължина на трѣбата	Протичащо въздушно количество въ литри на минута					Вѣтр. ширината въ м. м.
	300	600	1200	2400	5000	
До 10 м.	70	70	70	100	150	
10 до 15 м.	70	70	100	125	150	
15 до 20 м.	70	70	100	125	200	

§ 62. Намиращиятъ се въ вътрешността на скривалището край на всмукателната трѣба трѣбва да се състои отъ стомана, като на сѣщия край на трѣбата се постави единъ фланшъ*) съответствуващъ на диаметъра на трѣбата и служащъ за свързване на сѣщата съ филтъра. Фланша се поставя на разстояние 10 см. отъ вътрешната стена и на около 25 см. отъ долния ръбъ на плочата (тавана).

Кумини и въздушни камини не бива да се използватъ за въздушни проводници.

§ 63. Провѣтрителната инсталация трѣбва да бѣде въ състояние да доставя на подслонилитѣ се въ скривалището хора най-малко следното количество въздухъ въ минута за единъ човѣкъ:

За въ скривалища съ спокойно стоящи обитатели 20—30 литра.

За скривалища, въ които се работи презъ време на въздушно-химическото нападение, споредъ мѣстността и вида на работата, въ минута на човѣкъ се вкарва отъ 100 литри въздухъ. При това, обаче, най-малко единъ пътъ на часъ трѣбва да се смѣнява въздухътъ, за да се постигне достатъчно свръхъ налягане.

§ 64. Въздушни инсталации съ електрическо действие трѣбва да могатъ, при вкарване до 1.200 литри въздухъ въ минута, да се привеждатъ въ действие и съ човѣшка сила — съ ръка или кракъ. При по-голѣми инсталации съ електрическо действие, трѣбва да се устроятъ помощни силови централи извънъ или въ нѣкое специално помѣщение извънъ вътрешността на скривалището.

§ 65. Чрезъ инсталиране на вентили за свръхъ налягане се осигурява достатъчно протичане на нечистия въздухъ навънъ. При увеличаване на свръхъ налягането отъ 7—10 мм. воденъ стълбъ, вентилитѣ действуватъ автоматически. Вентилитѣ за свръхналягане трѣбва да бѣде устроени, като възвратенъ вентилъ. При изработването плана на скривалището и нареждането на вентилитѣ за свръхъ налягане, трѣбва да има предвидъ, щото за провѣтриване на клозетитѣ, нечистиятъ въздухъ да изтече по-напредъ въ клозетитѣ и отъ тамъ навънъ. По съответенъ начинъ може да се изгласка въздухътъ и отъ газовитѣ предприятия.

*) Съединителенъ прѣстенъ за свързване на две трѣби.

§ 66. Ако нѣколко скривалища съ разположение непосредствено едно до друго, то при известни случаи, могатъ да се инсталиратъ сѣднични инсталации за провѣтриване съ голѣми противогазови филтри.

При сѣднични инсталации за провѣтриване се предвиждатъ най-малко два, отдѣлени единъ отъ другъ на достатъчно разстояние, въздушни проводника, така че да се избѣгне едновременно разрушение на всички въздушни проводници, вследствие на външни причини.

Трѣбопроводи.

§ 67. Скривалището трѣбва да бѣде освободено отъ трѣбопроводи, особено отъ газопроводни трѣби. Желателно е въ скривалището да има кранъ за студена вода.

Ако прокарането на тѣзи трѣби въ скривалището е неизбежно, то тѣ трѣбва да бѣдатъ устроени така, че да могатъ да се затварятъ и опразднятъ отъ вънъ скривалището. Освенъ това, мѣстата въ плочитѣ и стѣнитѣ, презъ които минаватъ трѣбитѣ, трѣбва добре да се оплътнятъ срещу проникването на газъ, като оплътняването да се извърши така, че да се избѣгне появяването на пукнатини или разслабване на запущащата маса, вследствие разширението на трѣбитѣ отъ топлината.

Клозети.

§ 68. Клозетитѣ се устройватъ въ специални помѣщения. Сухитѣ клозети съ автоматично разсейващо приспособление (например на торфенъ прахъ) сѣ най-удобни за противогазови скривалища.

При съществуващи клозетни инсталации, които ще се използватъ като клозети на скривалището, трѣбва да се положатъ особени грижи за плътно затваряне на провѣтриването на клозета.

Отводнителни приспособления.

§ 69. Мѣстата за събиране на водата и клозетитѣ съ водно измиване се снабдяватъ по възможностъ съ специаленъ, независимъ отъ отводняването на сградата, каналъ. На съществуващитѣ канали могатъ да се присъединятъ отводни трѣби за вода и клозети съ водни измивания само тогава, когато не съществува опасностъ отъ заприщване.

При опасностъ отъ заприщване трѣбва да се погрѣчи на възможността отъ нахлуване на вода въ скривалището, като се инсталиратъ въ отводния каналъ възвратни клапи.

Освѣтление.

§ 70. Входовитѣ и отдѣлнитѣ помѣщения на скривалищата се освѣтляватъ. Вънъ отъ скривалищата не трѣбва да се забѣлжава никаква свѣтлина.

Вътре въ скривалището не трѣбва да се употребяватъ никакви освѣтления, които поглѣщатъ кислорода. Освѣтляването на скривалището при липса на токъ, се постига съ електрически лампи съ сухи батерии.

§ 71. Ако освѣтлението на скривалището се подхранва отъ общата електрическа мрежа, то скривалището се свързва за сѣщата мрежа чрезъ специаленъ електрически проводникъ така, че при изключване на електрическия токъ за улицитѣ, други постройки и предприятия, освѣтлението въ скривалищата да не се прекъсва.

§ 72. Ако се предвижда собствена централа за освѣтление, то тая инсталация, трѣбва да се помѣщава въ специално и сигурно, срещу снарядни и бомбени парчета, помѣщения.

Отопление.

§ 73. Въ случай, че нѣкое скривалище, поради особени причини, трѣбва да се отоплява, то топлинниятъ източникъ не трѣбва да изразходва никакъвъ кислородъ, ако отоплителната инсталация се намира въ скривалището.

Измазване.

§ 74. Таванитѣ и стѣнитѣ на скривалището трѣбва да се измазватъ съ варно млѣко. Газовитѣ предверия се боядисватъ съ сѣрдство, което позволява измиване и погрѣскване на стѣнитѣ на помѣщението.

Обозначаване на скривалищата за лесно разпознаване.

§ 75. Скривалищата се обозначаватъ чрезъ ясно четливъ и траенъ надписъ. Надписитѣ трѣбва да бѣдатъ колкото е възможно по-дебели. При по-голѣми скривалища (за повече отъ 20 лица) трѣбва да се обозначатъ и пѣтищата къмъ входоветѣ на скривалищата.

Използуване на скривалищата за други цели.

§ 76. Въ мирно време помѣщениата на едно скривалище могатъ да бѣдатъ използвани за различни цели, при условие, обаче, че когато се даде тревожниятъ сигналъ

за противовъздушно-химическа защита, тѣ да могатъ за кѣсо време да се нагодятъ да служатъ изключително като противогазови скривалища. При мирновременен използване, главната целъ на скривалищата не трѣбва да се уврежда.

Допълнителни указания.

§ 77. При малки селища и народни жилища, скривалищата могатъ да иматъ следното устройство:

Плочата на скривалището се изработва като масивна плоча, обаче безъ да се взема въ съображение възможното натоварване отъ развалини.

За скривалища могатъ да се предвидятъ напримѣръ масивно покрити мазета и други подобни. Защита срещу газъ, снарядни и бомбени парчета се постига чрезъ запущване и оплътняване отворитѣ на скривалището съ торби съ пѣськъ, сандѣци съ пѣськъ, натрупване на камъни и други.

б) Обществени скривалища.

§ 78. Обществениятѣ скривалища се строятъ обикновено по-големитѣ площи, широкитѣ и многолудни улици, обществени градини, паркове и т. н.

Тѣ се използватъ отъ ония граждани, които сѣ заварени отъ въздушно-химическата опасностъ вънъ отъ жилището имъ или учреждениято, въ което работятъ и поради отдалечеността на последнитѣ, не могатъ да се прибератъ въ тѣхъ.

Технически устройството на общественитѣ скривалища е сѣщото, както това на частнитѣ такива.

§ 79. Въ квартали, кждето въ жилищата не се разполага съ изби или поради лекия строежъ опасността отъ разрушителното действие на самолетнитѣ бомби е голѣма, могатъ да бждатъ построени специални квартални скривалища, мѣстата и голѣмината на които се определятъ отъ общинскитѣ управления.

§ 80. Въ тѣзи населени мѣста, гдето сѣществуватъ баири или високи брѣгове, последнитѣ могатъ да се използватъ за строежъ на тунелни скривалища. Подобни строежи въпрѣки техническитѣ трудности, които се срѣщатъ при извършването имъ, осигуряватъ добра защита срещу по-тежки самолетни бомби, както и срещу наблюдение отъ въздуха.

§ 81. Скривалищата изобщо въ зависимостъ отъ голѣмината имъ и мѣстото кждето ще бждатъ разположени, ще се строятъ по утвърдени отъ техническата властъ планове, следъ като се вземе съгласието на Щаба на войската.

Общи разпоредби.

§ 82. За да могатъ да се пригодятъ сѣществувашитѣ постройки като скривалища за запазване отъ въздушно-химическа опасностъ, необходимо е въ всѣко по-големо населено мѣсто, по нареждане на кмета, да се образува комисия въ съставъ: представител на техническата служба (общинска или държавна), представител на противовъздушно-химическата служба, представител на санитарната служба (общинска или държавна) и завеждащия пожарното дѣло, която да прегледа на самото мѣсто по-големитѣ обществени и частни постройки и опредѣли кжде какви приспособления трѣбва да се направятъ.

Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия Министъръ на войната.

Издаденъ въ София на 4 юлий 1937 година.

На първообразния съ собствената на Негово Величество рѣка написанъ:

„БОРИСЪ III“

Приподписалъ,

Министъръ на войната: **Генералъ-майоръ Луковъ**

На първообразния съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Одобрено БОРИСЪ III“

Докладъ до Негово Величество Царя

№ 58.

Ваше Величество,

Въз основа на чл. 31 отъ наредбата-законъ за противовъздушната и химическа защита на населението въ Царството, имамъ честь да моля, Ваше Величество, да благоволиете, чрезъ подписване на приложения тукъ указъ, да одобрите частъ V — „Подготовката на мирното население“, и частъ VI — „Градоустройство, домоустройство и скривалища“, отъ правилника за противовъздушната и химическа защита на населението въ Царството.

Гр. София, 14 юний 1937 година.

Министъръ на войната: **Генералъ-майоръ Луковъ**

Министерство на финанситѣ

Дирекция на държавния бюджетъ и отчетность

ПЕЧАТНИ ГРѢШКИ

по бюджетитѣ на министерствата, дирекциитѣ и фондовѣтъ за 1937 година

М-во на външнитѣ работи и на изповѣданията	погрѣшно напечатано	да се чете
На стр. 4. Всичко по гл. II разрешени кредити за 1937 год.	29.000.000	29.200.000
„ Всичко по гл. III, за 1937 год.	17.852.000	17.652.000

М-во на финанситѣ

На стр. 44. Въ графата „брой на служителитѣ по бюджета за 1937 г.	5.075	4.775
---	-------	-------

М-во на земедѣлието и държавнитѣ имоти

На стр. 22. § 268 думитѣ въ първия редъ	„пжтни и дневни пари на частни лица“	пжтни и дневни пари на длъжностни и частни лица
---	--------------------------------------	---

Гл. дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата

На стр. 19. § 177 буква „а“	5.000.900	5.000.000
„ 26. Последния редъ:	за 9 месеца	за 6 месеца
„ 43. „	31.XII	31. X.

Фондъ „Обществени осигуровки“

На стр. 50. Търново. Въ графитѣ брой на служителитѣ за 1936 и 1937 г.	1—1 инспекторъ на труда	2—2 инспектори на труда
Сжщо	2—2 писари, единъ регистраторъ	1—1 писаръ, той и регистраторъ

1—(Б 5670)—1

Отъ министерството

ОКРЖЖНИ, ЗАПОВѢДИ, НАРЕДБИ И ДР.

Министерство на финанситѣ

Отдѣление за прѣжитѣ данѣци

ОКРЖЖНО

№ 1—89

До данѣчнитѣ началници

Тѣзи дни ще бжде обнародвана, въ „Държавенъ вестникъ“, наредбата-законъ за измѣнение и допълнение на наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ. За прилагането ѝ се даватъ следнитѣ разяснения:

1. Съ § 1, се измѣнява седмата алинея на чл. 26 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ въ смисълъ, че съюзитѣ на тютюневитѣ кооперации, когато продаватъ тютюни за смѣтка на кооперациитѣ — членове или нечленове на съюза, за тази посрѣдническа дейностъ, ще плащатъ данѣкъ занятието като търговски посрѣдници по чл. 13, гр. IX, т. 1, т. е. 45% върху брутното възнагаждение което получаватъ.

Данѣкътъ върху полученото възнагаждение за времето отъ 1 януарий 1937 до края на месецъ юлий т. год. да се внесе въ месеченъ срокъ отъ обнародването на наредбата-законъ въ „Държавенъ вестникъ“. Внасянето ще стане съ декларация — сведение по чл. 58, изготвена въ два еднообразни екземпляра, за всички изтекли месеци. Данѣкътъ върху възнагаждението което ще получаватъ отъ 1 августъ насетне, ще се внася ежемесечно при спазването на чл. чл. 58 и 85 отъ наредбата-законъ за данѣка върху приходитѣ.

Ако нѣкои съюзи сѣ платили до сега, за продадени тютюни за смѣтка на кооперациитѣ, данѣкъ въ размѣръ на 1/8 отъ данѣка по таблицата въ чл. 26, този данѣкъ ще се прихване, а ако е повече отъ данѣка по чл. 13 гр. IX т. 1, надвнесената сума ще се върне.

2. Съ § 2 на измѣнението се намалява отъ 10% на 6%, считано отъ 1 януарий 1937 год., размѣра на данѣка, който акционернитѣ дружества, които се занимаватъ съ застрахователна дейностъ плащатъ по чл. 42, т. 2 върху евъ

бранитъ презъ годината премии по прѣко сключени застраховки. Споредъ това измѣнение, ако събранитъ прѣки премии презъ годината сѣ до 10.000.000 лева включително, върху тѣхъ ще се изчислява само 3% данѣкъ; ако обаче, събранитъ презъ годината прѣки премии надминаватъ 10.000.000 лева, ще се изчислява 6% данѣкъ.

Това измѣнение влиза въ сила отъ 1 януарий 1937 год., поради което данѣка за 1937 год. ще се изчисли по процента 6%. Внесениятъ въ повече данѣкъ следва да се върне.

3. Съ § 3, въ първия редъ на чл. 43 се заличава буквата „и“ и цифрата „5“, защото сѣщитъ погрѣшно сѣ били вписани въ измѣнението отъ 16 априлъ 1936 година. Въпросътъ за облагането наемитъ на българскитъ публични властители е уреденъ по единъ категориченъ начинъ въ чл. 41, т. 5, поради което не може да има съмнение, че наемитъ на сѣщитъ ще се облагатъ втори пътъ и по чл. 20.

4. Съ § 4 се прави едно сѣщително допълнение на чл. 61, буква „б“ на наредбата-законъ за данѣка върху приходитъ, относително облагането съ допълнителенъ данѣкъ върху общия доходъ на приходитъ отъ предприятия по чл. 23. Съ измѣнението се пояснява, че облагаемиятъ доходъ отъ предприятия, за които е платенъ данѣкъ по чл. 23, ще се установи като върху цѣлата стойностъ на предприятието се изчисли данѣкъ заетието по 100‰, а не по таблицата въ чл. 23, и полученитъ по този начинъ данѣкъ се умножи следъ това на 5. Този корективъ се вмѣква поради това, че въ чл. 23 има прогресия.

Разпоредбата на забележката къмъ буква „б“ на чл. 61 ще се приложи, обаче, отъ 1 януарий 1938 година, т. е., за облагането съ допълнителенъ данѣкъ върху общия доходъ за отъ 1938 година насетне, а не и за текущата 1937 година, опредѣлянето на допълнителния данѣкъ върху общия доходъ за която е привършено.

5. Съ § 5 се допълва чл. 100, буква „в“ въ наредбата-законъ за данѣкъ върху приходитъ, въ смисълъ, че когато известно предприятие или лице пропусне да подаде до 20 число на следния месецъ декларация-сведение, за направения презъ изтеклия месецъ оборотъ и да внесе самия данѣкъ, но подаде декларацията и внесе данѣка въ следващитъ 10 дни, вмѣсто данѣкъ въ троенъ размѣръ ще внесе първия размѣръ данѣкъ само съ 10% увеличение и следващата се лихва по чл. 102. Лицата, които сѣ подали само декларация въ този срокъ, безъ да внесатъ данѣка или сѣ платили данѣка, но не сѣ подали декларация — сведение, нѣма да се ползватъ отъ това облекчение — тѣ ще плащатъ данѣка въ троенъ размѣръ.

Вмѣсто данѣкъ въ троенъ размѣръ ще се внася първиятъ размѣръ данѣкъ съ 10% увеличение и въ случаитъ, когато декларацията-сведение за получаване на приходи отъ насѣи е била подадена въ следващитъ десетъ дни, следъ като е изтекълъ срокътъ по чл. 62 при условие, че и следващия се данѣкъ е билъ платенъ до десетъ дни следъ като е изтекълъ срока, предвиденъ въ чл. 89, алинея трета.

Лихвата по чл. 102, въ горнитъ случаи, ще се събира върху първия размѣръ данѣкъ, следъ като сѣ изтекли сроковетъ предвидени въ чл. чл. 85 и 89, алинея последна.

Допълнението на този членъ влиза въ сила отъ 1 януарий 1937 година, поради което за допустнатитъ отъ 1 януарий 1937 година до обнародването на наредбата-законъ нарушения ще се събере само 10% увеличение върху първия размѣръ данѣкъ, ако подаването на декларацията и плащането на данѣка е станало най-късно 10 дни следъ като сѣ изтекли редовнитъ срокове. Ако ли има случаи на внесень вече втори и трети размѣръ данѣкъ, той следва да се върне. Издаденитъ решения за троенъ размѣръ данѣкъ, следва да се коригиратъ служебно, понеже на закона се дава обратна сила.

Съгласно втората забележка къмъ чл. 8 отъ наредбата-законъ за данѣкъ върху приходитъ при облагането на производителитъ трудови и занаятчийски кооперации, съ установень облагаемъ приходъ до 200.000 лева включително, се приспадатъ като необлагаеми по 10.000 лева за всѣки кооператоръ, участвуващъ прѣко съ труда си въ производството на кооперацията.

Съ § 6, алинея втора, на сегашното измѣнение, горната забележка се поставя въ действие за отъ 1 януарий 1937 година, т. е. отъ началото на тази година, поради което пристѣпете къмъ служебното ревизиране патента за 1937 година на всѣки производителни трудови и земеделски кооперации, отговарящи на горнитъ условия. Ако нѣкои кооперации сѣ изплатили вече патента си за 1937 година, платената въ повече сума ще се върне, следъ като се извърши ревизията на патента за 1937 година.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.
Министъръ: К. Гуневъ
Началникъ на отдѣленieto: Хр. п. Стефановъ
1—(5673)—1

М-во на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството
Главна дирекция на общ. сг., пѣтищата и благоустройството

ЗАПОВѢДЪ

№ 2574

Обявявамъ за сведение и изпълнение следната одобрена отъ менъ

НАРЕДБА

за даване възнаграждение на затворницитъ, които работятъ въ държавната каменна кариера „Бошуля“

§ 1. Въ държавната каменна кариера „Бошуля“ работятъ два вида затворници:

1. Специалисти — павъори, монтьори, дърводѣлци, камени, градинари, зидари, ковачи, майстори, печачи при машинитъ, разборкаджии и др.

II. Общи работници — за чистене на кариерата, за превозъ на павета и ломени камъни до складовѣт и др.

§ 2. Затворницитъ-специалисти, работата на които изисква предварителна подготовка и опитностъ, получаватъ дневно възнаграждение отъ 2 до 8 лева. Възнаграждението за всѣки единъ се опредѣля месечно съ заповѣдъ отъ управителя на кариерата, споредъ показаното усърдие и успѣхъ въ работата.

§ 3. За получаване на възнагражденията въ края на всѣки месецъ, затворницитъ-специалисти подписватъ ведомости.

§ 4. При лошо поведение или недостатъчна продуктивностъ управителятъ на кариерата взема следнитъ мѣрки спрямо затворницитъ, работящи въ кариерата:

1) да намали опредѣленото, съгласно § 2, дневно възнаграждение;

2) да лиши затворника занапредъ изцѣло отъ опредѣленото му възнаграждение;

3) да го отстрани отъ работата, която върши и да му даде друга работа и

4) да го отстрани съвършено отъ работа въ кариерата и да поиска да бѣде върнатъ обратно въ затвора.

Настоящата заповѣдъ да се обнародва въ „Държавенъ вестникъ“ и тури въ изпълнение.

Гр. София, 31 юлий 1937 година.

1—(Б 5645)—1 За Министра: Инж. Каракостовъ

Отдѣление благоустройство

ЗАПОВѢДЪ

№ 2550

Понеже отъ донесението на Врачанския областенъ инженеръ № 3 — А — 19581 отъ 24 юлий 1937 год. се вижда, че Вълчедрѣмската община, Ломска околия, има обзаведена самостоятелна техническа служба, разполагаща съ нуждитъ за работа геодезически инструменти и пособия, която се завежда отъ техникъ, назначението на който е одобрено отъ Главната дирекция на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството, съ писмо № 3572 отъ 8 юний 1937 година и който е подготвенъ да извършва възложената му техническа работа, разрешавамъ на сѣщата община, възъ основа на третата забележка на чл. 11 отъ закона за бюджета на държавата за 1936 година да събира установени въ сѣщия членъ такси които да се изразходватъ само за обзавеждане и издържане на общинската техническа служба и за благоустройствени работи въ общината.

Гр. София, 30 юлий 1937 година.

1—(Б 5644)—1 За Министра: Инж. Каракостовъ

ЗАПОВѢДЪ

№ 2520

Понеже отъ донесението на Шуменския областенъ инженеръ № 3 — А — 18286 отъ 22 юлий 1937 год. се вижда, че Кумановската община, Варненска околия, има обзаведена самостоятелна техническа служба, разполагаща съ нуждитъ за работа геодезически инструменти и пособия, която се завежда отъ техникъ, назначението на който е одобрено отъ Главната дирекция на общественитъ сгради, пѣтищата и благоустройството съ писмо № 5467 отъ 13 май 1937 година и който е подготвенъ да извършва възложената му техническа работа, разрешавамъ на сѣщата община, възъ основа на третата забележка на чл. 11 отъ закона за бюджета на държавата за 1936 година да събира установени въ сѣщия членъ такси, които да се изразходватъ само за обзавеждане и издържане на общинската техническа служба и за благоустройствени работи въ общината.

Гр. София, 29 юлий 1937 година.

1—(Б 5643)—1 За Министра: Инж. Каракостовъ

Министерство на железниците, пощите и телеграфите

Гл. дирекция на железниците и пристанищата

Отделение корабоплаване

ЗАПОВЪДЪ

№ 137

Освобождават се от заплащане товарни такси, съгласно заповедъ № 110 от 7 юний т. г., обявена въ брой 139 на „Държавен вестник“, от 1 юлий 1937 година, всички изнасяни стоки, за които сж били сключени борсови сдѣлки преди 1 юлий 1937 година.

Освобождаването на такива стоки от износни товарни такси става по рекламационен редъ, като износителятъ представи борсово бордеро, завѣрено отъ търговско-индустриалната камара, въ района на която е станалъ износътъ.

Гр. София, 27 юлий 1937 година.

1—(П 23789)—1

Министъръ: М. Йововъ

Дирекция за закупуване и износъ на зърнени храни**НАРЕДБА**

№ 64

за събиране семена отъ подобрени сортове пшеници и раздаването имъ на земеделскитъ стопани за посѣвъ

Чл. 1. Съгласно наредбата-законъ за замѣняване на мѣстния посѣвенъ материалъ съ семена отъ по-доброкачествени и по-доходни сортове, публикуванъ въ „Държ. вестникъ“, брой 255 отъ 10 ноемврий 1936 година, на Дирекцията за закупуване и износъ на зърнени храни се възлага да купува чрезъ единъ отъ своитъ агенти въ даденъ пунктъ, направо отъ производителитъ-земеделци и семепроизводни дружества, стопанства на които сж признати за семепроизводни („Държавен вестникъ“, брой 39 отъ 1933 година), семена отъ подобрени сортове твърди и меки пшеници.

Чл. 2. Агентитъ закупуватъ всички представени имъ отъ семепроизводителнитъ сортови семена, ако тѣ сж поставени въ пломбирани и етикетирани чували и се придружаватъ съ семеконтролно свидетелство, издадено отъ Земеделския изпитателенъ институтъ въ София. Така представенитъ материали се приематъ отъ агентитъ само по количество.

Чл. 3. Прценката на семената става въз основа даннитъ въ семеконтролното свидетелство, а за плащането се премѣта по дирекционни цени, съгласно чл. чл. 11 и 12 отъ наредба № 62 на Дирекцията за твърди и меки пшеници и то само по отношение на хектолитрово тегло, плюсъ премията, определена отъ Министерския съветъ по дадена градация за качеството.

Чл. 4. Семеконтролната служба на Земеделския изпитателенъ институтъ въ София, вписва въ контролното свидетелство и качеството на семето, означено съ I и II, въз основа на които агентътъ заплаща премията за I качество 0.50 лв. и за II качество — 0.40 лв.

Чл. 5. При приемането на семената, като контрола отъ страна на Министерството на земеделието и държавнитъ имоти присѣтствува и представителъ на респективното агрономство, който следи за приемането, претеглянето, складирането и изплащането на постѣпилитъ семена.

Чл. 6. Предаването на семена отъ подобренитъ сортове въ дирекционнитъ складове става най-късно до 15 септемврий.

Чл. 7. Закупенитъ сортове семена се съхраняватъ въ наетитъ за целта хамбарни помѣщения, където отъ отдѣлнитъ сортове се правятъ общи партии.

Чл. 8. Определенитъ хамбарни помѣщения трѣбва да бждатъ предварително одобрени отъ респективния агрономъ, който следи за навременното имъ пречистване и дезинсектиране, както и съхранението на материалитъ въ тѣхъ. За да се осигури правилно запазване на семената, мѣстниятъ агрономъ се задължава да прави чести ревизии на помѣщенията, въ които сж съхранени тѣзи семена.

Чл. 9. Дирекцията за закупуване и износъ на зърнени храни респективно нейнитъ агенти въ отдѣлнитъ пунктове носятъ отговорностъ за всички вреди и загуби произшли по тѣхна вина. Тѣ носятъ, сжщо така и риска за евентуални повреди или смѣсване на отдѣлнитъ сортове вътре въ хамбарнитъ помѣщения до момента на тѣхното раздаване, освенъ при случаи когато вредитъ сж нанесени отъ независими отъ тѣхъ непреодолими причини, като природни стихии и други такива.

Чл. 10. Преди да се предадатъ семената за посѣвъ на стопанитъ, сжщитъ семена се изтриоряватъ и третиратъ съ

сухи фунгисидни срѣдства противъ мазната главня подъ ръководството на респективния агрономъ.

Чл. 11. Раздаването на семената става отъ агентитъ по писмени наряди отъ респективния агрономъ по цени определени отъ Министерството на земеделието и държавнитъ имоти.

Чл. 12. Семената за посѣвъ се раздаватъ най-късно до 30 октомврий. Следъ тази дата непродаденитъ премияни семена оставатъ на разположение на Дирекцията, която разполага съ тѣхъ както намѣри за добре.

Чл. 13. Разискиятъ свързани съ приемането и съхранението на семената, както и почистването имъ при раздаването, става за смѣтка на агента. Необходимитъ за пречистването на семената триори и вѣялки се доставятъ и инсталиратъ отъ мѣстната агрономическа властъ.

Чл. 14. Дирекцията заплаща на агента, освенъ предвидената брутна комисионна, съгласно чл. 28 отъ наредбата № 62, още 10 ст. за всѣки постѣпилъ килограмъ сортово семе за извънреденъ трудъ и манипулация при приемането, съхранението и раздаването на семената.

Чл. 15. За времепрестояването на сортоветъ пшеница въ склада на дирекционния агентъ, отъ прввия следващъ денъ на приемането, до деня на окончателното ѝ раздаване, дирекцията заплаща на агента магазинажъ дневно по 1 левъ на тонъ, независимо отъ определения таквъ въ чл. . . на наредба № 62.

Чл. 16. За постѣпилитъ и раздадени количества сортови семена, агентътъ е длъженъ да води специална книга, отъ която въ всѣки моментъ може да се види движението на материалитъ.

Чл. 17. За правилното събиране на сортоветъ семена, дирекцията закупува и предава на своитъ агенти на посочени отъ Министерството на земеделието и държавнитъ имоти агрономства 40.000 чували съ вмѣстимостъ 80 кгр. по даденъ бразецъ и нумерация, които ще служатъ за съхраняване на сортоветъ семена отъ момента на вършитбата до предаването имъ въ дирекционни складове. Тѣзи чували ще носятъ инициалитъ: „М. З. Д. И.“

семепроизводство“ и могатъ да бждатъ употребени само за определената целъ.

Чл. 18. Министерството на земеделието и държавнитъ имоти си запазва правото да определя всѣка година кои сортове ще бждатъ обектъ на събиране, като определитъ и за всѣки сортъ размѣра на премията.

Чл. 19. Плащанитъ премии, съгласно чл. 4 отъ настоящата наредба, евентуалнитъ разлики въ по-малко между закупната и продажна цена на сортоветъ семена, платенитъ допълнително комисионни на дирекционнитъ агенти и всички други суми, изразходвани отъ дирекцията за монополиране на семената, за наемъ на хамбарни помѣщения, за инвентаръ (чували и др.), въ връзка съ покупкопродажбата на сортоветъ семена се покриватъ отъ предвиденитъ въ чл. 3 на наредбата-законъ за замѣняване на мѣстния посѣвенъ материалъ съ семена отъ по-доброкачествени и по-доходни сортове 4.000.000 лева, която сума Дирекцията на храноизноса ще изразходва за тази целъ отъ оборотнитъ си срѣдства.

Директоръ: (не се чете)

Съветници: { (не се чете)
(не се чете)

Настоящата наредба е одобрена съ VI-то постановление на Министерския съветъ, протоколъ № 120/1937 г.

1—(Б 5654)—1

Дѣловодителъ: П. Василевъ

Сливенска митрополия

Утвърждаваме,

Намѣстникъ председателъ на Св. синодъ:

† Видински Неофитъ

Гр. София, 11. VI. 1937 год.

ДОПЪЛНИТЕЛЕНЪ БЮДЖЕТЪ

на фонда „Постройка митрополитско здание“ 1937
бюджетна година

		Утвърдени отъ Св. синодъ кредити за 1937 бюджетна година
1. Приходъ		798.264
2. Разходъ		798.264
Остатъкъ		000.000

1—(В 17474)—1 Касиеръ-счетоводителъ: Ст. Ст. Тарговъ

НЕОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ

Обявления

М-во на общ. сгради, пжтищата и благоустройството

Гл. дирекция на общ. сгради, пжт. и благоустройството
Отдѣление архитектурно

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8044. — Главната дирекция на о. с. п. и благоустройството, обявява между архитектитѣ, български поданици, конкурсъ за изработване идейни скици за постройка на институтъ за глухонѣми въ гр. София. Срокътъ за представяне идейнитѣ скици въ архитектурното отдѣление на Главната дирекция на о. с. п. и благоустройството е до 20 октомврий 1937 година, 18 часа. Утвърдената конкурсна програма и приложенията къмъ нея могатъ да се получатъ отъ архитектурното отдѣление при Главната дирекция, срещу заплащане 50 лева.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.

1—(Б 5646)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8108. — На 11-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Софийското и Старозагорското данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ направа на административната сграда въ опитното поле въ с. Джебелъ. Приблизителната стойностъ възлиза на 200.000 лева. Внася се залогъ 5% на сума 10.000 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при министерството, отдѣление архитектурно и Старозагорския областенъ инженеръ.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5647)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8081. — На 16-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Софийското и Търговищенското данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ направа на данѣчно управлене въ гр. Търговище. Приблизителната стойностъ възлиза на 700.000 лева. Внася се залогъ 5% на сума 35.000 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при министерството, отдѣление архитектурно, и Търговищенския околийски инженеръ.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5648)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8102. — На 16-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Видинското и Ломското данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаването на предприемачъ: направа митница I-ви етажъ — карабина, въ с. Ново-село, видинско. Приблизителната стойностъ възлиза на 200.000 лева. Внася се залогъ 5% на сума 10.000 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при Видинския и Ломския околийски инженери.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5649)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8099. — На 16-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Шуменското и Русенското данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция за отдаването на предприемачъ направа ремонтъ на митницата въ гр. Русе. Приблизителната стойностъ възлиза на 100.000 лева. Внася се залогъ 5% на сума 5000 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при Шуменския областенъ и Русенския околийски инженери.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5650)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8104. — На 11-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Старозагорското и Чирпанското данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция за отдаването на предприемачъ направа на хамбаръ, въ земеделската опитна станция — Чирпанъ. Приблизителната стойностъ възлиза на 670.000 лв. Внася се залогъ 5% на сума 33.500 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при Старозагорския областенъ и Чирпанския околийски инженеръ.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5665)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8106. — На 16-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Софийското и Пловдивското данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция за отдаването на предприемачъ общъ ремонтъ на държавната гимназия въ гр. Копривница. Приблизителната стойностъ възлиза на 193.000 лева. Внася се залогъ 5% на сума 9650 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при министерството, отдѣление „архитектурно“ и Пловдивския областенъ инженеръ.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5652)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № II—8110. — На 16-я день следъ публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, отъ 15 до 16 часа, въ помѣщението на Шуменското и Търговищкото данѣчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаването на предприемачъ ремонтъ на гимназията въ гр. Търговище. Приблизителната стойностъ възлиза на 200.000 лева. Внася се залогъ 5% на сума 10.000 лева. Тържната комисия приема предложения до гореозначения день до 16 часа. Предложенията ставатъ върху единичнитѣ цени въ проценти безъ дроби. Книжата по предприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день при Шуменския областенъ инженеръ и Търговищкия околийски инженеръ.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5653)—1

Отъ гл. дирекция

М-во на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ

Главна дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ

ОБЯВЛЕНИЕ № 56971. — Съобщава се на интересуващитѣ, че на 31-я день следъ датата на публикуването на настоящето въ „Държавенъ вестникъ“, въ тържната зала на Софийското областно данѣчно управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ доставката на 25 автоматични теглилки до 5 килограма и 5 такива до 25 килограма, съгласно поемнитѣ условия и приложенията имъ. Девизната цена на предприятието възлиза приблизително 140.000 лева. Залогъ за участие въ търга се изиска 5% както и документитѣ предвидени въ закона за бюджета, отчетността и предприятията. Търгътъ ще се открие въ 10 часа, до когато ще се приематъ документитѣ и офертитѣ. Поемнитѣ условия и приложенията имъ могатъ да се видятъ въ канцеларията на материалното отдѣление при Главната т. п. дирекция, улица „11 Августъ“ № 5, отъ 11—12 и отъ 17—18 часа всѣки работенъ день.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5642)—1

Отъ гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № 78035. — Понеже обявенитѣ съ обявления, обнародвани въ „Държавенъ вестникъ“, броеве 55 и 131 отъ 13 мартъ и 22 юний т. г., два редовни търга, за отдаване на предприемачъ пренасянето на пощата отъ Плевенъ до Рибенъ и обратно, първия отъ които се състоя, но конкурента върху когото се възложи предприятието се откажа отъ изпълнението му, а втория не се състоя по невявяване на конкуренти, обявява се на интересуващитѣ, че се дириятъ желаещи да наематъ горното предприятие по доброволно съгласие. Залогъ се иска 10% отъ предложената цена. Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день и часъ, въ канцеларията на Плевенската т.п. станция, където ще става и спазаряването.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.

1—(Б 5655)—1

Отъ гл. дирекция

Главна дирекция на железниците и пристанищата

ОБЯВЛЕНИЕ № VI-14-556. — На 10 септември 1937 г., в 15 часа, в Софийското областно данъчно управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на кожа бланк жълта и черна, кожа юфть и кожа черна таническа за кананета. Приемането на предложенията ще трае от 15 до 16 ч. Тържният книжа могат да се видят в материалната служба. Девизъ 149.200 л. Залогъ 5% върху девиза. — Гр. София, 2 август 1937 година.
1—(П 23850)—1 Отг. гл. дирекция

ОБЯВЛЕНИЕ № V-14-555. — На 31-я денъ отъ обнародване настоящето в „Държавен вестникъ“, в 15 часа, до който часъ ще се приематъ предложенията, в канцеларията на Софийското и Пловдивското областни данъчни управления, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на кожуси (шуби). Тържният книжа могат да се видятъ всъки присъственъ денъ в материалната служба при Главната дирекция на железниците и пристанищата и Пловдивското областно данъчно управление. Девизътъ е 630.000 лева. Залогъ 5% върху девиза на съответната група.

Гр. София, 3 август 1937 година.

1—(П 23851)—1

Отг. гл. дирекция

М-ство на търговията, промишлеността и труда**Дирекция на труда и общественитъ осигуровки**

ОБЯВЛЕНИЕ № 7929. — На 31-я денъ следъ датата на обнародване настоящето в „Държавен вестникъ“, отъ 10½ до 11 часа, в тържната зала на Софийското областно данъчно управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на памучни торби за дрехи, за нуждитъ на Работническата болница „Парица Йоанна“ — София, на приблизителна стойностъ 157.500 лева. Залогътъ за участие в търга е 5% в банково удостоверение. Поемнитъ условия и приложенията имъ могат да се видятъ презъ работното време в Дирекцията на труда и о. о.

Гр. София, 3 юлий 1937 година.

1—(П 23842)—1

Отг. дирекцията

ОБЯВЛЕНИЕ № 7885. — На 31-я денъ отъ публикуването настоящето в „Държавен вестникъ“, отъ 10½ до 11 часа преди обядъ, в тържната зала на Софийското областно данъчно управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на дюшеци, възглавници, чаршафи, калфи за възглавници, покривки за маса, кърпи за лице, бархетен платъ, платъ за долни дрехи, вълненъ платъ за халати и одеала, на обща сума около 29.700 лева, за Работническия санаториумъ в Искрецъ, Работническата болница „Парица Йоанна“ и Работническия санаториумъ край гр. Пещера. Доставката е дѣлима на шестъ групи. Залогъ 5% в банково удостоверение. Поемнитъ условия и приложенията имъ могат да се видятъ в Дирекцията на труда и о. о., презъ работното време.

Гр. София, 2 август 1937 година.

1—(П 23843)—1

Отг. дирекцията

Държавни мини — Каменовъглени мини „Перникъ“**Материално отдѣление**

ОБЯВЛЕНИЕ № 24446. — Обявява се на интересуванитъ се, че в тържната зала на държавнитъ каменовъглени мини „Перникъ“, в гр. Перникъ: на 27 август 1937 година, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на: 150.000 кгр. овесъ, 45.000 кгр. ечемикъ, 150.000 кгр. сѣно и 100.000 кгр. слама, съ девизна стойностъ 678.000 лева. Доставката е дѣлима по видъ и количество до 20.000 кгр. за овеса, до 15.000 кгр. за ечемика и до 50.000 кгр. за сѣното и сламата. В срокъ отъ единъ и половина месеца, считанъ отъ датата на получаване писмено (телеграфно) съобщение, отправено до предприемача, че доставката е възложена нему, той е длъженъ да достави половината отъ законотрактуваното количество, а останалото количество въ срокъ отъ три месеца отъ сѣщата дата. Предложенията ще се приематъ до 11 часа. На 30 август 1937 година, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ доставката и монтажа на една комплектна инсталация за парно отопление, съ ниско налягане и комплектна баня съ душове, в зданието за канцеларии при рудникъ „Царева круша“, девизна стойностъ 340.000 лева. Предприятието е недѣлимо. Цѣлото предприятие трѣбва да се завърши до положени на временно приемане, съгласно специалнитъ поемни условия, въ срокъ отъ три месеца, считанъ отъ датата на съобщението, че представенитъ чертежи и изчисления, сж одобрени отъ минитъ. Предложенията ще се приематъ до 11 часа.

На 10 септември 1937 година, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на една комплектна стационарна акумулаторна батерия за централа 6000 V., съ девизна стойностъ 100.000 лева. Доставката е недѣлима. Срока на доставката е три месеца. Предложенията ще се приематъ до 11 часа. На 10 септември 1937 година, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на 20.000 кгр. олово, съ девизна стойностъ 400.000 лева. Доставката е недѣлима. Срокъ на доставката е три месеца. Предложенията ще се приематъ до 17 часа. За да участвува въ търговетъ, всъки конкурентъ трѣбва да представи, банково удостоверение, въ пари или въ държавни ценни книжа, пресметнати по курса на деня, реаленъ залогъ, въ размѣръ: а) 10% отъ девизната стойностъ на доставката; за овесъ, ечемикъ, сѣно и слама и б) 5% отъ девизната стойностъ на доставката за комплектната инсталация за парно отопление, акумулаторната батерия и оловото. Поемнитъ условия могат да се видятъ всъки присъственъ денъ и часъ в канцеларията на материалното отдѣление на минитъ в гр. Перникъ и агенцията на сѣщитъ в София — ул. „Раковски“, 90.

Мини Перникъ, 2 август 1937 година.

1—(П 23786)—1

Отг. управлението

Александровска болница

ОБЯВЛЕНИЕ № 11657. — На третия денъ отъ публикация на настоящето, в канцеларията на комисарството по продоволствието (солни пазаръ), отъ 10 до 11 часа преди обядъ, съгласно писмо № 5979 отъ 27 юлий 1937 г. на Министерството на финанситъ, Дирекция на държавния бюджетъ и отчетността и въз основа на чл. 167, буква „м“ и измѣнението на чл. 169 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията, ще се произведе спазаряване по доброволно съгласие, за доставката на прѣсии плодове, за нуждитъ на Александровската болница за три месеца отъ 1937 година, както следва: круши 4.000 килограма по 9 лева, на сума 36.000 лева; ябълки 5000 кгр. по 10 лева — 50.000 лева; дюли 1000 кгр. по 9 лева — 9000 лева; сини сливи 1000 кгр. по 10 лева — 10.000 лева; грозде афузъ али 500 кгр. по 10 лева — 5000 лева; грозде памидъ 1500 кгр. по 6 лева — 9000 лева; пъленши 500 кгр. по 1.60 лева — 800 лева; дини (лубеници) 500 кгр. по 1.60 лв. — 800 лева всичко 120.600 лева. Словомъ: сто, двадесетъ хиляди и шестотинъ лева. Доставката е недѣлима. Залогъ за правоучастие въ търга се иска 10% отъ девиза в банково удостоверение. Доставката на плодоветъ се извършва франко болницата ежедневно, въ количества опредѣлени отъ домакинството на сѣщата. Приемането на плодоветъ ще става отъ комисия предвидена въ § 131 отъ правилника за административно-домакинската и санитарна служба в Александровската болница. Приемането на плодоветъ ще става в 17 часа вечерта или пъкъ в 9 часа сутринта по указание на болничното управление. Доставката на плодоветъ почва отъ датата на обгербване спазарителния протоколъ въмѣсто договоръ, съгласно чл. 180 отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията. Въ случай, че доставчика не достави исканитъ количества плодове, болничното управление има право да ги закупи отъ пазара за смѣтка на доставчика, като за всѣко закупуване последния се глобява съ по 300 лева. Плодоветъ трѣбва да бждатъ нормално едри, прѣсии, сладки и добре узрѣли. Да не бждатъ набити, маносани, гнили или червени. Сѣщитъ да не се развиратъ при варене на кампотъ. Гроздето да бжде на едри и здрави зърна, отдѣлени едно отъ друго, а не припнати и загнили помежду си. Оферира се за килограмъ. Разносикътъ за гербъ, данъци и др., сж за смѣтка на предприемача. Законътъ за бюджета, отчетността и предприятията и правилника за прилагането му сж задължителни за конкурентитъ. Изплащането на доставенитъ плодове ще става месечно и съ платежна заповѣдъ, издадена на името на предприемача. Настоящото служи въмѣсто поемни условия.

Гр. София, 3 август 1937 год.

1—(Б 5669)—1

Отг. болницата

Общоармейска болница

ОБЯВЛЕНИЕ № 3185. — На 31-я денъ отъ публикуването настоящето в „Държавен вестникъ“ (деня на публикацията не се чете), в тържната зала на Софийското областно данъчно управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на около 6000 кгр. месо отъ което: 1) около 4500 кгр. говеждо месо на приблизителна стойностъ 63.000 лева; 2) около 1000 кгр. овнешко месо, на приблизителна стойностъ 18.000 лева и 3) около 500 кгр. свинско месо, на приблизителна стойностъ 9000 лева. Цѣлата стойностъ на предприятието възлиза на около 90.000 лева. Месото е нужно на болницата за времето отъ 1 октом-

врий до 31 декемврий 1937 година. Доставка е недѣлима. Търгътъ ще се открие въ 15 часа, а офертитъ ще се приематъ до 16 часа сѣщия день. Залогъ за участие въ търга се иска 10% отъ девизната цена. Законътъ на бюджета, отчетността и предприятията и правилника за прилагането му е задължителенъ за конкурентитъ. Поемнитъ условия могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день въ управлението на болницата.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(Б 5639)—1

Отъ болницата

ОБЯВЛЕНИЕ № 3174. — На 31-я день отъ деня на публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“ (деня на публикацията не се чете), въ тържната зала на Софийското областно данъчно управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за доставката на около 12.000 литри прѣсно краве и около 6000 кгр. кисело биволско млѣко, нужно на болницата, за времето отъ 1 октомврий до 31 декемврий 1937 година. Стойността на предприятието възлиза на около 108.000 лева. Доставка е дѣлима по групи: 1-а група прѣсно краве млѣко за около 60.000 лева и 2-ра група кисело биволско млѣко за около 48.000 лева. Търгътъ ще се открие въ 15 часа, а предложенията ще се приематъ до 16 часа сѣщия день. Залогъ за правоучастие се иска 10% върху девизната цена. Законътъ за бюджета, отчетността и предприятията и правилника за прилагането му е задължителенъ за всички конкуренти. Поемнитъ условия и приложенията имъ могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день въ канцеларията на болницата.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.

1—(Б 5640)—1

Отъ болницата

Дрѣновска здравна климатическа станция

ОБЯВЛЕНИЕ № 1343. — Обявява се на интересуващитъ се, че на 3-я день отъ деня на публикуването настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ Дрѣновското данъчно управление отъ 15 до 16 часа, ще се произведе търгъ, по доброволно съгласие, при сѣщитъ поемни условия и обявление № 654 „Държавен вестникъ“, брой 87 т. г., за отдаване на предприемачъ на следнитъ продукти и материали: ледъ, дини прѣсни, леща, магданосъ, бобъ зеленъ, славина, бамя и дърва, нуждни на станцията, за време отъ деня на утвърдението до 31 декемврий 1937 година. Залогъ се иска 10% върху оферираниитъ предмети. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ часъ на болницата, а въ деня на търга въ данъчното управление. Закона за б. о. п., както и правилника за прилагането му е задължителенъ.

Гр. Дрѣново, 30 юлий 1937 година.

1—(Б 5658)—1

Отъ станцията

Столично градско общинско управление

Материално отдѣление

ОБЯВЛЕНИЕ № 4222—XX. — Обявява се на интересуващитъ се, че на 11-я календаренъ день следъ еднократното публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ 16 часа, въ тържната зала при централното кметство, ще се произведе II търгъ, съ тайна конкуренция, за следнитъ доставки (предприятия): 1) № 277. — Единъ шмиргеловъ апаратъ комплектъ за Д. Т. О. Девизъ 11.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 2) № 281. — Направа пристройка къмъ работилницата на Д. Т. О. депо Мария Луиза. Девизъ 660.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. Приемането на предложенията ще трае отъ 15 до 16 часа. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ въ материалното отдѣление — ул. „Мария Луиза“ 84, отъ 8 до 12 часа.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(П 23807)—1

Отъ отдѣлението

ОБЯВЛЕНИЕ № 4223—XX. — Обявява се на интересуващитъ се, че на 31-я календаренъ день следъ еднократното публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ 16 часа, въ тържната зала при централното кметство, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за следнитъ доставки (предприятия): 1) № 330. — 40.000 кгр. металургически коксъ за Д. Т. О. Девизъ 90.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 2) № 331. — Електрически измѣрвателни инструменти за Д. Т. О. Девизъ 85.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 3) № 332. — 3.000 кгр. новъ лѣярски чугунъ за Д. Т. О. Девизъ 195.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 4) № 333. — 25.000 кгр. старъ лѣярски чугунъ за Д. Т. О. Девизъ 125.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. Приемането на предложенията ще трае отъ 15 до 16 часа. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ въ материалното отдѣление — ул. „Мария Луиза“ 84, отъ 8 до 12 часа.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(П 23808)—1

Отъ отдѣлението

ОБЯВЛЕНИЕ № 4224—XX. — Обявява се на интересуващитъ се, че на 31-я календаренъ день следъ еднократното публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ 16 часа, въ тържната зала при централното кметство, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за следнитъ доставки (предприятия): 1) № 336. — Ботуши и обуца за служителитъ при Столичната община. Девизъ 173.200 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 2) № 337. — Гумени ботуши, шушони и мушамы противъ дъждъ за служителитъ при Столичната община. Девизъ 105.250 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 3) № 338. — Облѣкло за общ. служители — куртки, панталони, шинели, шапки и полушубки. Девизъ 563.003 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 4) № 339. — Комбинизони и престилки за служителитъ при Столичната община. Девизъ 142.210 лева. Залогъ 10% отъ девиза. Приемането на предложенията ще трае отъ 15 до 16 часа. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ въ материалното отдѣление ул. „Мария Луиза“ № 84, отъ 8 до 12 часа.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(П 23809)—1

Отъ отдѣлението

ОБЯВЛЕНИЕ № 4225—XX. — Обявява се на интересуващитъ се, че на 31-я календаренъ день следъ еднократното публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ 16 часа, въ тържната зала при централното кметство, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за следнитъ доставки (предприятия): 1) № 328. — 100 кгр. съпротивителна жица за Д. Т. О. Девизъ 30.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. 2) № 329. — 30.000 килограма ковашки каменни вѣглища за Д. Т. О. Девизъ 45.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза; 3) № 334. — Единъ банцигъ комплектъ за Д. Т. О. Девизъ 40.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза; 4) № 335. — Два шлайфапарата за реиси за Д. Т. О. Девизъ 250.000 лева. Залогъ 10% отъ девиза. Приемането на предложенията ще трае отъ 15 до 16 часа. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ въ материалното отдѣление — ул. Мария Луиза 84, отъ 8 до 12 часа. — Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(П 23810)—1

Отъ отдѣлението

Девинско градско общинско управление

ОБЯВЛЕНИЕ № 4515. — На 16-я день следъ еднократното публикуване на настоящето въ „Държавен вестникъ“, отъ 15 до 17 часа, въ тържната зала на общинското управление, ще се произведе публиченъ търгъ, съ явно наддаване, за продажбата на 102 правостаящи иглолистни дървета, равни на 152.13 к. м., отъ сѣчището на Боринската общинска гора, мѣстността „Омана“, етажъ за 1936/1937 година. Първоначална цена на единъ кубически метъръ 450 лева. Залогъ за правоучастие въ търга е 5% отъ първоначалната стойност, който залогъ следъ утвърдението на търга се допълва въ размѣръ на 10% отъ общата стойност на предприятието. Предложенията се приематъ до опредѣленитъ за произвеждане на търга часове. Поемнитъ условия могатъ да се видятъ отъ конкурентитъ всѣки присѣственъ день, въ канцеларията на общинското управление. Законътъ за б. о. п. е задължителенъ. Разносикътъ за гербъ и публикация сж за смѣтка на конкурентитъ.

Гр. Девинъ, 30 юлий 1937 година.

1—(В 17542)—1

Отъ общината

Пловдивско градско общинско управление

ОБЯВЛЕНИЕ № 1912. — Известява се, че на долупредѣленото време, считано отъ еднократното публикуване на настоящето въ „Държавен вестникъ“, преди обѣдъ, въ общината ще се произведатъ, съ тайна конкуренция следнитъ търгове: 1. На 11-я день — за отдаване на предприемачъ довършване зданието за прогимназия въ кв. 613 — „Каршияка“ — въ гр. Пловдивъ, за смѣтка на предприемача Василъ Сираковъ. Девизъ — 250.000 лева. Залогъ — 12.500 лева. 2. На 16-я день за отдаване на предприемачъ направата на писуаръ въ махалата „Тепе-ѡлтжъ“ — гр. Пловдивъ. Девизъ 70.000 лева. Залогъ 3.600 лева. На 31-я день за доставка на 40.000 кгр. ечемикъ за общ. коне. Доставка е дѣлима на групи не по-малки отъ 10.000 кгр. Девизъ — по 2.50 лева кгр. Залогъ — 10% отъ стойността на предложеното количество, пресмѣтнато по офертната цена. Поемнитъ условия и пр. по горнитъ предприятия се прегледжатъ въ общинската тържна служба. Закона за б. о. п. е задължителенъ.

Гр. Пловдивъ, 3 августъ 1937 година.

1—(В 17568)—1

Отъ общината

Троянско градско общинско управление

ОБЯВЛЕНИЕ № 4790. — Общинското управление обявява, че на 16-ия день следъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ канцеларията на общината ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ направата втория етажъ на училището „Св. св. Кир. и Методий“ въ града безъ столарскитъ работи, по-

доветъ и мазилката. Офертитъ ще се приематъ до 16 часа въ деня на търга. Стойността на предприятието възлиза на около 235.000 лева. Залогъ за участие 5% върху стойността. Гербовиятъ налогъ и данъцитъ по предприятието сж за смѣтка на предприемача.

Гр. Троянъ, 2 августъ 1937 година.

1—(В Т 17566)—1

Отъ общината

Неврокопско градско общинско управление

ОБЯВЛЕНИЕ № 6040. — Обявява се, че на 21-я день отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ общинското управление, отъ 9—11 часа, ще се продава на публиченъ търгъ, добитъкъ юва: 1 волъ около 4 години, косъмъ бѣлъ, дѣното ухо порѣзано и 1 крава около 10 години, косъмъ бѣлъ, двата рога и дѣното ухо порѣзано. Първоначална цена 200 лева. Залогъ 10%. Сумитъ се броятъ беднага следъ възлагане тържната комисия.

Гр. Неврокопъ, 28 юний 1937 година.

1—(В 17565)—1

Отъ общината

Брѣстовишко селско общинско управление, пловдивско

ОБЯВЛЕНИЕ № 2773. — На 16-я день отъ публикуване на настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ общинското управление на с. Брѣстовица, за втори пътъ ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ постройката на училище отъ 6 класни стаи въ сѣщото село. Книжата по търгътъ могатъ да се прегледатъ всѣки присѣственъ день въ общинското управление. Стойността на предприятието възлиза на 736.000 лв. Залогъ 5% въ банково удостоверение. Всички разноски по търга, както публикация, гербъ и др., сж за смѣтка на предприемача. Закона за б. о. и п. и правилника за грижението му сж задължителни за конкурентитъ.

С. Брѣстовица, 30 юлий 1937 година.

1—(В 17544)—1

Отъ общината

Овчамогилско селско общинско управление, свищовско

ОБЯВЛЕНИЕ № 3096. — Общинското управление обявява, че на 31-я день отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ помѣщението на общината, ще се произведе търгъ съ явна конкуренция, за отдаване подъ наемъ експлоатацията на 2624 декара училищни ниви, за срокъ отъ три стопански години. Първоначална цена 50 лева на декаръ годишно. Законътъ за бюджета, отчетността и предприятията задължителни за конкурентитъ. Залогъ за правоучастие 5%.

С. Овча Могила, 29 юлий 1937 година.

1—(В 17543)—1

Отъ общината

Твърдишко селско общинско управление, новозагорско

ОБЯВЛЕНИЕ № 4777. — Обявява се на интересувачитъ се, че на 16-я день отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, отъ 15 до 17 часа, въ канцеларията на общината ще се произведе търгъ, съ тайно наддаване, продажбата на 363 правосъйщи брѣстови дървета, възлизащи на 636.572 куб. м., въ сѣщото „Брѣстовата кория“, подъ село, находяща се въ землището на с. Сборище. Приблизителната стойностъ на предприятието възлиза на 127.314 лева. Залогъ за правоучастие въ търга е 10%. Законътъ за б. о. п. задължителенъ. Тържната преписка може да се прегледа всѣки присѣственъ день въ канцеларията на общината.

Село Твърдица, 29 юлий 1937 година.

1—(П 23869)—1

Отъ общината

Надежденско селско общинско управление, софийско

ОБЯВЛЕНИЕ № 7392. — Надежденското селско общинско управление, Софийска околия, обявява, че на 31-ия день отъ датата на еднократното публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, отъ 14 до 16 часа, въ канцеларията на общинското управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на предприемачъ строежа на общинска кланица въ с. Надежда — втори етапъ — доставка и монтаж на кланичнитъ съоръжения. Приблизителната стойностъ на предприятието възлиза на 490.000 лв. Залогътъ за правоучастие е 5%. Законътъ за б. о. п. е задължителенъ за конкурентитъ. Всички разноски по търга и публикацията на настоящето сж за смѣтка на предприемача. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ въ канцеларията всѣки присѣственъ день.

С. Надежда, 3 августъ 1937 година.

1—(П 23834)—1

Отъ общината

Осиковско селско общинско управление, неврокопско

ОБЯВЛЕНИЕ № 2417. — Съобщава се на интересувачитъ се, че на 30-ия день отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“ (датата на публикуването не се

чете), въ канцеларията на данъчното управление въ гр. Неврокопъ отъ 15 до 18 часа, ще се произведе търгъ, за продажбата съ тайна конкуренция, на следнитъ иглолистни групи, добити по стопански начинъ презъ стопанската 1936/37 година отъ общинскитъ гори на с. с. Осиково и Скрбатно, складирани на временнитъ складове, както следва: 1) на времененъ складъ, двора на парната дѣскорѣзница на кооперация „Беслетъ“, въ с. Осиково: 1) трупи 94.07 куб. метри по 200 лева тарифна стойностъ и по 200 лева на кубически метъръ производствени разноски. 2) трупи 182.30 кубически метри по 210 лева тарифна стойностъ и по 195 лева на кубически метъръ производствени разноски. Освенъ това, върху получената тарифна стойностъ ще се заплати още 20% фондъ „културни мѣроприятия“ и 15% върху производственитъ разходи. Желаетелитъ да взематъ участие въ търга, трѣбва да представятъ необходимитъ документи за правоучастие и 10% върху общата стойностъ за залогъ въ банково удостоверение, съгласно чл. 182 буква „В“ отъ закона за бюджета, отчетността и предприятията. Петъ дни следъ писменото съобщение на лицето върху което се възлага търга, е длъжно да внесе общата стойностъ на предприятието въ касата на общината или за смѣтка на общината въ Неврокопската популярна банка, следъ което му се предаватъ материалитъ. Ако въ този срокъ не бѣде внесена стойността на материалитъ, залога се конфискува и се постѣпва съгласно чл. чл. 142, 188 и 189 отъ закона за б. о. п. Всички разноски за гербъ и други сж за смѣтка на предприемача. Законътъ за б. о. п. и горитъ и гербовия налогъ сж задължителни за конкурентитъ.

Село Осиково, 28 юлий 1937 година.

1—(В 17563)—1

Отъ общината

Стежеровско селско общинско управление, свищовско

ПОПРАВКА. — Въ обявление № 2930, публикувано въ брой 162/1937 год., страница 2991, десетия редъ: „Стежеровски скотовъдни ниви; 2) на 32-я день, 8 часа, въ“, да се чете: „Стежеровски училищни ниви; 3) на 34-я день, 8 часа, въ“.

1—(В 17196)—1

Бисерска общ. комисия по земл. и отраслитъ му, кубратско

ОБЯВЛЕНИЕ № 2291. — На 21-я день отъ публикуването на настоящето въ „Държавен вестникъ“, отъ 8—12 часа, въ общинското управление, ще се произведе публиченъ търгъ, за продажбата на една безстопанствена кобила на 2 години, съ черъ косъмъ, безъ белези. Първоначална цена 1000 лева. Залогъ за участие въ търга е 10%. Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день и часъ въ общината. Всички станали разноски по търга сж за смѣтка на купувача.

С. Бисерци, 16 юлий 1937 година.

1—(В 17541)—1

Отъ комисията

Софийско училищно настоятелство

ОБЯВЛЕНИЕ № 1442. — Софийското училищно настоятелство търси да наеме едно или нѣколко частни здания общо съ 8 класни стаи и нужното число допълнителни за кабинети, учителски стаи, помагала и пр., въ квартала между бул. „Гр. Игнатиевъ“, „П. Ефтимий“, „6 септември“, „Юмрукъ чалъ“ и Дървенишкото шосе, за помѣщение на 1 смѣсено реално училище. Помѣщението ще се наеме за една учебна година. Стопани, които иматъ такива здания и желаятъ да ги дадатъ подъ наемъ на училищното н-ство за горната целъ, да подадатъ въ 15-дневенъ срокъ отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, заявление до училищното настоятелство, гдето ще стане спазаряването.

Гр. София, 3 августъ 1937 година.

1—(П 23849)—1

Отъ настоятелство

Раковско турско училищно настоятелство, разградско

ОБЯВЛЕНИЕ № 19. — На 31-я день отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ канцеларията на Раковското турско уч. н-ство, ще се произведе публиченъ търгъ, съ явна конкуренция, за продажбата на долуюзначенитъ облигации, получени отъ Погасителната каса, принадлежащи на училищното настоятелство, а именно: облигация № 053802, на сума 300 лева; облигация № 073691, на сума 5.000 лева; облигация № 136514, на сума 1.000 лева; облигация № 036407, на сума 10.000 лв.; облигация № 036403, на сума 10.000 лева; облигация № 036409, на сума 10.000 лв. и облигация № 036410, на сума 10.000 лева. Нуждитъ разноски сж за смѣтка на купувача.

С. Раковски, 30 юлий 1937 година.

1—(В 17572)—1

Отъ настоятелството

Св. синодъ на българската църква

ПОПРАВКА. — Въ обявление № 5795, публикувано въ „Държавен вестникъ“, брой 164 отъ 31 юлий т. г., е показана девизната стойностъ погрѣшно — 2.625.000 лева, да се чете 5.250.000 лева.

1—(23793)—1

Отъ синода

СЖДЕБНИ ОБЛАСТНИ СЖДИЛИЩА

Пловдивски областенъ сждъ

ПРИСЖДА № 248. — Въ Името на Негово Величество Борисъ III, Царъ на българитъ, Пловдивскиятъ областенъ сждъ, I наказателно отдѣление, въ публично сждебно заседание на 31 мартъ 1937 година, въ съставъ: председателств. чл. Св. Иванчевъ, членове: П. Видоловъ, Г. Шоповъ, д. чл., при секретаря Б. Н. Динковъ и д. з. прок. П. Райчевъ, като разгледа докладваното отъ чл. сждията Св. Иванчевъ, н. о. х. д. № 2070, по описа за 1936 година и на основание чл. чл. 460-а и 465 отъ наказателното сждопроизводство, присжди: признава подсждимия Костадинъ Стоевъ Мирчевъ, родомъ отъ с. Кукленъ, Асеновградска околия, по настоящемъ въ неизвестностъ, 31 години, българинъ, изт. православенъ, грамотенъ, жененъ, осмъжданъ, по занятие художникъ, за виновенъ въ това, че въ края на 1934 година, съ цель да набави противозаконна облага, възбудилъ и подържалъ по лукавъ и измамливъ начинъ заблудение у Невѣна Петрова Стоилова отъ гр. Пловдивъ, че ще я назначи инкасаторка-касиерка въ книгоиздателство „Азбука“ — София и съ това й причинилъ имотна щета въ размѣръ на 7.000 лева, вследствие на което и по силата на чл. 344, ал. I, отъ н. з., го осмъжда да изтърпи три години строгъ тъмниченъ затворъ, лишение отъ права по чл. 30, п. 1—5 отъ н. з., за срокъ отъ 5 години, отъ какъ присждата бже турена въ изпълнение. Присждата е неокончателна и може да се обжалва по възвизенъ редъ предъ Пловдивския апелативенъ сждъ въ месеченъ срокъ отъ днесъ за обвинителната власть, а отъ залавянето за подсждимия, като се изпълнятъ и разпорежданията на чл. 330б отъ н. с. — Гр. Пловдивъ, 31 мартъ 1937 година. — Подписали, председателств. чл. Св. Иванчевъ, членове: П. Видоловъ, Г. Шоповъ, д. чл.

1—(Б 5666)—1

Вѣрно, секретаръ: (не се чете)

Кюстендилски областенъ сждъ

МОЛБА отъ Стоименка Николова Бояджийска, отъ село Бобошево, Дупнишка околия, до господина прокурора при Кюстендилския областенъ сждъ. — Господинъ прокуроре, синътъ ми Иванъ Николовъ Бояджийски, жителъ на село Бобошево, Дупнишка околия, бѣ арестуванъ презъ м. септември 1923 година, въ Бобошевския пол. участъкъ и отведенъ подъ стража за Дупнишкото окол. управление, и отъ този моментъ синътъ ми безследно изчезна и до днесъ нѣмамъ никакво известие за него. Като негова майка, моля, господинъ прокуроре, възъ основа чл. 1 отъ закона за изчезналитъ военни и граждански лица презъ време на последнитъ войни и смутове да наредите потрѣбното за обявяването синътъ ми Иванъ Ник. Бояджийски, за безследно изчезналъ и ми се даде възможностъ да встъпя въ наследственитъ си права. — Село Бобошево, 17 априлъ 1937 година. — Съ почитъ: Стоименка Н. Бояджийска, негр. и по молбата и подписвамъ я азъ: Костадинъ Н. Бояджийски.

1—(Б 5630)—2

Вѣрно, секретаръ: Люб. Чавдаровъ

Сждия-следователъ при Софийския областенъ сждъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 262—937. — VII сждия-следователъ при Софийския областенъ сждъ, въ гр. София, призовава за развитъ на 10 августъ 1937 година, въ 8 часа преди обѣдъ, обвиняемия д-ръ Жакъ Мошевъ Аладжеевъ, родомъ отъ гр. Кюстендилъ, на 7 октомври 1885 година, по сл. на дѣло № 262/937 година, други данни нѣма.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.

Сждия-следователъ: Ив. Стояновъ

1—(Б 5641)—1

Секретаръ: Ст. Симовъ

ОКОЛИЙСКИ СЖДИЛИЩА

Шуменски околийски сждъ

ПРИЗОВКА № 2. — Шуменскиятъ околийски сждъ, призовава Ахмедъ Ибраимовъ Помакъ, отъ с. Загориче, шуменско, сега съ неизвестно мѣстожителство, да се яви въ сждебната зала на сжда на 18 ноември 1937 година, въ 9 часа преди обѣдъ, въ качеството на ответникъ по гр.

дѣло № 439/1937 година, заведено отъ Афизе Бекирова Мехмедова Патърлж отъ с. Загориче, шуменско и други, за собственостъ на недвижимъ имотъ на стойностъ — 3000 лева и да посочи сждебенъ адресъ въ гр. Шуменъ. При отлагане на дѣлото, наново не ще се призовава.

Гр. Шуменъ, 30 юлий 1937 година.

1—(В 17512)—1

Секретаръ: Л. Маслинковъ

Търговишки околийски сждъ

ПРИЗОВКА. — Търговишкиятъ околийски сждия, призовава Мехмедъ Алиевъ Мандажи, отъ с. Чудомиръ, разградско, по настоящемъ въ Турция, съ неизвестенъ адресъ, да се яви на 16 ноември 1937 година, 8 часа преди обѣдъ, въ сждебната зала на сжда въ качеството на ответникъ по гражданско дѣло № 171/1937 година, заведено отъ Шуменска банка „Бъдащностъ“, гр. Търговище, за 30.000 лв.

Гр. Търговище, 4 май 1937 година.

1—(В 17513)—1

Секретаръ: М. Кръстевъ

Кърджалийско мюфтийство

ПРИЗОВКА № 25. — Кърджалийското мюфтийство призовава лицето Хафузъ Али Османовъ отъ с. Розозче, понастоящемъ живущъ въ Турция да се яви следъ три месеци следъ публикуването на настоящето въ „Държавен вестникъ“, въ канцеларията на Кърджалийското мюфтийство, кждето ще се разгледа наследственото дѣло № 26/937 г., ако не се яви дѣлото ще се гледа въ негово отсъствие.

1—(В 17470)—1

Отъ мюфтийството

СЖДИИ-ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Сждия-изпълнителъ при Омуртагския околийски сждъ

ПРИЗОВКА № 226/937 г. — До Мустафа Неджибовъ отъ с. Плѣстина, омуртагско, сега съ неизвестно мѣстожителство. — Съобщавамъ Ви, че съ изпълнителенъ листъ № 2467/926 г., издаденъ на 18 октомври 1935 година, отъ Шуменския областенъ сждъ, се осмъдени да заплатите на Емине Исуфова х. Исова отъ с. Плѣстина, сумата 10.000 лв. и разноси 247 лева. Ако въ 7 дни отъ публикуване настоящата въ „Държавен вестникъ“, не внесете горната сума, ще пристѣпя къмъ принудителното събиране безъ да Ви се съобщава за по-нататъшнитъ ми изпълнителни действия.

Гр. Омуртагъ, 31 юлий 1937 година.

1—(В 17556—П 23822)—1

Сждия-изп.: Рачо Д. Русчевъ

Сждия-изпълнителъ при Ямболския околийски сждъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 2668/29 г. — Подписаниятъ Кр. М. Геровъ, сждия-изпълнителъ при Ямболския околийски сждъ, обявявамъ на интересуващитъ се, че следъ 15 дни отъ публикуване настоящето въ „Държавен вестникъ“, ще започне и ще свърши на онова число отъ следващия месецъ, до 17 часа включително, което съответствува на датата на публикуването, въ канцеларията ми въ гр. Ямболъ, публичната продажъ на следния недвижимъ имотъ, принадлежащъ на Василъ х. Маринъ Рашевъ отъ Ямболъ, за удовлетворение вземането на Чинови. коопер. спест. застр. д-ство отъ София, а именно: дворно мѣсто съ двуетажна масивна къща, покрита съ марсилски керемиди, долния етажъ 4 стаи и салонъ, подъ чѣлия доленъ етажъ изба, горния етажъ сждо 4 стаи и салонъ, надъ него, таванъ съ една стаячка — общо дворно мѣсто съ застроено 230 кв. метра, споредъ нотариалния актъ, а споредъ скицата 233 кв. метра, въ Ямболъ, при граници: ул. „Царъ Симеонъ“, улица „Царъ Самуилъ“, и-цитъ на Дончо П. Данчевъ, х. Маринъ В. Рашевъ, който имотъ е подъ ипотека къмъ горното дружество и оцененъ 240.000 лева. Желаетъ да купятъ могатъ да се явятъ въ канцеларията ми всѣки присѣственъ денъ и часъ, за да прегледатъ книгата и да наддаватъ.

Гр. Ямболъ, 8 юлий 1937 година.

1—(П 23781)—1

I сждия-изпълнителъ: Кр. Геровъ

ТЪРГОВСКИ ПУБЛИКАЦИИ

Плѣвенски областенъ сждъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 30.29.2. — Плѣвенскиятъ областенъ сждъ обявява, че съ протоколно опредѣление отъ 15 юлий 1937 година, постановено по търгов. му дѣло № 30 отъ 1929 година, замѣнява назначения по горното дѣло отъ сжда синдикъ Герги Домусчиевъ, адвокатъ отъ гр. Плѣвенъ съ Константинъ Трънка отъ с. градъ, когото назначава за таквъ по искането на кредиторитъ представляващи три четвърти отъ чѣлия пасивъ.

Гр. Плѣвенъ, 30 юлий 1937 година.

1—(В 17500)—1

Секретаръ: Ст. Николовъ

Акционерна банка „Напредък“ — Плѣвенъ

П О К А Н А

Управителниятъ съветъ на Акц. банка „Напредък“ — Плѣвенъ, съгласно чл. 11 отъ устава на банката, поканва г. г. акционеритѣ на 40-то общо редовно годишно събрание, на 17 августъ 1937 година, 8 часа преди обѣдъ, въ помѣщението на банката въ гр. Плѣвенъ, при следния дневенъ редъ: 1) докладъ на управителния и провѣрителния съвети, за дейността на банката презъ 1936 година; 2) одобрение на годишната равномѣтка и на смѣтката загуби и печалби за 1936 година, и освобождаване отъ отговорностъ управителния и провѣрителния съвети; 3) избиране на трима души членове на управителния съветъ намѣстото на излѣзлитѣ по жребие двама и починалия единъ членъ на съвета; 4) избиране на трима души членове на провѣрителния съветъ, отъ които единъ заклѣтъ експертъ счетоводителъ и четири запасни членове, отъ които двама заклѣти експерти счетоводители. Ако събранието не се състои на горната дата, то се отлага за 18 августъ 1937 година, съ същия дневенъ редъ, същото мѣсто, същото време и безъ втора покана. Депозирането на акциитѣ за правоучастие въ събранието става при каситѣ на банката и въ Централна

банка на Българскитѣ провинциални банки — София, най-късно единъ денъ преди датата на събранието.

Гр. Плѣвенъ, 16 юлий 1937 г.

Отъ управ. съветъ

К Л А Д Ъ

На провѣрителния съветъ до 40-то редовно общо годишно събрание на г. г. акционеритѣ на Акционерна банка „Напредък“ — Плѣвенъ

Господа акционери,

Презъ изтеклата година сме извършили предвиденитѣ въ устава и търговския законъ провѣрки на банката и сме констатирани, че дѣловодството на банката е извършено законосъобразно и съгласно решението на управителния съветъ. Съставенитѣ на 31 декемврий 1936 година „равномѣтка“ и смѣтка „загуби и печалби“, сме провѣрили и намѣрили за правилно извлѣчени отъ книгитѣ на банката, поради, което молимъ, да ги одобрите и освободите отъ отговорностъ управителния съветъ за управлението му презъ сѣщата година.

Гр. Плѣвенъ, 16 юлий 1937 година.

Провѣрителенъ съветъ: { К. И. Самоковлиевъ, з. ек. сч.
Никола Вичевъ

ГОДИШНА РАВНОСМѢТКА съставена на 31 декемврий 1936 г.

Активъ			Пасивъ		
1	Наличностъ каса Б. н. б. и др. банки	76.205	1	Капиталъ	15.066.300
2	Портфейлъ полици	168.663	2	Фонлове разни	126.000
3	Ценни книжа:		3	Текущи кредитор. смѣтки	22.296.047
	а) държавни и гаран. отъ държавата 3.795.593		4	Други пасиви, преходни и разни	4.546.727
	б) акции 1.741.331	5.536.924	5	Гаранции	52.000
4	Текущи дебитор. смѣтки:		6	Реесконтъ	9.912.972
	а) срещу гаранции 6.069.419				
	б) други дебитори 330.376	6.399.795			
5	Недвижими имоти	11.991.313			
6	Други активи	10.655.861			
7	Дължности по гаранции	52.000			
8	Реесконтрирани полици	9.912.972			
9	Загуба: а) отъ минали години 7.198.404				
	б) за 1936 година 7.909	7.206.313			
					52.000.046
					26.594.524
10	Статистически смѣтки	26.594.524	7	Статистически смѣтки	78.594.570
		78.594.570			

Счетоводителъ: К. Петровъ

Провѣрителенъ съветъ: { К. И. Самоковлиевъ, з. ек. сч.
Никола Вичевъ

1—(П Т 23856)—1

Софийски областенъ съдъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 92—33. V. — Софийскитѣ областенъ съдъ известява, че съгласно опредѣлението № 219 отъ 10 февруарий 1937 година, че се вписа къмъ регистрираната въ дружествения търговски регистъръ подъ № 92 отъ 1933 година търговска фирма: „Металъ“ акционерно дружество за търговия, предприятия и представителства — София, че на извънредното общо събрание състояло се на 25 декемврий 1936 година е решено прекратяване на дружеството и обявяването му въ ликвидация, като за ликвидаторъ е избранъ Тодоръ Ив. Цанковъ. Поканватъ се кредиторитѣ на д-вото въ шестъ месеченъ срокъ отъ последната трикратна публикация въ „Държавенъ вестникъ“, съгласно чл. 210 отъ т. з. да представятъ вземанията си.

Гр. София, 31 юлий 1937 година

Председателъ: (не се чете)
Дѣловодителъ: Ив. Андреевъ

2—(ПТ 23730)—3

ОБЯВЛЕНИЕ № 133—37. V. — Софийскитѣ областенъ съдъ известява, съгласно опредѣлението си отъ 22 юний 1937 година подъ № 1462, че въ едноличния търговски регистъръ подъ № 133 отъ 1937 година е регистрирана търговската фирма: „Магазинъ „Русчукъ“ на Маноахъ Давидъ Барухъ“, съ седалище въ гр. София. Предметъ на предприятието е: продажба на манифактурни стоки на дребно. Фирмата ще се управлява, представлява и подписва отъ собственика й Маноахъ Д. Барухъ, който ще слага подписа си подъ ръкописното, щемпелувано или печатно наименование на фирмата.

Гр. София, 31 юлий 1937 година.

Председателъ: (не се чете)
Дѣловодителъ: Ив. Андреевъ

1—(ПТ 23731)—1

ОБЯВЛЕНИЕ № 68—06—V. — Софийскитѣ областенъ съдъ, известява съгласно опредѣлението си отъ 31 юлий 1937 година, подъ № 2074, че директора за България на

„Юнионъ-животъ“, Парижъ, Жозефъ Пиеръ Анри Пиосъ, съгласно даденото му пълномощно, е отнелъ прокуритѣ на досегашнитѣ прокуристи на дирекцията за България на същото д-во Дикранъ Кьолеянъ и Кирилъ Кандиларовъ, като на тѣхно мѣсто е назначилъ Дикранъ Кьолеянъ и Брайко Маджуновъ, съ право да представляватъ и подписватъ дружеството, съгласно даденото имъ пълномощно.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.

Председателъ: (не се чете)
Дѣловодителъ: Ив. Андреевъ

1—(П 23785)—1

ОБЯВЛЕНИЕ № 200—33.—V. — Софийскитѣ областенъ съдъ, известява съгласно опредѣлението си отъ 14 юлий 1937 година, подъ № 1874, че се вписва къмъ регистрираната въ дружествения търг. регистъръ, подъ № 200/933 г. търговска фирма: „Кооперативна централа на лозаритѣ въ България“, София, че на редовното общо годишно събрание, състояло се на 2 мартъ 1937 год., за членове на управителния съветъ сж избрани: Петъръ Антоновъ и Йончо Ив. Икономовъ, на мѣстото на излѣзлитѣ Боньо Дончевъ и Тодоръ Байчевъ.

Гр. София, 2 августъ 1937 година.

Председателъ: Н. Кирковъ
Дѣловодителъ: Ив. Андреевъ

1—(23815)—1

Ловешки областенъ съдъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 4471. — Ловешкиятъ областенъ съдъ известява, че съгласно опредѣлението му отъ 5 юний 1937 година подъ № 1739, въ търговския му дружественъ регистъръ на сѣда № 274 въ фирмата на Производителна кооперация „Горникъ“, с. Угърчинъ, ловешко, е вписано новоизбранитѣ членове на управителния съветъ, а именно: Райко Х. Диковъ и Стоянъ Панковъ Неновъ на мѣстото на излѣзлитѣ такива.

Гр. Ловечъ, 31 юлий 1937 година.

1—(ВТ 17499)—1

Секретаръ: (на се чете)

Акционерно дружество „Мелница София“, въ ликвидация — София

П О К А Н А

Ликвидаторитѣ на Акционерно дружество „Мелница София“, въ ликвидация, София, поканватъ г. г. акционеритѣ на редовно общо събрание, което ще се състои на 16 септемврий 1937 год., въ 11 часа преди обѣдъ, въ помѣщеніето на дружеството, въ София, бул. „Дондуковъ“ № 23, при следния дневенъ редъ: 1) докладитѣ на ликвидаторитѣ и на провѣрителния съветъ; 2) одобрение на „равносмѣтката“ и на смѣтката „печалби и загуби“, приключени на 30 юний 1937 год.; 3) освобождаване отъ отговорност на ликвидаторитѣ за дейността имъ презъ изтеклата отчетна година; 4) избиране на ликвидаторитѣ; 5) избиране на провѣрителенъ съветъ, заклѣтъ експертъ-счетоводителъ и замѣстници; 6) опредѣляне възнаграждение на ликвидаторитѣ и на провѣрителния съветъ; 7) намаление на дружествения капиталъ отъ 12.000.000 лв. на 400.000 лв.; 8) измѣнение на чл. 5 отъ устава; 9) решение относно използването на резервитѣ за покриване частъ отъ загубитѣ; 10) решение за продажбата на дружественитѣ имоти въ Варна. За правоучастие въ събраниято, акциитѣ се депозиратъ най-късно до 11 септемврий т. г., при каситѣ на дружеството или на Българска генерална банка, София, Бургасъ, Пловдивъ, Русе и Варна.

Гр. София, 24 юний 1937 година.

Отъ ликвидаторитѣ

БА Л А Н С Ъ

на 30 юний 1937 година

Дебитори	8.631	—	Капиталъ	12.000.000	—
Машини.	28.900	—	Резервенъ фондъ	170.834	57
Недвижими имоти	2.689.761	42	Резерва за съмн. вземания	239.693	—
Мобили.	5.200	—	Ипотечни облигации	2.500.000	—
Канализация.	203.156	10	Българска Генерална Банка тек. смѣтка	725.200	—
Ж. П. клонъ—Варна	122.923	10	Българска Генерална Банка смѣтка залози	26.000	—
Съмн. вземания	239.693	—	Кредитори.	48.619	67
Залози въ пари	34.753	80	Преходни смѣтки	46.875	—
Залози въ ценни книжа	26.000	—			
Преходни смѣтки	5.445	—			
Загуба	12.392.758	82			
	15.757.222	24		15.757.222	24

Ликвидатори: { Е. Сойке
Л. МладеновъПровѣрителенъ съветъ: { М. Григоровъ,
закл. експ.-счетов.
Д-ръ Вл. Черневъ
В. Василевъ

1—(П 23792)—1

Кюстендилски областенъ създъ

ОБЯВЛЕНИЕ № 776. — Известява се, че съгласно опредѣлението на създа № 1192 отъ 12 юний 1937 година се вписа къмъ регистрирания въ дружествения търговски регистръ, томъ VII, № 442, воденъ синдикатъ „Струма“, въ с. Коняво, кюстендилско, следната промѣна: общото годишно събрание на 2 февруарий 1937 година е приело да се измѣни устава на синдиката, което измѣнение е прието отъ в. с. по водитѣ съ протоколъ № 7 отъ 16 априлъ 1937 година. Целта на синдиката е да използва водитѣ на рѣка Струма, Горнограшничкитѣ и др. извори за напояване имотитѣ на членоветѣ си; да отводнятъ и подобрятъ мочурливитѣ мѣста и имоти на членоветѣ въ района на синдиката; да се подобри здравословното състояние на населението отъ района на синдиката, чрезъ отстраняване условията за съществуване на малария и др. Синдиката се основава за срокъ отъ 75 години. Общото събрание може да продължи тоя срокъ. Същия се управлява отъ общо събрание, синдикаленъ съветъ, управителенъ съветъ и контроленъ такъвъ. Техническиятъ директоръ на синдиката се назначава отъ управителния съветъ и се одобрява отъ контролната властъ по водитѣ. Той трѣбва да бѣде техникъ съ висше техническо образование и право на свободна те-

хническа практика въ Царството. Участвува въ събранията на управителния съветъ съ съвѣщателенъ гласъ и пр.

Гр. Кюстендилъ, 28 юний 1937 година.

1—(ВТ 17540)—1

Секретаръ: Люб. Чавдаровъ

„Витоша“, бъл. общо застрах. акционерно д-во, София

ПОКАНА. — „Витоша“, българско общо застрахователно акционерно дружество въ София, съгласно решенията на: извънредното общо събрание на акционеритѣ на Българско застрахователно дружество „Витоша“ отъ 6 февруарий 1934 г.; на извънредното общо събрание на акционеритѣ на Бълг. акц. общо застрахователно д-во „Родина“, отъ 24 мартъ 1934 г.; на извънредното общо събрание на акционеритѣ на „Витоша-Родина“, българско застрахователно дружество отъ 22 декемврий 1936 година и на извънредното общо събрание на акционеритѣ на Българско общо застрахователно дружество „Европа“, отъ 29 декемврий 1936 година, утвърдени съ опредѣление № 1213 отъ 15 май 1935 година на Софийския областенъ създъ, протоколното опредѣление отъ 12 ноемврий 1934 година на Софийския апелативенъ създъ, и протоколнитѣ опредѣления отъ 3 юний 1937 година на Софийския областенъ създъ, публикувани въ „Държавенъ вестникъ“, броеве: 115/

1935 година и 153/1937 година, поканва акционеритъ на Българско застрахователно дружество „Витоша“, на Българско общо застрахователно дружество „Родина“ и на Българско общо застрахователно дружество „Европа“ да представятъ въ канцеларията на дружеството, София, ул. „Московска“, № 5, за обмѣнение своитѣ стари акции съ нови такива, като следва: срещу 4 стари акции на Българско застрахователно дружество „Витоша“, ще се даватъ 3 нови акции; срещу 4 двойни акции на Българско общо застрахователно дружество „Родина“, наполовина внесени, ще се даватъ 3 нови акции и срещу 4 стари акции на Българско общо застрахователно дружество „Европа“ ще се даватъ 3 нови акции. Обмѣняването на акциитѣ ще започне отъ 16 августъ 1937 година и ще трае до 15 ноември 1937 година включително, следъ която дата старитѣ акции не ще легитимиратъ носителя имъ предъ дружеството.
1—(П Т 23863)—1 Отъ управителния съветъ

МАЛКИ ОБЯВЛЕНИЯ

Воденъ синдикатъ „Електрич. централа „Вжча“ — Пловдивъ
Изгубенитѣ влогови свидетелства № № 4250, 5531, 4499, 4429, 2018, 4500, 1271, 811, 1420, 2818 отъ 1 октомври, 31 октомври, 16 ноември, 21 ноември, 1 декември, 14 декември 1927 година; 5857, 1209, 5716, 1212 269, 2019, 1210, отъ 31 януарий, 29 февруарий, 31 мартъ, 1 май, 29 май, 30 октомври, 30 декември 1928 година; 1270, 1272 отъ 11 октомври и 1 януарий 1929 година, на Венета, Петъръ, Стефанъ и Еленка Б. Петрови, да се считатъ невалидни.
1—(В 17571)—1 Отъ синдиката

Оризовско селско общинско управление, чирпанско
ОБЯВЛЕНИЕ № 5707. — Изгубенитѣ квитанции № № 6, 7, 11, 14, 16, 20, 33, 42, 44, 46, 47 и 49/1931 година и № № 11, 18 и 23/1932 година, издадени отъ бившето училищно настоятелство въ с. Оризово, чирпанско, невалидни.
С. Оризово, 28 юлий 1937 година.
1—(В 17547)—1 Отъ общината

Изгубеното служебно свидетелство № 33, издадено 30 юлий 1937 година, отъ Плевенската областна училищна инспекция, на Стайко Т. Стоевъ, невалидно.
1—(В 17557)—1 Стайко Т. Стоевъ

Изгубеното училищно свидетелство № 27/1916 година, на Илия Пѣйчевъ, издадено отъ първоначалното училище „Царъ Борисъ“, Шуменъ, невалидно.
1—(В 17553)—1 Илия Пѣйчевъ

Изгубеното училищно свидетелство № 234, издадено 1924 година отъ Маломирското първоначално училище, ямболско, на Вълчо Стояновъ Кръстевъ, невалидно.
1—(В 17552)—1 Вълчо Стояновъ Кръстевъ

Изгубеното отпускно свидетелство № 28—115, издадено 1937 година отъ Радомирската реална гимназия, на Теофилъ Георгиевъ Алексовъ, невалидно.
1—(В 17551)—1 Теофилъ Георгиевъ Алексовъ

Изгубената лична карта на Борисъ Ивановъ Василевъ, № 40, отъ 28 априлъ 1937 година, издадена отъ Бѣлочерковската община, невалидна.
1—(В 17550)—1 Б. Ивановъ

Изгубеното отпускно свидетелство № 962, издадено 27 юний 1937 година отъ Долноджбишката смѣсена непълна гимназия, на Георги Василевъ Йотовъ, невалидно.
1—(В 17549)—1 Георги Василевъ Йотовъ

Изгубеното училищно свидетелство № 118 отъ 1927 година, издадено основното училище с. Орѣхово, казанлъшко, на Руси Ивановъ Русевъ, невалидно.
1—(В 17549)—1 Руси Ивановъ Русевъ

Изгубената лична карта № 5339, издадена 1931 година отъ IV районно кметство — София, на Атанасъ Ап. Домусчиевъ, невалидна.
1—(П 23788)—1 А. Апостоловъ

Изгубената лична карта № 2187, издадена 26 юлий 1929 година, отъ IV районно кметство, VIII полиц. участъкъ, София, на Лука Ив. Салчевъ, невалидна.
1—(П 23784)—1 Лука Ив. Салчевъ

Изгубениятъ интизапски билетъ № 022491, серия 4/1930 година, издаденъ отъ Берсинската община, кюстендилско, на 23 октомври 1934 година, невалиденъ.
1—(П 23820)—1 Панчо Христовъ Шеовски

Изгубеното свидетелство за зрѣлостъ, № 2292, издадено 25 октомври 1927 година отъ педагогическото училище, Ловечъ, на Бекташева Неда Христова, невалидно.
1—(В 17546)—1 Бекташева Неда Христова

Изгубеното отпускно свидетелство № 5889, издадено 16 декември 1935 година отъ Старозагорската гимназия, на Димитъръ Нанковъ Петровъ, невалидно.
1—(В 17545)—1 Димитъръ Нанковъ Петровъ

Изгубеното училищно свидетелство № 44, издадено 1925 година отъ Николаевското училище, радомирско, на Първанъ Симеоновъ, невалидно.
1—(П 23802)—1 Първанъ Симеоновъ

Изгубеното удостоверение № 937 отъ 13 юлий 1932 година, издадено отъ Б. н. банка, Софийски клонъ, за заемане държавна служба отъ Неню Тотевъ Илиевъ, при Софийския централенъ затворъ, невалидно.
1—(П 23818)—1 Неню Тотевъ Илиевъ

Изгубеното зрѣлостно свидетелство № 433, отъ 2 юлий 1926 година, издадено отъ Шуменското педагог. училище, на Гинка Д. Коджаманова, невалидно.
1—(В 17554)—1 Г. Коджаманова

Изгубеното свидетелство за III прог. класъ, № 12/1924 година, издадено на Славъ Николовъ Славовъ, отъ Твърдишката прогимназия, да се счита невалидно.
1—(В 17555)—1 Славъ Николовъ Славовъ

Българска народна банка

Курсъ за 6 августъ 1937 год.

	Камбио на виждане (чекове)		Банкноти		Скопто
	купува	продава	купува	продава	
Александрия, 1 л. егип	423	—	435	—	437 15
Амстердамъ, флорини	4566	—	4634	—	4657 15 3
Атина, драхми	—	—	80	—	80 40 5
Берлинъ, райхсмарки	3250	—	3300	—	— 4
Брюкселъ, белги	1394	—	1414	—	1394 1421 05 2
Буда-Пеша, пенги	1800	—	1850	—	1800 1859 25 4
Букурещъ, леи	60	—	65	—	65 — 4 1/2
Бѣлградъ, динари	199	—	203	—	199 205 — 5
Варшава, злоти	1572	—	1596	—	1500 — 5
Виена, шилинги	1600	—	1620	—	1628 10 3 1/2
Женева, франка	1901	—	1929	—	1901 1938 65 1 1/2
Лондонъ, лира стерл.	412	—	417	—	412 419 10 2
Мадридъ, пезети	—	—	1154	—	1159 75 5
Милано, лири итал.	430	—	438	—	430 440 20 4 1/2
Монтреалъ, доларъ к.	80	—	84	—	84 40 —
Ню-Йоркъ, дол. с. ш.	83 60	—	84 30	—	83 60 84 70 1 1/2
Парижъ, франка	310	—	315	—	310 316 55 4
Прага, крони	289	—	293 10	—	289 294 55 3
Стокхолмъ, крони	2125	—	2162	—	2125 2172 80 3
Цариградъ, лира тур.	—	—	67	—	67 35 5 1/2
Хелзингфорсъ, финл. м.	175	—	185	—	175 185 90 4
София	—	—	—	—	— 6

М О Н Е Т И

	купува			купува	
Наполеонъ	533	15	Шатски доларъ	138	30
Английска лира	672	30	Канадски доларъ	138	30
Турска лира	607	30	Чисто злато грамъ	92	—
Германска 20 марки	657	85	Чисто сребро грамъ		
5 руски руб. отъ 1897			0-50 ср. лева		
и следъ 1897 г.	355	40	1.—ср. левъ		
25 австр. шилинги	485	95	2.—ср. лева		
10 хол. флорини	555	25	5.—ср. лева		

Курсовѣтъ се разбиратъ така:

Лондонъ, Цариградъ, Александрия, Ню-Йоркъ и Монтреалъ за 1 валутна единица, а всички останали за 100 валутни единици.
1—(П 23921)—1